

BARNBIBLIOTEKET SAGA 5 LÄSEBOK I HEM OCH SKOLA

JORDEN RUNT PÅ 80 DAGAR

FÖR SVERIGES UNGDOM

FRITT BERÄTTAD EFTER JULES VERNE AV **HENRIK WRANÉR** --------- MED ORIGINALTECKNINGAR AV *EDVARD FORSSTRÖM* --------- **SJUNDE UPPLAGAN** STOCKHOLM SVENSK LÄRARETIDNINGS FÖRLAG

STOCKHOLM 1935 A/B GUSTAF LINDSTRÖMS BOKTRYCKERI

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta är nr 5 i *Barnbiblioteket Saga* som utkom första gången 1900. Den grundar sig på den franska romanen *Le Tour du monde en quatre-vingts jours* (1873) av **Jules Verne (1828-1905)**. Här har sjunde upplagan scannats direkt från original. Verket anpassades och OCR-tolkades för Projekt Runeberg i juli 2015 av Bert H.

Ill. EF[=Edvard Forsström]

FÖRSTA KAPITLET.

Herr Fogg skaffar sig en ny betjänt.

År 1872 hade herr Fileas Fogg sin bostad i huset n:r 7 Drottninggatan i London.

Herr Fogg var en gåta för de flesta. Man visste ingenting annat om honom, än att han var en ståtlig och fint bildad man. Hans borgerliga ställning kände ingen. Han drev ej handel, idkade icke fabriksverksamhet eller åkerbruk, och ingen hade sett honom i något ämbetsverk. Han var medlem av »Framstegsklubben»Klubb är dels

en förening av personer i likartad samhällsställning, dels en sådan förenings möteslokal. I England äga klubbarna ofta egna hus med alla möjliga bekvämligheter, och klubben är där nästan ett hem för många av dess medlemmar. — det var allt. Och där hadehan vunnit inträde, emedan han hade sina pengar insatta hos Baring Brothers, en av världens förnämsta bankaffärer, och således måste vara mycket rik.

Hur Fogg fått sin förmögenhet, visste ingen, och ingen skulle kunnat falla på den tanken att fråga herr Fogg själv därom. Han var ingen slösare men icke heller någon gnidare. Gällde det att främja något ädelt eller gagneligt syfte, var han alltid redo att bidraga med en rund summa, ehuru hans namn aldrig skyltade på någon välgörenhetslista.

Ill. EF[=Edvard Forsström]

Fileas Fogg såg ut att vara en fyrtio års man, hade fina och ädla anletsdrag, var reslig till växten och axelbred. Han hade ljust hår och ljusa polisonger, hög panna utan rynkor, blek hy och vita tänder. Kort sagt: en fulländad engelsk gentlemanGentleman = en fin, belevad man; uttal: dj*ä*ntlman. .Han tog aldrig ett steg i onödan och hade ej bråttom, såg alltid rätt framför sig och var aldrig orolig eller upprörd. Ingen hade sett honom småle, ännu mindre hört honom skratta.

Han yttrade sig sällan, och när han gjorde det, skedde det i så korta ordalag som möjligt. Just därför funno hans bekanta honom så hemlighetsfull. Och dock låg hans liv för alla som en öppen bok; allt vad han tog sig för gick punktligt som ett urverk.

Säkerligen hade han rest mycket, ty ingen kunde vara mera hemmastadd på kartan än han. Det fanns inte en enda vrå på jordklotet, om vilken han ej var i stånd att lämna noggranna upplysningar. Det hände någon gång i klubben, att han f######## få klara och avgörande ord om ett fartyg, som tycktes ha försvunnit. Då framlade han utsikterna till dess räddning eller undergång med en siares säkerhet, och det visade sig alltid, att han bedömt förhållandena riktigt.

Sedan många år tillbaka hade Fileas Fogg ej varit utom Londons hank och stör. Ingen hade sett honom annat än på klubben eller på vägen dit. Han hade aldrig annan sysselsättning än att läsa tidningarna och spela schack. Detta spel, som i hög grad kräver tyst eftertanke, passade särskilt för hans natur, och han ansågs som mycket skicklig däri. Stundom spelade han schack om pengar, men de summor han då vann anslog han alltid till välgörande ändamål.

Han hade varken hustru eller barn, inga fränder och inga förtroliga vänner. Han bodde ensam i sitt hus vid Drottninggatan och mottog aldrig besök hemma. En enda kammartjänare ombesörjdehans uppassning. Sin frukost och sin middag åt han på klubben på bestämd tid, vid samma bord och vid samma fönster, alltid ensam. Precis klockan tolv på natten påtog han sin överrock och gick hem. Han sov till klockan åtta, klädde sig sedan och gick på slaget halv tolv till sin klubb.

Hans hem var ej prålande, men alla nutida bekvämligheter funnos där. Naturligtvis hade Fileas Foggs betjänt icke någon vidare ansträngande tjänst; i följd av husbondens regelbundna vanor gällde det blott att vara ytterst punktlig och noggrann.

Den 2 oktober 1872 hade betjänten fått avsked. Han hade några dagar förut burit in rakvatten, som var endast 28 grader varmt i stället för 30. Ett sådant slarv ville Fileas Fogg aldrig mer utsätta sig för. Och därför satt han sagda dag och väntade på sin nye betjänt, som skulle infinna sig mellan klockan elva och halv tolv.

Med korslagda ben halvlåg han i länstolen och följde med blickarna visaren på det stora vägguret, som visade sekunder, minuter, timmar, veckodag, datum och årtal. Klockan slog en kvart över elva.

Det ringde på tamburklockan.

Den avskedade betjänten öppnade dörren och anmälde:

— Den nye kammartjänaren!

En trettio års karl steg in och hälsade ledigt.

— Fransman? sade herr Fogg.

— Ja.

— Namnet?

— Jag heter Jean — Jean Passepartout. Och detnamnet har jag fått därför, att jag alltid är flink i vändningarna, slår mej fram överallt och alltid drar mej ur knipan.Passepartout betyder: tar sig fram överallt. Jag har försökt litet av varje här i världen. Jag har varit kringresande sångare och cirkusryttare, jag har dansat på lina och gjort luftsprång. Så blev jag gymnastikdirektör, och senast har jag haft anställning vid brandkåren i Paris. Det är nu fem år sedan jag lämnade mitt fädernesland. För ögonblicket är jag utan anställning, och det var därför jag beslöt söka denna plats, eftersom jag hört, att herr Fogg är den mest punktliga och lugna person i hela England. Jag hoppas nu få komma i ro och stillhet och glömma alla bekymmer.

— Gott, ni vet vad jag har för fordringar på min tjänare?

— Fullkomligt. Och vad herr Fogg betalar i lön också.

— Hur mycket är klockan?

— Tjugutre minuter över elva, svarade Passepartout och tog upp en stor silverrova ur fickan.

— Det uret går för sakta.

— Ursäkta, men det går på aderton rubiner och ...

— Det *går* för sakta, fyra minuter för sakta. Från detta ögonblick, klockan 11,27 förmiddagen den 2 oktober 1872, är du anställd i min tjänst.

Och så reste sig herr Fileas Fogg, tog sin hatt och gick utan ett ord vidare. Passepartout hörde gatudörren slås igen. Han såg ut genom fönstretoch varseblev herr Fogg, som gick till klubben. Än en gång slogs dörren igen; det var den förre kammartjänaren, som gick sin väg.

*

ANDRA KAPITLET.

Passepartout finner, att han har det bra.

Passepartout var ensam i huset n:r 7 Drottninggatan och skyndade att undersöka det från källaren till vinden.

Utan svårighet fann han det rum, som var avsett för honom. Det såg hemtrevligt ut, och han gladde sig på förhand vid tanken på de många lugna vinterkvällar han skulle tillbringa där. Elektriska ringledningar och talrör satte det i förbindelse med de övriga rummen. På kakelugnen stod ett slagur, som drevs av samma elektriska ledning som bordstudsarenBordstudsare = ett slags finare ur, avsett att stå på ett bord eller en hylla. i Fileas Foggs sängkammare.

— Så ska det vara, mumlade Passepartout förnöjd.

Ovanför uret var uppsatt ett anslag, som redogjorde för vad kammartjänaren hade att göra.

Klockan 8,23 skulle han bära in te och rostat bröd, klockan 9,37 rakvatten, klockan 9,45 kamma och borsta herr Foggs hår, o. s. v. Rakvattnet skulle om och varseblev herr Fogg, som gick till klubben. Än en gång slogs dörren igen; det var den förre kammartjänaren, som gick sin väg.

*

ANDRA KAPITLET.

Passepartout finner, att han har det bra.

Passepartout var ensam i huset n:r 7 Drottninggatan och skyndade att undersöka det från källaren till vinden.

Utan svårighet fann han det rum, som var avsett för honom. Det såg hemtrevligt ut, och han gladde sig på förhand vid tanken på de många lugna vinterkvällar han skulle tillbringa där. Elektriska ringledningar och talrör satte det i förbindelse med de övriga rummen. På kakelugnen stod ett slagur, som drevs av samma elektriska ledning som bordstudsarenBordstudsare = ett slags finare ur, avsett att stå på ett bord eller en hylla. i Fileas Foggs sängkammare.

— Så ska det vara, mumlade Passepartout förnöjd.

Ovanför uret var uppsatt ett anslag, som redogjorde för vad kammartjänaren hade att göra.

Klockan 8,23 skulle han bära in te och rostat bröd, klockan 9,37 rakvatten, klockan 9,45 kamma och borsta herr Foggs hår, o. s. v. Rakvattnet skulle omsommaren vara 17, om vintern 30 grader varmt.

Ill. EF[=Edvard Forsström]

Garderoben A innehöll endast benkläder, B västar, rockar och underplagg, C hattar och skodon. Alla plagg voro naturligtvis av finaste sort samt försedda med ett nummer. En särskild lista å varje garderobsdörr upptog vilka nummer som skulle bäras de särskilda dagarna under året.I sängkammaren stod en aktningsbjudande kassakista — av nyaste brand- och dyrkfria konstruktion naturligtvis. Inga böcker funnos; sådana hade ju herr Fogg på klubben.

— Det här ska gå som det vore smort — bara inte klockan stannar! tänkte Passepartout.

*

TREDJE KAPITLET.

Ett samtal, som kan komma att stå herr Fogg dyrt.

Under tiden hade den hedervärde herr Fileas Fogg tagit 375 steg med vänstra samt lika många med den högra foten och stod alltså vid trappan till »Framstegsklubbens» ståtliga palats, som låg vid gatan Pall-Mall och hade kostat sina modiga tre millioner kronor.

Han begav sig omedelbart in i matsalen, vars nio fönster vette ut åt en trädgård, där hösten redan färgat löven gula och röda. Som vanligt slog han sig ned vid fjärde fönstret, där hans kuvertKuvert = kniv, gaffel, sked, tallrik och servett, som framdukas å ett matbord. var framsatt, intog frukost och drack en kopp te. Klockan 12,47 gick han in i tidningsrummet och använde några timmar på genomläsning av åtskilliga in- och utländska tidningar. Så slog hans I sängkammaren stod en aktningsbjudande kassakista — av nyaste brand- och dyrkfria konstruktion naturligtvis. Inga böcker funnos; sådana hade ju herr Fogg på klubben.

— Det här ska gå som det vore smort — bara inte klockan stannar! tänkte Passepartout.

*

TREDJE KAPITLET.

Ett samtal, som kan komma att stå herr Fogg dyrt.

Under tiden hade den hedervärde herr Fileas Fogg tagit 375 steg med vänstra samt lika många med den högra foten och stod alltså vid trappan till »Framstegsklubbens» ståtliga palats, som låg vid gatan Pall-Mall och hade kostat sina modiga tre millioner kronor.

Han begav sig omedelbart in i matsalen, vars nio fönster vette ut åt en trädgård, där hösten redan färgat löven gula och röda. Som vanligt slog han sig ned vid fjärde fönstret, där hans kuvertKuvert = kniv, gaffel, sked, tallrik och servett, som framdukas å ett matbord. var framsatt, intog frukost och drack en kopp te. Klockan 12,47 gick han in i tidningsrummet och använde några timmar på genomläsning av åtskilliga in- och utländska tidningar. Så slog hansmiddagstimme, och han intog åter sin plats vid fjärde fönstret.

Klockan 5,40 gick han in i stora salongen, där han fortsatte sin tidningsläsning, tills en halv timme senare åtskilliga medlemmar av klubben, hans vanliga medspelare vid schackbrädet, infunno sig.

Det var ingenjören Stuart, köpmännen Sullivan och Fallentin, bryggaren Flanagan och en av direktörerna för Englands bank, Walter Ralph. Allesamman voro rika män, vilka åtnjöto stort anseende till och med i »Framstegsklubben», som bland sina ledamöter räknade de förnämsta av Englands industriidkare och penningmän.

— Nå, Ralph, sporde Flanagan. hur långt har ni kommit med den där bankstölden?

— Åh, inföll Stuart, det ser ut som om banken skulle få ta harar för sina pengar.

— Tvärtom, hoppas jag, sade Ralph. Jag tror, att vi ska få tag i förbrytaren. De styvaste polismän har skickats åstad till Amerikas och Europas viktigaste hamnplatser, och efter min tanke blir det ganska kinkigt för brottslingen att undkomma.

— Vet man, hur tjuven ser ut? frågade Stuart.

— Det lär inte vara någon yrkestjuv, sade Ralph.

— Är han ingen yrkestjuv? Och ändå har han lagt vantarna på en och en kvarts million i sedlar?

— En av morgontidningarna påstår, att det är en gentleman, inföll Fogg, som dök upp ur en hög tidningar och hälsade sina bekanta artigt men avmätt.

Den tilldragelse, som utgjorde samtalsämnet blandFoggs sedvanliga medspelare, hade ägt rum tre dagar förut — den 29 september. En sedelbunt, som innehöll den ofantliga summan av en million tvåhundrafemtiotusen kronor, hade blivit stulen från den pulpet, där bankens förste kassör satt.

Man uttalade sin förvåning över att ett sådant tilltag kunnat försiggå alldeles obemärkt, men direktör Ralph genmälde, att just i det ödesdigra ögonblicket hade kassören hållit på att införa en post på tre kronor och femtio öre, och man kunde då inte begära ens av en kassör, att han skulle ha ögon i nacken.

Emellertid hade man en ledtråd att hålla sig till, och kanske kunde därigenom banktjuven bli fast. Ovannämnda dag hade man nämligen i banken lagt märke till en elegant herre, som flera gånger gått ut och in i den sal, där stölden förövades. En undersökning kom till stånd, och det uppsattes en synnerligen noggrann beskrivning över hans utseende och dräkt eller ett s. k. »signalement».

Denna beskrivning sändes till alla större hamnplatser, såsom Liverpool, Glasgow, Havre, Suez, New-York o. s. v. samt till alla poliskontor i England, Tyskland och Frankrike. Den, som lyckades gripa brottslingen, skulle erhålla i belöning 50,000 kronor och 5 procent av den summa, som kunde tillrättaskaffas. Det fanns många, som trodde, att tjuven i följd av dessa mått och steg skulle bli gripen och åtminstone en del av summan återvinnas åt banken.

— För min del, sade Stuart, tycker jag, att tjuvens utsikter att komma undan ingalunda är små.*Ill. EF[=Edvard Forsström] Fogg dök upp ur en hög tidningar.*— Vart skulle han rymma? invände Ralph. Det finns ju intet land, dit han kan undkomma.

— Det är väl för mycket sagt! svarade Stuart. Betänk, att jorden är stor.

— *Har varit*, sade Fogg halvhögt.

— Vad menar ni med det? Skulle jorden ha blivit mindre kanske?

— Ja, svarade Ralph. Det har herr Fogg alldeles rätt i. Jorden har blivit mindre, därför att man nu för tiden kan resa den runt tio gånger på samma tid som en resa tog för hundra år sedan. Det ska påskynda efterforskningarna.

— Men också tjuvens flykt!

— Ska vi ta ett parti schack? frågade Fogg Stuart.

De slogo sig ned vid schackbrädet, men Stuart kunde ej slita tankarna från samtalet.

— Ni tror således, sade Sullivan till Ralph, att eftersom man kan göra en tur runt omkring jorden på tre månader, så ...

— På åttio dagar! avbröt Fogg.

— Mycket riktigt, erkände Sullivan, sedan järnvägen genom Indien nu är färdig, behövs endast åttio dagar. Se här, hur Morgonposten har räknat ut det!

Från London över Brindisi till Suez .... 7 dagar » Suez till Bombay .... 13 » » Bombay till Kalkutta .... 3 » » Kalkutta till Hongkong .... 12 » » Hongkong till Jokohama .... 6 » » Jokohama till San Francisko .... 22 » » San Francisko till New-York .... 7 » » New-York över Liverpool till London .... 10 »

— Det där är mycket bra! sade Stuart. Men då har man inte tagit motvind, vindstilla, urspåringar, skeppsbrott och andra dylika missöden med i beräkningen!

— Allt är beräknat, sade Fogg. Jag säger schack, Stuart!

— Är det också beräknat, att infödingarna river upp skenorna, överfaller bantågen och skalperarSkalpera = avflå huvudsvålen. Indianerna brukade fordom som segertecken bära sina fienders skalper eller avflådda torkade huvudsvålar. passagerarna?

— Allt, sade Fogg torrt.

— Nå ja, på papperet kan det ju ta sig mycket enkelt ut, men i verkligheten ...

— I verkligheten också! sade Fogg.

— Det skulle jag vilja se, innan jag tror det! sade Stuart.

— Mycket lätt. Ska vi göra turen? genmälde Fogg.

— Himlen bevare mig! utbrast Stuart förskräckt. Men jag skulle vilja hålla vad om hundra tusen kronor, att det är omöjligt.

— Tvärtom.

— Nå, så gör det då!

— Jorden runt på åttio dagar?

— Just det.

— Ja, varför inte? Jag ska göra det.

— När?

— Strax.

— Det är ju galenskaper! sade Stuart.

Men efter ett ögonblick utbrast han:— Nå väl, herr Fogg, jag slår vad om hundra tusen kronor.

— Lugna er, Stuart! inföll Fallentin. Det är ju bara gyckel.

— När jag slår vad, är det alltid på rama allvaret, förklarade Stuart med värdighet.

— Jag antar vadet, sade Fogg. Jag har en halv million stående hos Baring Brothers. Den sätter jag på spel.

— En halv million, som ett ögonblicks oförutsett dröjsmål kan beröva er! utropade Sullivan.

— Finns ingenting oförutsett, förklarade Fogg lugnt.

— Men ni måste hoppa från järnvägen över på ångaren och från ångaren på bantåget och göra det på sekunden.

— Jag ska hoppa på sekunden.

— Men det är ett skämt.

— En god engelsman skämtar aldrig, när det gäller en så allvarlig sak som ett vad, svarade Fogg. Jag åtar mig således att göra en färd jorden runt på åttio dagar eller nittonhundratjugu timmar eller etthundrafemtontusen tvåhundra minuter. Vill ni hålla?

— Vi håller! utropade Sullivan, Stuart, Flanagan, Fallenton och Ralph, sedan de ett ögonblick rådgjort.

— Gott! Tåget till Dover avgår i afton klockan 8,45. Det reser jag med.

— Nu — i kväll redan?

— Ja.

Han tog upp sin fickalmanack.

— Det är i dag den 2 oktober. Jag ska således vara tillbaka i London och inställa mig i denna sal lördagen den 21 december klockan 8,45 eftermiddagen. Är jag ej tillbaka på utsatt tid, tillhör de hos Baring Brothers insatta femhundratusen kronorna er, mina herrar.

Stuart erbjöd sig att avbryta schackpartiet, så att Fogg skulle kunna gå hem och göra sig i ordning.

— Jag är alltid i ordning! förklarade Fogg.

Han flyttade fram sin löpare och sade: »schack!»

I detsamma slog klockan sju.

*

FJÄRDE KAPITLET.

Herr Fogg förvånar sin betjänt.

Tjugufem minuter senare hade Fogg gjort sin motspelare »matt» och vunnit den vanliga summan, tvåhundra kronor. Han sade farväl till de andra ledamöterna och lämnade klubben. Klockan 7,50 öppnade han sin port och steg in i sin våning.

Passepartout, som nu kunde dagordningen »som ett vatten», blev alldeles förbluffad, när han hörde sin husbonde komma hem. Vad ville detta säga? Från talröret ropades:

— Passepartout! vara tillbaka i London och inställa mig i denna sal lördagen den 21 december klockan 8,45 eftermiddagen. Är jag ej tillbaka på utsatt tid, tillhör de hos Baring Brothers insatta femhundratusen kronorna er, mina herrar.

Stuart erbjöd sig att avbryta schackpartiet, så att Fogg skulle kunna gå hem och göra sig i ordning.

— Jag är alltid i ordning! förklarade Fogg.

Han flyttade fram sin löpare och sade: »schack!»

I detsamma slog klockan sju.

*

FJÄRDE KAPITLET.

Herr Fogg förvånar sin betjänt.

Tjugufem minuter senare hade Fogg gjort sin motspelare »matt» och vunnit den vanliga summan, tvåhundra kronor. Han sade farväl till de andra ledamöterna och lämnade klubben. Klockan 7,50 öppnade han sin port och steg in i sin våning.

Passepartout, som nu kunde dagordningen »som ett vatten», blev alldeles förbluffad, när han hörde sin husbonde komma hem. Vad ville detta säga? Från talröret ropades:

— Passepartout!Passepartout rörde sig inte ur fläcken och svarade inte heller. Detta kunde ju inte röra honom — det var inte så dags än.

— Passepartout! ljöd det för andra gången.

Då gick han, skakande på huvudet.

— Jag har ropat *två* gånger! sade herr Fogg.

— Men det är inte så dags än! svarade han.

— Jag vet det och gör dig inga förebråelser! Om tio minuter reser vi till Dover och Calais.

Passepartout gjorde stora ögon.

— Ska herrn resa? sporde han tveksamt.

— Ja, vi ska resa jorden runt.

Passepartout kände benen skälva under sig.

— *Jorden runt!*

— Ja, på åttio dagar. Vi har således inte en minut att förlora.

— Men resgodset? Packningen?

— Intet resgods? Bara en nattsäck med två ylleskjortor och tre par strumpor. Lika mycket för din räkning! Resten köper vi under resan. Ta med min regnkappa och min resfilt och starka skor! För resten kommer vi inte att gå så synnerligen mycket! Rör på spelet!

Passepartout skulle velat svara, men han kunde ej få fram ett ord. Han sprang upp på sitt rum och gjorde rent maskinmässigt sina förberedelser till resan, allt under det han talade för sig själv som i yrsel.

Jorden runt på åttio dagar! Var hans husbonde från sina sinnen? Åh — det var naturligtvis bara gyckel! En liten tur ned till Dover — en tripp till Calais också, kanske. Det skulle ju inte vara så*Ill. EF[=Edvard Forsström]* dumt — han fick då återse sitt fädernesland. Kanhända kvista in ett slag till Paris, där han inte varit på fem år? Inte kunde en man, som var så rädd om fjäten som Fileas Fogg, resa längre än till Paris på sin höjd! Vad behöver väl en engelsmanse, när han sett den staden? Men i alla fall — vem skulle ha tänkt, att den mannen, som var stel som en vaxbild, skulle falla på den idén att fara ut och lufta på sig!

Klockan 8 hade Passepartout kappsäcken klar; helt huvudyr låste han dörren till sitt rum och uppsökte sin husbonde.

Denne var redan färdig. Han tog kappsäcken, öppnade den, stack ned en stor packe sedlar och lämnade den åter till Passepartout.

— Ingenting glömt?

— Nej.

— Min regnkappa och min filt?

— Här.

— Ta väl vara på kappsäcken! Det är en halv million i den.

Passepartout höll på att tappa den, så tung föreföll den honom nu — alldeles som om summan varit i guld- och silvermynt.

Husbonde och tjänare lämnade nu huset, låste porten omsorgsfullt och togo en droska, som i stark fart förde dem till stationen. Dit anlände de klockan 8,20.

När Fogg gjort upp med droskkusken, fick han syn på en fattig tiggerska, som ledde ett barn vid handen. Hon gick barfota i gatsmutsen, hade en utnött hattskrålla på huvudet och en trasig schal över axlarna. Tveksamt och skyggt närmade hon sig Fogg, räckte fram handen och bad om en allmosa.

Fogg tog upp ur sin ficka de tjugu guldmynt, som han vunnit på klubben, och gav dem åt den förvånade kvinnan.

— Var så god! sade han.

Passepartout fick något fuktigt i ögonvrån. Hans husbonde hade då också ett hjärta under den kalla ytan!

Två första-klass-biljetter till Paris köptes. Då de båda resenärerna skulle gå ut på perrongen, stodo de fem vadhållarna från »Framstegsklubben» vid deras sida.

— Farväl, mina herrar! sade Fogg. Jag ska låta påteckna mitt pass, så att ni kan kontrollera min resa!

— Åh, det är alldeles överflödigt! genmälde Ralph artigt. Vi litar fullkomligt på ert hedersord.

— Ja, det är enklast! svarade Fogg.

— Ni ska således vara tillbaka ...

— Om åttio dagar, lördagen den 21 december detta år klockan 8,45 eftermiddagen. Farväl till dess, mina herrar!

De resande togo plats i samma kupé, en vissling ljöd från lokomotivet, och tåget satte sig i gång.

Kvällen var mörk, och det föll ett fint duggregn. Herr Fogg kröp ihop i sitt hörn, slöt ögonen och sade inte ett ord. I andra hörnet satt Passepartout, som nästan trodde, att alltsamman var en dröm men i alla fall med verklig oro tryckte kappsäcken med sedlarna tätt intill sig.

Men tåget hade knappast varit i gång fem minuter, förrän han gav till ett förtvivlans rop.

— Vad står på? sporde Fogg.

— Ooo!

— Nå?

— I förskräckelsen — i brådskan — så glömde jag ...*Ill. EF[=Edvard Forsström]*

— Vad?

— Att släcka gaslågan på mitt rum!

— Nå, så får den brinna på ditt konto, min gosse! sade Fogg helt lugnt.

Passepartout kände kalla kårar på ryggen. Hur dyrt kunde månne det nöjet bli?

*

FEMTE KAPITLET.

Telegrammet.

När Fileas Fogg lämnade London, hade han säkerligen ingen aning om den uppståndelse hans resa skulle väcka. Nyheten om hans vad spridde sig bland klubbens medlemmar och banade sig därpå väg till tidningarna både i London och landsorten.

Frågan om en resa jorden runt dryftades, blöttes och stöttes med samma lidelsefulla iver, som om det gällt en riksviktig angelägenhet. Några få ställde sig på Fileas Foggs sida, men de flesta togo parti emot honom. Att räkna ut en sådan resa på papperet kunde vara en sak, men att med dåtida samfärdsmedel verkligen *göra* den på bestämd tid — det var icke blott orimligt, det stötte på vanvett.

De närmaste dagarna efter herr Foggs avresa ingingos betydande vad, huruvida han skulle lyckas — vurmen att slå vad om likt och olikt är vida utbredd bland engelsmännen. Det var icke blott i »Framstegsklubben», som en hel mängd vad kommo till stånd; många andra personer rycktes med. De större tidningarna togo emellertid parti mot Fileas Fogg och förklarade hans företag outförbart, och snart ville ingen hålla ett mot hundra på hans framgång. Och en vecka efter hans avfärd inträffade en oförutsedd händelse, som gjorde, att man inte ville våga ett kopparöre på honom och hans resa jorden runt.Klockan 9 på kvällen hade nämligen polismästaren i London mottagit följande

Telegram.

Från Suez till London.
Rowan, polismästare,
Centralpolisbyrån.

Förföljer banktjuven Fileas Fogg. Skicka ögonblickligen häktningsorder till Bombay, Ostindien.

Fix, detektiv.

Detta telegram hade ögonblicklig verkan. Det var alltså ej längre fråga om en gentleman utan om en banktjuv! Foggs fotografi, som fanns i »Framstegsklubbens» album, blev föremål för undersökning, och det visade sig då, att det drag för drag återgav bilden av den man, som vid undersökningen i banken beskrivits som tjuven.

Nu erinrade man sig också, att Fogg fört en hemlighetsfull tillvaro, icke umgåtts med någon samt plötsligen lämnat London, och det föreföll solklart. att han med denna resa jorden runt icke avsett annat än att bringa den engelska upptäcktspolisen på villospår.

*

Detta telegram hade blivit avsänt under följande omständigheter.

Onsdagen den 9 oktober bortåt kl. 11 på förmiddagen väntades i Suez ångaren *Mongolia*, kommande från Brindisi, varifrån den gjorde regelbundna turer genom Suezkanalen till Bombay.

På skeppsbron gingo två personer fram och åter och väntade på *Mongolia*. Omkring dem rörde sig en ström av infödda och turister.

Den ene av dessa män var engelske konsuln i Suez. Den andre var en liten mager, kraftfull man med klokt ansiktsuttryck samt spejande och spelande ögon under de skarpt sammandragna ögonbrynen. Han var synbarligen högst otålig och kunde ej vara stilla. Han hette Fix och var en av de detektiver, som de engelska

polismyndigheterna efter stölden i engelska banken sänt ut till de stora hamnstäderna. Hans åliggande var att hålla skarp utkik på alla dem, som färdades på Suezkanalen, och om han misstänkte någon följa denne som en skugga, tills han erhållit vederbörlig order att häkta honom.

Två dagar förut hade Fix från Londonpolisen erhållit fullständigt signalement på den, som misstänktes för stölden. Och nu gick han och väntade med lätt förklarlig oro på *Mongolia*; kanske skulle han här få spaning på tjuven och skörda icke blott ära för sin raskhet och sitt fina väderkorn utan även inhösta både de 50,000 kronor och de procent av den tillrättaskaffade summan, vilka tillförsäkrats den, som fasttog rymmaren.

Konsuln återupptog det avbrutna samtalet.

— Lugna er nu — vi har båten här i detsamma. Emellertid förstår jag inte, hur ni ska kunna med tillhjälp av det där signalementet få korn på karlen, även om han är med på *Mongolia*. Att döma efter det där papperet ser han ju ut som folk gör mest.

— Herr konsul, sade Fix och kråmade sig en smula, sådant där folk vädrar man snarare än man känner igen dem. Ty vad som behövs är väderkorn: det är ett särskilt sinne. Jag har häktat merän en sådan där gynnare i mina dar, och är bara karlen ombord, ska han inte gå mig ur händerna.

Ill. EF[=Edvard Forsström]

— Det skulle glädja mig, ty det gäller ju betydliga belopp, sade konsuln artigt.

— Det är en dråplig stöld, en extrafin stöld! utbrast polisagenten förtjust och gnuggade händerna. En million tvåhundrafemtiotusenkronor! Det är inte ofta det vankas så feta stekar! Tjuvarna slår sig på tarvliga affärer nu för tiden och låter hänga sig för tillgrepp av en spottstyver.

— Ja, lycka till! Men nog tycker jag, att beskrivningen kan passa in på många hederliga karlar.

— Alla stora brottslingar ser ut som hederligt folk. Den, som har ett skurkansikte, är rent av piskad att vara hederlig — annars blir han knipen på fläcken. Nej, det är just de ärliga ansiktena man måste hålla utkik på. Det är en svår uppgift, det medger jag, och det är snarare en konst än ett yrke.

Och han gjorde ett misslyckat försök att se anspråkslös ut.

Livet vid hamnen blev allt mera rörligt och brokigt. Sjömän från alla världens länder, köpmän, mäklare, formän, bärare och infödda egyptier blandades i brokigt vimmel.

Klockan halv elva hördes ångvisslan från *Mongolia*.

— Är tjuven med på denna båt, sade Fix, bör det ingå i hans planer att landstiga i Suez för att med annan lägenhet bege sig till franska eller holländska kolonierna. I Indien, som är en engelsk besittning, kan han inte känna sig trygg.

— Är han riktigt slipad, vågar han nog. Som ni vet, är en engelsk brottsling aldrig säkrare gömd än i London.

Detektiven blev tyst och tankfull.

Nu syntes Mongolias väldiga skrov nalkas, och då klockan slog elva lade båten till vid bryggan, under det ångan frustade ut med ett bedövande larm.

Fix tog plats ett stycke från landgången.

Ombord var där en hel mängd resande. Somligastannade på däcket för att betrakta livet på kajen och utsikten över staden, men de flesta gingo i land.

Fix granskade dem alla med sin skarpa blick, då de satte foten på land. Just som han stod där och spejade, kom en person bort till honom och frågade honom om vägen till engelska konsultatet. Samtidigt tog den nykomne fram ett pass, som han synbarligen ämnade söka få påtecknat.

Som driven av en aning tog Fix papperet, och med en snabb blick ögnade han igenom signalementet. Han gjorde

en ofrivillig rörelse, papperet darrade i hans hand — det var ord för ord den beskrivning, som han fått angående den engelske banktjuvens utseende.

— Är detta pass ert? sporde han.

— Nej, min husbondes.

— Är han ombord?

— Ja.

— Han lär nog själv få infinna sig på konsulatet för att passet ska bli påtecknat.

— Är det nödvändigt?

— Oundgängligt.

— Var ligger konsulatet?

— Där, vid hörnet av torget.

— Nå, då får jag väl underrätta min husbonde om saken. Han är annars just inte förtjust i att gå.

Därmed sade främlingen farväl till Fix och gick åter ombord på *Mongolia*.

*

SJÄTTE KAPITLET.

På engelska konsulatet i Suez.

Detektiven ilade med snabba steg till konsulatet.

— Herr konsul, herr konsul! Jag har alla skäl att förmoda, att min tjuv är ombord på *Mongolia*, sade han halvhögt.

Och så berättade han om sitt möte med Passepartout och deras samtal angående passets påteckning.

— Gott, herr Fix! Det skulle roa mig att få se boven. Men är han den ni tror, torde han väl näppeligen komma hit; som ni vet är det ju alls inte nödvändigt att uppvisa ett pass.

— Det är en djärv kanalje — han kommer nog. Men jag hoppas ni inte påtecknar det?

— Varför inte? Är passet i sin ordning, har jag intet skäl att vägra.

— Ja, men herr konsul, det är av vikt, att jag kan kvarhålla denne man här, tills jag fått häktningsorder från London. Ni vet ju, vem jag är.

— Ja, jag vet att ni är polisman, men jag vet inte, om den ni misstänker verkligen är tjuven.

— Men, herr konsul . . .

— Det blir er sak, herr Fix. Jag måste följa lag och förordning.

I detsamma knackade det på dörren, och två män inträdde. Den ene var Passepartout, den andre hanshusbonde. Den sistnämnde bad helt kort att få sitt pass påtecknat.

Konsuln tog passet och läste noga igenom det. Fix slukade Fogg med ögonen.

Ill. EF[=Edvard Forsström]

— Är ni herr Fileas Fogg? sporde konsuln.

— Ja.

— Och denne man är er tjänare?

— Ja. Passepartout, fransman.

— Och ni ämnar er till . . .

— Bombay.— Ni vet, att ni inte är skyldig att uppvisa ert pass?

— Jag vet det, men jag önskar genom eder påskrift kunna styrka, att jag varit i Suez.

— Gott.

Och konsuln skrev på passet samt satte sitt sigill under namnteckningen. Herr Fogg genomläste det skrivna, tackade avmätt och gick sin väg jämte Passepartout.

— Nå, vad säger ni nu? sporde Fix ivrigt.

— Det ser ut att vara en fullt hederlig karl.

— Det är möjligt, men det är inte därom det är fråga. Säkert är, att denne sävlige herre drag för drag liknar min tjuv.

— Jag vill inte bestrida den saken, men, ser ni, alla signalement är mer eller mindre vilseledande.

— Emellertid ska jag gå på djupet med saken. Tjänaren synes mig vara mera tillgänglig än husbonden, och som fransman är han naturligtvis pratsjuk. Farväl, herr konsul!

Fix försvann och gav sig ut för att söka rätt på Passepartout.

Fogg hade gått från konsulatet ned på kajen. Där hejdade han sin tjänare och gav honom några order samt gick därefter ombord på *Mongolia.* Nedkommen i sin hytt framtog han sin marschruta och läste:

»Lämnade London den 2 oktober, kl. 8,45 e. m. Ankom till Paris den 3, 7,20 f. m. Avreste därifrån samma dag, 8,40 f. m. Ankom till Turin den 4, 6,35 f. m. Ankom till Brindisi den 5, 4,00 e. m. Gick ombord på *Mongolia* samma dag, 5,00 e. m. Ankom till Suez den 9, 11,00 f. m. Använda $158^1/_2$ timmar eller $6^1/_2$ dagar.»I sin anteckningsbok hade han linjerat upp flera kolumner med uppgift om den tid, då tåg och ångbåtar enligt tidtabellen skulle avgå samt när de verkligen avgått. På det sättet kunde han beständigt se, om han genom någon tillfällighet hade vunnit eller förlorat tid. Det var med tillfredsställelse som han såg, att han vid sin ankomst till Suez varken vunnit eller förlorat.

Därpå lät han servera sig middag i sin hytt. Det föll honom ej ett ögonblick in att gå ut och bese staden. Han hörde till dessa engelsmän, som låta sina tjänare sköta om den saken.

*

SJUNDE KAPITLET.

Fix tror sig göra upptäckter.

Det dröjde ej länge, förrän Fix fick syn på Passepartout, som gick fram och tillbaka på kajen och betraktade folkvimlet.

— Nå, min vän! Ni fick ert pass påtecknat?

— Åh, är det ni! Ja, tack! Allt är klappat och klart.

— Ni går och ser på folklivet?

— Ja, vi reser ju med sådan fart, att det förefaller mej nästan som en dröm. Tänk, nu är vi i Egypten — i Afrika!

— Ni har således bråttom?

— Inte jag, men min husbonde. Det var sant — I sin anteckningsbok hade han linjerat upp flera kolumner med uppgift om den tid, då tåg och ångbåtar enligt tidtabellen skulle avgå samt när de verkligen avgått. På det sättet kunde han beständigt se, om han genom någon tillfällighet hade vunnit eller förlorat tid. Det var med tillfredsställelse som han såg, att han vid sin ankomst till Suez varken vunnit eller förlorat.

Därpå lät han servera sig middag i sin hytt. Det föll honom ej ett ögonblick in att gå ut och bese staden. Han hörde till dessa engelsmän, som låta sina tjänare sköta om den saken.

*

SJUNDE KAPITLET.

Fix tror sig göra upptäckter.

Det dröjde ej länge, förrän Fix fick syn på Passepartout, som gick fram och tillbaka på kajen och betraktade folkvimlet.

— Nå, min vän! Ni fick ert pass påtecknat?

— Åh, är det ni! Ja, tack! Allt är klappat och klart.

— Ni går och ser på folklivet?

— Ja, vi reser ju med sådan fart, att det förefaller mej nästan som en dröm. Tänk, nu är vi i Egypten — i Afrika!

— Ni har således bråttom?

— Inte jag, men min husbonde. Det var sant —jag skulle ju köpa strumpor och skjortor! Vi har rest utan bagage — bara en kappsäck.

— Jag ska visa er en butik, där ni kan få allt vad ni önskar.

— Jag är er synnerligen tacksam. Men framför allt måste jag akta mej att försumma ångbåten.

— Åh, ni har god tid — klockan är bara tolv. Men vart ämnar sig er husbonde?

— Så långt vägen räcker. Han reser jorden runt.

— Jorden runt?

— På åttio dagar, ja. Ett vad, påstår han. Men jag har min egen tro. Det är ju inte sunt förnuft i det där — jag tror det ligger någonting annat under.

— Herr Fogg måste vara en kuriös kurre?

— Det stämmer.

— Är han rik?

— Det tror jag. Han medför också en vacker summa i ovikta sedlar. Och inte ser han på styvrarna. Han har lovat maskinisten på *Mongolia* en nätt dusör, om vi kommer fram till Bombay före utsatt tid.

— Har ni länge varit bekant med er husbonde?

— Jag! Visst inte — jag inträdde i hans tjänst samma dag vi reste.

Man kan tänka sig, vilket intryck alla dessa upplysningar skulle göra på polisagenten.

De hade anlänt till butiken. Fix lät Passepartout göra sina uppköp och la de honom på hjärtat att ej försumma ångbåten.

Passepartout drog upp sin rova.

— Åh, hon fattas åtta minuter i elva.

— Då går hon för sent!

— Min klocka! En familjeklenod, som härstammar från min farfars fars tid! Den drar sej inte fem minuter på året.

— Jag ska säga er, hur saken förhåller sig. Ert ur går efter Londontid, och den är ett par timmar efter Sueztiden. Ni har kommit längre öster ut och reser motsols. Ni blir allt tvungen att ställa er klocka efter de olika ländernas tid.

— Skulle jag vrida fram min klocka? Aldrig!

— Ja, annars följer den inte med solen.

— Så mycket värre för solen — då är det solen, som går galet.

Och med stolt min stoppade Passepartout ned sitt ur.

Fix skyndade åter bort på konsulatet.

— Det finns inte längre något tvivel — jag har honom.

Och han berättade om sitt samtal med Passepartout.

— Det är en utstuderad spetsbov, som ämnar återvända till London, sedan han lurat polisen, menade konsuln. Men varför lät han påteckna passet här?

— Det begriper jag inte, medgav Fix. Men nu sänder jag telegram till London med begäran om häktningsorder, sedan går jag ombord på *Mongolia*, följer min bov till Bombay och där, på engelskt område, går jag helt hövligt bort till honom med ordern i hand, lägger handen på hans axel och häktar honom.

Därmed sade han farväl till konsuln, avsände på telegrafstationen det telegram, som vi redan läst,och stod en kvart senare på *Mongolias* däck med en kappsäck i handen och god reskassa i bröstfickan. Snart ångade båten med full fart fram över Röda havets vågor.

*

ÅTTONDE KAPITLET.

På Röda havet.

Ombord funns en hel mängd civila och militära tjänstemän av alla grader. Dessutom en del yngre engelsmän, som med en eller annan million på fickan drogo ut till Indien för att där grunda någon inbringande handelsaffär. De kvinnliga passagerarna voro ej många men så mycket mera eleganta — de bytte om dräkt två gånger om dagen. Man utförde musik, man till och med dansade, när det var lugnt väder.

Men Röda havet är nyckfullt som alla långa, smala vatten och ofta mycket svårt att passera. När det blåste starkt, vare sig från afrikanska eller asiatiska sidan, rullade ångbåten förfärligt. Då pallrade sig damerna ned under däck, pianomusiken tystnade liksom sången, och ingen tordes mera tråda dansen. Men i storm som i lugnt väder styrde *Mongolia* oavbrutet mot sundet Bab-el-Mandeb.

Vad gjorde Fileas Fogg under denna tid?

Man skulle kunna tro, att han ängslig och och stod en kvart senare på *Mongolias* däck med en kappsäck i handen och god reskassa i bröstfickan. Snart ångade båten med full fart fram över Röda havets vågor.

*

ÅTTONDE KAPITLET.

På Röda havet.

Ombord funns en hel mängd civila och militära tjänstemän av alla grader. Dessutom en del yngre engelsmän, som med en eller annan million på fickan drogo ut till Indien för att där grunda någon inbringande handelsaffär. De kvinnliga passagerarna voro ej många men så mycket mera eleganta — de bytte om dräkt två gånger om dagen. Man utförde musik, man till och med dansade, när det var lugnt väder.

Men Röda havet är nyckfullt som alla långa, smala vatten och ofta mycket svårt att passera. När det blåste starkt, vare sig från afrikanska eller asiatiska sidan, rullade ångbåten förfärligt. Då pallrade sig damerna ned under däck, pianomusiken tystnade liksom sången, och ingen tordes mera tråda dansen. Men i storm som i lugnt väder styrde *Mongolia* oavbrutet mot sundet Bab-el-Mandeb.

Vad gjorde Fileas Fogg under denna tid?

Man skulle kunna tro, att han ängslig ochtillintetgjord sysselsatte sina tankar med de vidriga vindarna, den starka sjögången, som hotade att göra maskinen otjänstbar, eller med någon annan av de olyckliga tilldragelser, som så ofta vålla att fartyg gå under eller nödgas söka hamn. Om *Mongolia* skulle drivas därhän, skulle Fogg förlora en dyrbar tid och hans planer stranda.

Fogg tänkte icke på något sådant — åtminstone lät han ej märka det. Han var alltid samme iskalle klubbledamot, vars lugn ingen motgång, ingen olyckshändelse kunde störa. Han gick lika oberörd av storm och sjögång som kronometrarna ombord. Sällan syntes han på däck. Han frågade synbarligen ej efter att se på detta minnesrika hav, som i mänsklighetens barndom varit skådeplatsen för så många stora och märkliga händelser. Han åt sina fyra mål om dagen utan att hans matsmältning bringades i oordning vare sig av ångbåtens slingring eller stampning.

Och dessemellan spelade han schack.

Vad beträffar Passepartout, hade han ingen aning om sjösjukans kval. Han hade en hytt i fören och åt med god matlust på reglementerade tider. Han började nästan tycka om att resa på detta sätt. Han bodde bra, åt bra, fick se märkvärdiga länder och folk, och dessutom hyste han den säkra övertygelsen, att äventyret skulle sluta i Bombay.

Dagen efter avfärden från Suez var det med ett visst nöje, som han på däck mötte den artige herre, som han träffat på kajen, då han landsteg i Egypten.

— Jag misstar mej bestämt inte, sade han och smålog förbindligt. Ni är den, som så välvilligt visade mej vägen i Suez?

Ill. EF[=Edvin Forsström] Sällskapsliv på däck.— Åh, nu känner jag igen er. Tack för senast! Ni är den där märkvärdige engelsmannens tjänare?

— Precis, herr ... herr?

— Mitt namn är Fix.

— Roligt att få återse er, herr Fix! Vart reser ni?

— Liksom ni till Bombay.

— Åh, så angenämt! Har ni gjort den turen förr?

— Många gånger. Jag är agent — agent för ångbåtsbolaget.

— Så. Då känner ni till Indien?

— Något — skulle jag tro! svarade Fix, som inte ville säga för mycket.

— Ett underligt land, eller hur?

— Mycket. Moskéer med torn, som kallas minareter, pagoder och andra tempel, tigrar och jätteormar, botgörare, som kallas fakirer, och danserskor. som man benämner bajadärer. Ni ska väl ta er tid att se er om lite?

— Vi ska väl hoppas det. En människa, som har alla skruvar i behåll, kan väl inte tillbringa sitt liv med att skutta från ångbåtar till järnvägståg! Ni ska få se, att den här gymnastiken slutar i Bombay.

— Och herr Fogg mår bra?

— Utmärkt! Och jag också; jag är hungrig som en varg vid vartenda mål. Se, sjön suger, som ordspråket säjer.

— Er husbonde syns aldrig på däck!

— Nej, han är inte nyfiken.

— Vet ni, att den där historien om en resa jorden runt förefaller lite hemlighetsfull — kanske det gäller någon hemlig beskickning?

— Därom har jag ingen aning, och, vet ni, jag skulle inte heller vilja offra tre öre för att få veta det.

Från den dagen träffades Fix och Passepartout ofta och hade små muntra samtal; ibland togo de sig till och med en grogg eller ett glas porter i baren. Passepartout tyckte, att Fix var en trevlig karl.

Ångaren ilade emellertid hastigt framåt. Den trettonde fick man sikte på Mocka, som låg omslutet av en gördel av förfallna murar, ovanför vilken en eller annan grönskande dadelpalm höjde sig. På avstånd kunde man skönja stora kaffefält, som sträckte sig uppåt bergen. Passepartout var högst intresserad av denna stad och påstod till och med, att den med sina ringmurar och sin cirkelformiga skans gjorde intrycket av en kaffekopp med tillhörande »öra».

Följande natt styrde *Mongolia* ut genom Bab-el-Mandeb, ett arabiskt namn, som betyder »tårarnas port», och den fjortonde fälldes ankar vid Aden. Här skulle kol intagas. Detta dröjsmål på fyra timmar kunde ej oroa Fogg, ty dels stod det upptaget i resehandboken, dels hade *Mongolias* maskinist låtit det gå raskt undan, så att ångaren anlänt till Aden på kvällen den fjortonde i stället för på morgonen den femtonde. Fogg hade således vunnit femton timmar.

Han och Passepartout stego i land och fingo sitt pass påtecknat. Därpå gingo de åter om bord, och Fogg slog sig åter ned vid schackbrädet. Fix följde dem på avstånd med giriga blickar.

* NIONDE KAPITLET.

Passepartout råkar illa ut.

Klockan 6 på kvällen styrde *Mongolia* ut från Adens redd och klöv snart indiska oceanens böljor. Den hade 168 timmar på sig för att gå till Bombay. Indiska havet var lugnt och vinden beständigt nordvästlig, varför man kunde begagna seglen som hjälp åt ångmaskinen.

Den 20 oktober på middagen fick man indiska kusten i sikte, och två timmar senare steg lotsen ombord. Vid horisonten avtecknade sig en bakgrund av kullar mot himlens blå, och snart skönjdes tydligt de palmlundar, som överskugga staden. Sedan ångaren passerat en rad av öar, lade den klockan halv fem till vid kajen i Bombay. Som dess ankomsttid var anslagen till den 22, kunde Fogg skriva in en behållning på två dagar, när han granskade och ifyllde sin anteckningsbok.

Indien är en kolossal triangel, vars spets vetter mot söder, under det basen är vänd mot norr. En del av detta väldiga jordområde lyder under England, som också har en mängd guvernörer och andra tjänstemän i flera av de

indiska städerna. Men en del av landet, särskilt dess inre, är ännu oberoende av England och styres av hindostanska furstar, som kalla sig raja.

För övrigt har odlingen även brutit sig väg i dessa trakter. Förr färdades man här på hästrygg, i kärra,i bärstol, i diligens, på en bärares axlar o. s. v. Nu går en järnväg tvärs över hela halvön, och ångare från östan och västan lägga till i dess hamnar och segla upp för åtskilliga av dess floder. Det är numera blott tre dagars avstånd mellan Bombay och Kalkutta.

Klockan halv fem på eftermiddagen hade *Mongolia* lagt till i Bombay, och tåget till Kalkutta skulle avgå klockan åtta. Fogg sade farväl till sin motspelare vid schackbrädet, gav Passepartout i uppdrag att inköpa åtskilliga nödvändighetsartiklar och lade honom allvarligt på hjärtat att vara vid stationen före klockan åtta. Själv gick han för att få sitt pass påtecknat utan att kasta en blick på de många märkvärdigheter, som staden har att erbjuda främlingen: det ståtliga biblioteket, rådhuset, skeppsdockorna, bomullstorget, basarerna, synagogorna, de armeniska kyrkorna, den lysande pagoden på Malabar Hill med dess vittberömda torn, de underjordiska griftvalven på ön Elefanta, eller grottorna på ön Salsette, dessa märkliga minnen av buddhistisk byggnadskonst. Och då han kom ut från passbyrån, gick han direkt till bangården och intog sin middag.

Några ögonblick senare än Fogg lämnade även Fix *Mongolia* och begav sig skyndsamt till polismästaren. Han styrkte med papper, att han var detektiv, upplyste om stölden och redogjorde för sin åsikt om förövaren av brottet. Hade häktningsordern anlänt från London?

Nej, ingenting hade ankommit till herr Fix. Ordern hade avgått senare än herr Fogg och kunde således omöjligen ännu ha hunnit fram.

Fix kände sig »enkel» men försökte att av polismästaren utverka en häktningsorder mot Fogg. Dettaförsök misslyckades emellertid fullständigt, ty polismästaren förklarade, att det var en fråga, som hörde under Londonpolisens avdelning, och ensamt denna kunde således utfärda dylika order.

Fix hade sig väl bekant, att den engelska lagskipningen i fråga om den enskilda friheten icke känner till något godtycke, och därför fann han det lönlöst att envisas. Han hade sålunda ingenting annat att göra än vänta på sin order från London. Men han föresatte sig att hålla noggrann utkik på sin hemlighetsfulle bov under hela den tid denne skulle komma att uppehålla sig i Bombay. Ty han betvivlade aldrig ett ögonblick, att Fogg skulle dröja här några dagar, och så skulle ordern hinna anlända.

Passepartout hade haft samma åsikt ända tills hans husbonde bad honom göra åtskilliga inköp före tågets avgång. Det skulle således gå här som i Paris och i Suez! Ständigt framåt! Till Kalkutta således, om inte ännu längre! Han började alltmer tro, att det verkligen var fråga om en resa jorden runt, men han kunde ej annat än förundra sig över att ödet till Foggs följeslagare på denna färd utsett honom själv, som inte högre önskade än att få sitta i lugn och ro.

Sedan han gjort sina inköp, gjorde han en promenad runt om Bombays gator. Där voro stora människomassor samlade: européer från skilda länder, olika indiska stammar, var och en med sin särskilda dräkt och huvudbonad, armenier i fotsida rockar ocheldsdyrkande parserParser = avkomlingar av de eldsdyrkande perser, som i början av 700-talet, då muhammedanerna erövrat Persien, togo sin tillflykt till nordvästra Indien. i svart mössa. Parserna höllo just ett stort festtåg.

Olyckligtvis åtnöjde sig icke Passepartout med att på avstånd betrakta det brokiga gatulivet. På vägen till bangården fick han nämligen syn på den stora pagoden på Malabar-höjden och greps av en ödesdiger lust att se, hur dess inre kunde ta sig ut.

Den stackars Passepartout var totalt okunnig om två saker: först och främst, att tillträde till vissa av de indiska templen är de kristna strängeligen förbjudet, ocb för det andra, att hinduerna själva aldrig få beträda dessa tempel utan att först ha dragit av skorna och satt dem vid dörren. Och engelska regeringen har för grundsats att på allt möjligt sätt visa försyn och vördnad för landets religion, vadan strängt straff drabbar den, som kränker dess

föreskrifter.

Passepartout hade också nätt och jämnt hunnit inom dörren och stod just i all oskuld och beundrade det bländande glittret i templets ornament, då han med ens blev kullkastad på golvets heliga plattor. Tre präster rusade på honom, drogo av honom strumpor och skor och dunkade löst på honom, under det de uppgåvo höga tjut.

Men fransmannen var stark och vig och stod i nästa sekund åter på fötterna. Med ett väl riktat knytnävsslag och en spark fällde han två av sina vederdelomän, vilka besvärades av sina långa mantlar; därefter lade han benen på ryggen och sprang, förföljd av den tredje, som gav upp höga rop och sökte uppreta hopen mot den flyktande.

Klockan fattades inte mer än fem minuter i åtta. då Passepartout, barhuvad och barfotad, kom springande in på perrongen å bangården. Sakerna, som

han köpt, hade han tappat i folkträngseln eller i templet. På perrongen stod Fix. Han hade nu fått klart för sig, att Fogg ämnade fortsätta resan, varför han beslutat följa honom till Kalkutta och ännu längre, om så var nödvändigt. Passepartout såg icke polisagenten, men denne uppsnappade några ord av den skildring, som tjänaren gav sin husbonde angående det olyckliga tempelbesöket.— Jag hoppas, att något dylikt aldrig ska hända dig mer! sade Fogg allvarsamt och steg upp i en kupé.

Passepartout följde efter utan att säga ett ord. Han var alldeles förbi och till på köpet utan skodon och hatt.

Fix ämnade just stiga upp i en annan kupé, då han plötsligt fick en idé. Han tog foten från vagnssteget, och ett flyktigt leende gled över hans anlete.

— Ett brott begånget på indisk mark — jag stannar kvar. Nu har jag honom!

I detsamma ljöd lokomotivets vissling, och tåget försvann i den dunkla natten.

*

TIONDE KAPITLET.

I järnvägskupén.

Tåget hade gått på bestämd tid. Passagerarna voro många, och bland dem märktes flera officerare, ämbetsmän och köpmän, som voro ute och gjorde upp affärer, förnämligast i indigoIndigo = en dyrbar blå färg. och opiumOpium = ett gift, som fås från vallmor: det rökes och framkallar först sömn med ljuva drömmar men efter uppvaknandet svår huvudvärk och förslappning. .

I samma kupé som Fogg och Passepartout satt en tredje resande, med vilken Fogg gjort bekantskap redan på sjöresan från Suez till Bombay. Det var överste Francis Cromarty, stadd på väg till sitt regemente, som låg i trakten av Benares.

Han var en lång, blond man, omkring femtio år gammal och hade särskilt utmärkt sig vid kuvandet av det senaste upproret i Indien. Man kunde nästan kalla honom en infödd hindu, ty han hade allt från barnaåren vistats i Indien och blott ett par gånger gjort kortare besök i sitt fädernesland England. Han var en mångkunnig man, som skulle kunnat lämna Fileas Fogg alla möjliga upplysningar om Indien, dess seder och bruk, dess historia och styrelse — om blott Fogg hade framställt någon önskan i den vägen. Men denne tänkte inte alls på någonting sådant. Han satt och fröjdades i sitt stilla sinne över, att han vunnit så mycken tid sedan han reste från London. Hade han ej varit en avgjord fiende till all onödig rörelse, skulle han kanske haft lust att gnugga händerna.

Översten visste redan ändamålet med Foggs resa, men han ansåg hela företaget som ett gagnlöst vågstycke. Han hade också snart upptäckt, att hans medresande och medtävlare i det ädla schackspelet ingalunda hörde till dussinmänniskorna. Foggs fullständiga känslolöshet för allting var honom en gåta, och han undrade stundom för sig själv, om verkligen Fogg hade ett hjärta.

Då och då växlade de några ord, och just då tåget rullade in mellan Västra Ghatsbergen, sade översten:

— För några år sedan hade ni här måst göra ettuppehåll, som säkerligen skulle tvärt avbrutit er resa och gjort den omöjlig.

— Hur så?

— Jo, då gick inte järnvägen längre än till foten av bergskedjan, och man måste resa vidare i bärstol eller till häst ända till staden Kandallah på andra sluttningen av bergen.

— Ett dylikt avbrott hade ej förstört min resplan. Jag har naturligtvis förutsett, att åtskilliga, hinder kan uppstå.

— Emellertid skulle ni kunnat råka ganska illa ut till följd av er tjänares äventyr i templet. Engelska regeringen straffar dylika förbrytelser mycket strängt — och detta med rätta. Hade han blivit fängslad ...

— Så hade han blivit dömd, fått lida sitt straff och sedan helt enkelt rest tillbaka till Europa. Jag kan inte inse, att det hade kunnat fördröja min resa.

Därmed slöts samtalet.

Dagen därpå gick färden genom tämligen flacka, nejder. När Passepartout tidigt om morgonen vaknade, kunde han ej få i sitt huvud, att han verkligen skulle vara i Indien. Han satt och såg, hur lokomotivet utsände tjocka, svarta rökskyar, som långsamt sänkte sig över fält, bevuxna med bomull, kaffe, peppar och kryddnejlikor, hur ångan svepte vita ulliga ringar kring palmlundarna, mellan vilkas smärta stammar täcka kloster och underbara tempel skymtade fram. En lång sträcka gick tåget igenom de ändlösa täta busksnår, som kallas djungler, tillhåll för tigrar och jätteormar, som skrämdes upp av tågets buller, eller genom täta skogar, därskaror av elefanter betänksamt blickade efter den snabbt framilande ånghästen.

Klockan halv ett höll tåget ett ögonblick vid en station, där Passepartout lyckades få köpa sig ett par turkiska tofflor, utstofferade med oäkta pärlor. Den gode Passepartout kände sig icke litet stolt över sin nya fotbeklädnad.

Den 22 oktober sporde översten tillfälligtvis, hur mycket klockan kunde vara. Passepartout tog skyndsamt upp sin gamla familjeklenod och svarade, att hon var tre. Översten smålog och sade, att den gick nu ungefär fyra timmar för sent. Passepartout bara skakade på huvudet — hans klocka skulle gå fyra timmar för sent! Fåfängt sökte översten göra klart för honom, att då han reste mot öster blev dagen fyra minuter kortare för varje längdgrad, som han passerade. Passepartout visste bara, att rovan gick efter Londontid, och denna ansåg han vara den enda rätta.

Hans tankar sysselsatte sig för övrigt nu allt mera med sin husbondes företag. Så länge han trodde, att resan när som helst kunde avbrytas och färden ånyo ställas till London, tog han dagen som den kom och längtade endast efter att åter få komma i lugn och ro. Men nu, då han såg att det var rama allvaret, kände han sig rent av orolig, alldeles som om det varit hans egen halva million, som stått på spel. Han räknade om och om igen, hur många dagar som gått och hur stor väglängd de tillryggalagt; han förbittrades i sitt sinne över tågets långsamma gång och dess många uppehåll, ja, han undrade rent av, varför icke hans husbonde lovat tågföraren en liten belöning, om denne ville raska pålitet. Naturligtvis tänkte han ej på att tågens ankomst- och avgångstider äro bestämda och ej få rubbas, emedan sammanstötningar i så fall lätt skulle kunna uppstå. Med var dag blev hans otålighet större; han gick »som på nålar».

*

ELFTE KAPITLET.

En gångare så god.

Klockan åtta på morgonen stannade tåget på en öppen plats i skogen, omgiven av halmtäckta hyddor och arbetarkojor. Konduktören gick längs med tåget, öppnade dörrarna och ropade:

— Avstigning!

Fogg och översten sågo på varandra. Vad kunde meningen vara? Varför höll tåget mitt inne i en skog av

tamarinder?Tamarind = ett till ärtväxternas rike hörande träd, vars baljor innehålla en välsmakande syrlig märg. Passepartout var icke mindre förbluffad; han skyndade ut och återkom strax.

— Järnvägen har tagit slut! ropade han med full hals.

— Vad menar ni? sporde översten.

— Tåget går inte längre.

Översten och Fogg stego ner ur vagnen och vände sig till konduktören.

— Var är vi?

— I Kholby.

— Ska vi stanna här?

— Ja, banan är inte färdig.

— Inte färdig?

— Nej, på en sträcka av ett par dagsresor finns inga skenor, men vid Allahabad fortsättes färden igen.

— Men i tidningarna har det ju stått, att banan är färdig?

— Tidningarna har misstagit sig.

— Ni säljer ju biljetter från Bombay till Kalkutta! utropade översten, som började bli het.

— Det förstås, men alla resande vet, att de får frakta sig själva mellan Kholby och Allahabad, genmälde konduktören.

Översten var rasande, och Passepartout kände en brinnande längtan att få klå upp den stackars konduktören, som ju inte rådde för att banan ej räckte fram.

Filéas Fogg stod lugn som vanligt.

— Herr överste, sade han. Vi får väl tänka ut ett medel att komma fram till Allahabad.

— Ja, det här oväntade avbrottet vänder upp och ned på edra planer, herr Fogg! sade översten deltagande.

— Det var inte oförutsett.

— Visste ni, att banan inte räckte längre ...?

— Nej, men jag visste, att förr eller senare ett hinder skulle resa sig på min väg. Detta betyder litet eller intet. Jag har hittills vunnit två dagar, och de kommer mig nu väl till pass. Den tjugufemte på middagen avgår en ångare från Kalkuttatill Hongkong, och i dag har vi den tjuguandra. Vi ska i rätt tid komma till Kalkutta.

De sökte få en vagn, men fast de vandrade igenom hela byn, voro alla deras ansträngningar fruktlösa. Andra resande, som på förhand haft kännedom om tågavbrottet, hade hållit sig framme och hyrt alla åkdon.

— Jag går till fots, sade Fogg helt enkelt.

Passepartout såg på sina pärlstickade tofflor och såg slokörad ut vid tanken på att han skulle nödgas gå med dessa obekväma tingestar. Ack, om hans husbonde ändå hade blivit hemma i London!

Lyckligtvis hade han under sina efterforskningar i byn fått en idé, och den framlade han nu.

— Jag tror, att jag har fått reda på ett bra transportmedel! sade han.

— Och det är?

— En elefant, som tillhör en nära intill boende hindu.

— Låt oss gå och se på elefanten! sade Fogg.

Fem minuter senare stodo de resande utanför en hydda, belägen intill en inhägnad plats, som var omgiven av höga palissader. I hyddan bodde en hindu, och i inhägnaden betade en elefant, som var tam och lydde namnet Kioni.

Fileas Fogg beslöt använda elefanten som gångare till Allahabad, men ägaren ville på intet villkor hyra ut djuret. Elefanterna, i synnerhet hanarna, bli nämligen allt mera sällsynta i Indien och stå knappast mera att få för pengar.

Fogg var envis. Han bjöd 250 kronor i timmen i hyra för elefanten men fick nej. 500 kronor i timmen? Avslag. 1,000 kronor i timmen? Nej, alltjämt nej.

Passepartout krökte sig som en mask, när hans husbonde fördubblade buden, men hinduen var obeveklig. Och dock var det inga småslantar, som erbjödos. Om elefanten på femton timmar bar de resande fram till Allahabad, skulle han åt sinägare tjäna in den nätta summan av 15,000 kronor.

Fogg tog saken kallt. Han föreslog nu hinduen att sälja elefanten och bjöd genast 20,000 kronor för honom. Ägaren förklarade visserligen, att han inte till något pris ville sälja Kioni, men hans giriga blickar visade, att han blott önskade få så stor köpeskilling som möjligt.

Översten tog Fileas Fogg avsides och rådde honom att väl betänka sig, innan han ytterligare stegrade sitt anbud. Fogg genmälde, att han hade betänkt sig, men att om han så skulle betala tjugu gånger så mycket för elefanten, skulle han ha den — ty han behövde den.

Och så bjöd han 25,000, 30,000 kronor. Hinduen vägrade. 35,000 kronor? Nej. 40,000 kronor? Fortfarande nej. 45,000 kronor. Hinduen tvekade. 50,000 kronor!

Då slog han till.

Passepartout hade följt hela detta uppträde med ängslig spänning. Han var ömsom röd, ömsom blek. Då köpet var avslutat, utbrast han:

— Det var gräsligt vad elefantkött måtte vara dyrt!

Nu gällde det blott att få tag i en lämplig förare. Det gick lätt nog. En ung parser med klokt ansikte erbjöd sin tjänst och blev antagen av Fogg, som för att sporra honom lovade honom en storartad lön.

Föraren lade nu ett täcke på elefantens rygg och fäste på ömse sidor en korg, som just inte erbjöd någon synnerligen bekväm sittplats.

Fogg erbjöd översten en plats på Kioni — en person mer kunde ej i nämnvärd grad trötta denväldiga elefanten. Översten tackade naturligtvis och tog plats i den ena korgen, Fileas Fogg i den andra. Och sedan Passepartout varit åstad för att köpa matvaror, satte han sig gränsle över djurets rygg, föraren tog plats på elefantens hals, och så bar det av in i täta palmskogen.

Vägvisaren tog en genväg, som skulle vara fem mil kortare än den uppgångna vägen. Fogg ochöversten, som sutto nedsjunkna i sina korgar ända upp till halsen, blevo duktigt mörbultade, då elefanten började lunka, men de togo saken lugnt, tego och ledo. De kunde knappast se en skymt av varandra.

Passepartout hade kommit så högt upp, att han hade all möjlig möda att hålla sig kvar. Han kastades än fram på djurets hals, än på dess länder, men han log förnöjd under sina luftsprång och plockade då och då ur fickan upp ett stycke socker, som den kloke Kioni tog med sin snabel utan att ett ögonblick sakta sin fart. Det påminde Passepartout om den gamla, goda tiden, då han uppträdde som konstberidare, lindansare och pajas. Det var ändå rätt bra, att han i sin ungdom fått lära sig hålla balansen.

*

TOLFTE KAPITLET.

En syn i skogen.

Efter ett par timmars färd hejdade föraren elefanten och lät honom vila ut en stund. Det väldiga djuret släckte sin törst i en närbelägen bäck och började sedan beta i småskogen. Översten var förtjust i denna korta vila, ty hans lemmar voro alldeles sönderbråkade. Fogg tycktes däremot vara lika frisk och kry, som om han stigit upp från sin mjuka bädd hemma i London.

— Den karlen måtte vara av järn! utbrast översten och såg på honom med beundrande blickar.— Av stål! sade Passepartout, stolt å sin herres vägnar.

Fransmannen tillagade en enkel frukost, och vid middagstiden bröto de åter upp.

Landskapet antog nu en mera vild prägel. De foro ej längre genom stora skogar utan genom dungar av tamarinder och dvärgpalmer, som omväxlade med stora, torra, nakna slätter, i vilkas utkanter man skönjde spensliga, lågstammiga träd och stora klippblock. Hela detta område, som sällan genomfares av resande, är bebott av en vild folkstam, som genom ett strängt vidhållande av den gammal-indiska religionens alla egendomliga bruk blivit grym och blodtörstig. Engelsmännens välde har ej kunnat vinna fast fot i dessa trakter, som lyda under rajas, vilka äro nästan omöjliga att kuva i dessa svåråtkomliga tillhåll inne bland Vindhya-bergen.

Allt emellanåt såg man på avstånd band av infödingar med ett lömskt utseende; de gjorde hotande åtbörder, när de sågo elefanten lunka framåt. Föraren höll sig på så långt avstånd från dem som möjligt av fruktan att råka ut för obehag. Högst få djur syntes till; endast några enstaka apor, som togo till flykten, under det de visade tänder och gjorde löjliga grimaser och höga luftsprång, som i synnerhet roade Passepartout, där han satt och skumpade på elefantens rygg.

Vid åttatiden på kvällen hade de hunnit över högsta kedjan av Vindhya-bergen och gjorde halt i en förfallen hydda på norra sluttningen. De voro nu halvvägs.

Natten var kall. I det inre av hyddan uppgjorde föraren en eld av torra kvistar. Kring denna

samlade sig de resande, och kvällsvard dukades upp av de i Kholby inköpta matvarorna. Trötta och mörbultade, som färdemännen voro, gjorde de föga heder åt Passepartouts anrättning; samtalet gick trögt, och snart hördes ljudliga snarkningar. Vägvisaren vakade bredvid elefanten, som stödde sig mot en stor trädstam och inom kort insomnade.

Klockan sex på morgonen satte man sig åter i gång, i hopp att redan samma afton hinna fram till Allahabad. På det sättet skulle Fogg blott förlora en del av de två dygn, som han vunnit från resans början.

Det bar nedför bergsryggens nederstasluttningar, och Kioni travade raskt på. Föraren undvek helst bebodda platser, då han ansåg sig säkrare i de öde dalsänkorna, där tillflödena till den stora Ganges upprinna. Mot middagstiden gjordes halt under en grupp pisanger. Näst palmerna gives det måhända knappast någon växt, som har vidsträcktare användning än denna. Bladen, som ofta uppnå en längd av tre meter, begagnas till dukar o. d., av stammens inre förfärdigas de starkaste tåg liksom de finaste vävnader, och frukterna, som kallas bananer, äro söta och mjöliga, hälsosamma och närande som bröd och läckra som grädde; av dem kan man även bereda vin och läskedrycker. Också föllo de våra resande synnerligen på läppen.

Färden fortsattes, och Kioni hade redan ett par timmar travat genom en tät skog, då han plötsligt började visa tecken till oro och tvärstannade.

— Vad står på? frågade översten och dök upp med huvudet ur sin korg.

— Jag vet inte, svarade föraren sakta och spetsade öronen, ty genom de täta busksnåren hördes ett besynnerligt sorl, som om en stund blev lättare att urskilja.

Det lät som sång av människoröster och klang av mässingsinstrument. Passepartout var idel öga och öra. Fogg satt lugn som en filbunke och sade icke ett ord. Föraren hoppade ned, band elefanten vid ett träd och försvann i de tätaste snåren. Om en liten stund var han tillbaka.

— Det är ett festtåg av indiska präster, viskade han. Om det är möjligt, bör vi söka undgå deras uppmärksamhet.

Han löste elefanten och förde honom in i ett tätt snår. Därefter bad han, att de resande skulle hållasig stilla och icke hoppa ned. Själv stod han färdig att ögonblickligen klättra upp på Kioni, om det skulle bli nödvändigt att fly, men han hoppades, att skaran skulle tåga förbi utan att få syn på dem, ty det täta bladverket dolde dem fullständigt.

Allt närmare hördes det skärande missljudet av människoröster och instrument; entoniga sånger urskildes genom oväsendet från trummor och cymbaler eller två lika stora metallbäcken, som slås mot varandra och framkalla ett skrällande larm. Snart syntes tåget på bortåt femtio stegs avstånd från den plats, där de resande höllo sig dolda och spejade mellan blad och grenar.

Främst kommo prästerna, klädda i huvudbonader av samma form som våra biskopsmössor och långa, broderade mantlar. Efter dem följde män, kvinnor och barn, vilka uppstämde ett slags begravningssång, som emellanåt avbröts av slag på cymbaler och tam-tam, en skiva av tunn metall. Sedan kom en vagn med stora hjul, vilkas ekrar och lötar voro formade som ett flätverk av ormar, och överst på denna vagn, som drogs av två par rikt utstyrda zebu eller oxar med fettpuckel över bogen, tronade en vederstygglig bildstod med fyra armar, stirrande ögon, tovigt hår, tunga, som hängde långt ut ur munnen, tjocka läppar, som voro målade blodiga med betel eller saften av arekapalmens blad. Kring bildstodens hals slingrade sig ett halsband av dödskallar, om dess midja en gördel av avhuggna händer. Den stod upprätt på en kullslagen, huvudlös jätte.

Översten igenkände denna bildstod.

— Gudinnan Kali, dödens och kärlekens gudinna, viskade han.

— Det var en faslig kärleksgudinna, mumlade Passepartout. Jag har då aldrig sett en hemskare fågelskrämma!

Föraren gjorde tecken, att de skulle hålla sig tysta.

Runt kring vagnen med bildstoden vimlade det av gamla tiggarmunkar, s. k. fakirer, som dansade och flängde som förryckta och besatta av onda andar. Deras anleten voro målade med strimmor av gulockra samt betäckta med korsvis gjorda skåror, ur vilka blodet droppvis sipprade fram.Passepartout kände blodet isas i ådrorna vid deras åsyn.

Efter fakirerna följde några bramapräster i praktfulla österländska dräkter. De släpade med sig en kvinna, som knappast förmådde stå på benen.

Hon var ung och skär i hyn som en europeisk kvinna. Hennes huvud, hals, axlar, öron, armar, händer och tår voro fullsatta medsmycken, armband, ringar, spännen och ädelstenar. En guldstickad mantel slöt sig om hennes smidiga gestalt.

Tätt efter henne kom en livvakt, väpnad med dragna sablar och långa, i bältet instuckna pistoler med konstnärligt etsade kolvar. Denna livvakt forslade ett lik på en bärstol, liket av en åldring, som ännu efter döden bar en praktfull indisk furstedräkt: pärlbroderad turban, en mantel, invävd med silke och guld, en gördel av kaschmir, glittrande av diamanter, och de utsöktaste vapen, som pläga bäras av en indisk raja.

Bakom båren kom en flock spelmän, och tåget slöts av en skara svärmare, vilkas vilda skrän stundom överröstade själva musikens örondövande larm. Så småningom avlägsnade sig processionen.

Passepartout andades lättare.

*

TRETTONDE KAPITLET.

Fogg visar att han har hjärta.

Översten betraktade all denna ståt med en djupt vemodig blick och vände sig därpå till föraren.

— Ett frivilligt människooffer? sporde han.

— Ja, nickade föraren.

— Jag förstår inte, anmärkte Fogg.— Kvinnan, som vi såg, ska brännas!

— Vem var det gamla gubbkräket? frågade Passepartout.

— Det var liket av hennes make, en oberoende furste, raja över Bundelkund. På hans bår ska hon levande brännas.

— Såå? svarade Fogg utan minsta darrning på rösten. Fortlever ännu dessa vilda plägseder i Indien? Har ej engelsmännen kunnat utrota dem?

— På de flesta platser av halvön har dessa offer upphört, men vi har ingenting att säga i dessa trakter och minst i Bundelkund. Hela norra sluttningen av Vindhya-bergen är också en skådeplats för oupphörliga rov, rån och mord.

— Levande bränd! Och så vacker! mumlade Passepartout.

— Om hon inte lät levande bränna sig, sade översten allvarligt, skulle hennes lott bli outsägligt beklagansvärd. Mannens släkt skulle raka av hennes lockar, kasta några nävar ris till henne, knuffa och misshandla henne, ja, betrakta henne som ett orent djur, och slutligen skulle hon få dö i en vrå som en skabbig hund. Också är det kanske oftare fruktan för denna fasansfulla framtid, som driver de arma änkorna upp på bålet, än någon saknad efter den avlidne eller religiöst svärmeri. Någon gång är emellertid ett sådant offer alldeles frivilligt, så att ej ens regeringens kraftiga ingripande förmår hindra det.

— Vad människor kan vara dumma! utbrast Pas-separtout.

— När jag för några år sedan bodde i Bombay, fortsatte översten, kom en ung änka till guvernören och bad att få bli bränd tillsammans med sinhädangångne mans lik. Guvernören vägrade naturligtvis, men änkan flyttade till en oberoende raja och lät där bränna sig.

— Det var också ett nöje! menade Passepartout.

— Men det offer, som här ska äga rum i daggryningen, är inte frivilligt, sade föraren. Det vet varenda människa i Bundelkund.

— Hon syntes emellertid inte göra motstånd.

— Man har bedövat henne med rök av hampa och opium.

— Vart fördes hon nu? sporde Fogg.

— Till avgudatemplet i Pillaji, en halv mil härifrån. Där ska hon bli i natt, och när morgonen gryr, ska hon föras till bålet, sade föraren.

Därpå ledde han elefanten ut ur dungen och klättrade upp på dess hals. Just som han med en vissling skulle sätta djuret i gång, hejdades han av Fogg.

— Om vi skulle rädda kvinnan? sade denne vänd till översten.

— Rädda henne? utropade sir Cromarty förbluffad.

— Jag har ännu tolv timmars vinst — dem skulle jag kunna använda.

— Kör! Ni har hjärtat på rätta stället, ni! fortsatte översten, gripen av undran och beundran.

— Ja, när jag har tid, invände Fileas Fogg enkelt.

Passepartout fick ej fram ett ord av idel förvåning.

*FJORTONDE KAPITLET.

Utanför avgudatemplet.

Det var ett svårt, djärvt, kanske outförbart företag. Fogg löpte fara att förlora sin frihet, och hans resa skulle måhända i följd därav misslyckas. Men han tvekade ej ett ögonblick, och översten var genast med på saken.

Passepartout var alldeles hänryckt. Han började riktigt hålla av sin husbonde.

— När allt kommer omkring, är där ändå känsla i vaxkabinettsfiguren, tänkte han.

Men vilket parti skulle föraren ta? Det var nödvändigt att förvissa sig därom, och översten frågade honom rent ut.

— Vi är av samma stam, kvinnan och jag, svarade parsern, och gärna ska jag bistå er vid försöket att rädda henne.

— Bra, sade Fogg.

— Men ni ska betänka, tilläde föraren, att om vi blir gripna, sätter vi inte blott livet på spel, utan vi utsätter oss också för de förfärligaste marter.

— Jag vet det, svarade Fogg. Vi får väl vänta, tills det blir mörkt, innan vi företar någonting?

— Naturligtvis.

Och därpå berättade föraren, vad han visste om den unga kvinnan, över vars huvud ett så hotande öde nu svävade.

Hennes namn var Aoda.

Vida bekant för sin skönhet, var hon dotter till en rik parsisk köpman i Bombay. I denna stad hade hon erhållit en fullkomligt engelsk uppfostran, och man skulle kunnat tro, att hon var av europeisk härkomst, när man tog hänsyn till hennes sätt att föra sig och hennes kunskaper. Hennes föräldrar dogo, och så blev hon gift med den gamle rajan i Bundelkund. Efter tre månaders äktenskap blev hon änka. Då hon väl kände den lott, som väntade henne, tog hon till flykten men greps genast. Som rajans släkt hade fördel av hennes död, var hennes dom utan vidare fälld, och nu syntes ingen möjlighet för henne att undgå döden.

Denna skildring styrkte helt naturligt Fogg och översten i deras ädla beslut. Det bestämdes, att föraren skulle ställa färden till templet i Pillaji.

En halvtimme senare gjorde de halt vid en uthuggning i skogen ungefär femhundra steg från pagoden. Denna kunde man ej se, men människomassans tjut och skrän urskildes tydligt.

Nu gällde det att finna bästa sättet att tränga fram till det olyckliga offret. Föraren kände väl till pagoden, där den unga kvinnan med all säkerhet var instängd. Skulle man kunna bana sig väg dit genom någon av ingångarna, sedan vakten som vanligt berusat sig och fallit i sömn, eller skulle man nödgas göra ett hål i muren? Ja, därom kunde intet beslut fattas förrän i sista stund. Men säkert var, att kvinnan måste föras bort under nattens lopp — i gryningen skulle hon ledas till bålet, och då kunde ingen mänsklig makt rädda henne.

Fogg och hans följeslagare beslöto alltså att avbida nattens inbrott.

Vid sextiden började det skymma, och då gingode ut på spaning runt om pagoden. Fakirernas skrän började dö bort. De hade förmodligen enligt sin vana rökt opium och voro nu bedövade. Möjligtvis skulle det lyckas att smyga sig förbi dem och komma fram till templet.

Föraren gick främst, och alla smögo ljudlöst fram genom skogen. Sedan de i fem minuter krupit fram under grenarna, kommo de till brädden av en liten bäck, och de kunde nu se en hög av uppstaplad ved. Den upplystes medelst facklor av järn, som buro skålar, däri harts eller kåda brann. Det var bålet, uppfört av det dyrbara, välluktande röda sandelträ-det och indränkt med rosenolja. Ovanpå detsamma vilade raj ans balsamerade kropp, och hundra steg därifrån avtecknade sig pagoden, vars smärta minareter framträdde i dunklet ovan trädtopparna.

— Kom! viskade föraren.

Och med yttersta försiktighet gled han framför de andra genom det höga gräset. Det var nu alldeles tyst, och man hörde endast vindens sus i trädens kronor.

Vid en öppen, av facklor belyst plats hejdade föraren sina steg. Marken var övertäckt av människor, som opiumruset sänkt i tung sömn. Det var som om man stått vid ett slagfält; män, kvinnor och barn lågo huller om buller.

Mellan trädens massor skymtade dunkelt i bakgrunden templets väldiga former, men till förarens missräkning vakade rajans livvakt och vankade av och an vid ingången med dragna sablar och rykande facklor. Troligen höllo präster vakt i det inre av pagoden.

Föraren vågade ej framtränga längre; han insåg, att de ej kunde med våld bana sig väg till pago-den, och förde därför sina följeslagare avsides. Filéas Fogg och översten förstodo, att ett anfall på denna punkt skulle vara vanvettigt.

— Låt oss vänta! föreslog översten. Klockan är ännu bara åtta, och kanske dukar även livvakten under för sömnen.

Sällskapet slog sig alltså ned under ett träd och väntade. Men vad tiden syntes dem alla lång! Allt emellanåt smög sig föraren in i snåren och gjorde sina iakttagelser. Men alltjämt vakade rajans livvakt med flammande facklor, och genom pagodens fönster utträngde ett svagt ljussken.

Ända till midnatt blev allt sig likt. Det var klart, att man ej kunde hoppas på försumlighet från livvaktens sida — den hade säkerligen icke fått ta del i opiumfesten. Man måste således försöka på annat sätt och söka åstadkomma en öppning å pagodens mur. Frågan var nu, huruvida prästerna därinne voro lika vakna som livvakten där ute.

Ny överläggning hölls, och föraren förklarade sig villig att föra dem till pagoden. De måste göra en lång omväg för att obemärkta kunna nalkas dess baksida, varför de ej kommo fram förrän vid halv-ett-tiden. Men de mötte ingen på vägen, och vid den sidan av pagoden fanns ingen vakt utsatt, troligen därför, att där varken funnos dörrar eller fönster.

Det var en skum natt. Månen stod i sista kvarteret, befann sig nätt och jämt över synkretsen och var dessutom stundtals övertäckt av tunga moln. De höga träden gjorde dunklet ännu djupare.

Sålunda hade de hunnit fram till muren, men därmed var ju föga vunnet — det gällde nu att bana sig väg genom densamma. Fogg och hans följe-slagare hade inga andra för ändamålet användbara verktyg än sina pennknivar. Lyckligtvis bestodo templets väggar blott av tegel och trä och borde sålunda ej vara så svåra att genombryta; sedan man bara brutit lös en tegelsten, skulle de andra utan svårighet kunna åtkommas och uttagas.

Föraren och Passepartout arbetade var på sin sida för att åstadkomma en öppning i väggen om två fots bredd och undveko sorgfälligt allt buller. Arbetet gick raskt, och allas hjärtan klappade av otålighet. Då ljöd med ens ett rop från templets inre och besvarades ögonblickligen från vakten utanför. Passepartout och föraren avbröto sitt arbete. Vad stod på? Voro de upptäckta? Varför gjordes alarm?

Här var ingen annan råd än att draga sig tillbaka, tills bullret tystnat. Om en stund skulle de säkerligen kunna återgå till sitt arbete. Fogg och översten sökte också skydd under det täta lövverket och hoppades, att allt åter skulle bli tyst.

FEMTONDE KAPITLET. Passepartout får en idé.

Men i detsamma ryckte en vaktavdelning fram och fattade post vid pagodens baksida. Allt närmande var omöjligt.Alla fyra kände en djup missräkning. Hur skulle de nu kunna rädda den arma kvinnan, då det ej gavs någon möjlighet att tränga in till henne? Översten bet sig i naglarna. Passepartout skar tänder, och föraren hade all möjlig möda att hålla honom tillbaka. Endast Fogg stod lika lugn som alltid.

— Vi har intet annat att göra än att fortsätta resan, sade översten med låg röst.

— Det är vår enda utväg, sade föraren.

— Vänta, bad Fogg.

— Vänta? Ännu längre? genmälde översten. Snart är det dager.

— Är jag i Allahabad i morgon middag, är det tids nog; en utsikt kan erbjuda sig i sista stund.

Översten skakade på huvudet. Varpå väntade denne kallblodige engelsman? Ämnade han i själva det avgörande ögonblicket rusa fram och rycka den unga änkan från hennes bödlar? Men det skulle ju vara fullkomligt vanvett! Denne man tänkte annars så lugnt och klart!

Emellertid gick översten in på att vänta, och föraren visade dem alla vägen till främre delen av den öppna platsen. Där kunde de bakom en grupp höga träd hålla ögonen på den sovande folkhopen och avbida skådespelets vidare utveckling.

Passepartout hade klängt upp på de nedersta grenarna av ett träd. Som en blixt for en idé genom hans hjärna. Till en början avvisade han denna tanke såsom höjden av dårskap. Men den återkom beständigt, och ju mera han ruvade på den, dess mera lockade den honom.

— Varför inte? tänkte han. Det är åtminstone en utväg, och vi har just inte så många att väljapå. Och när man har att göra med sådana dum-merjönsar som de här skränfockarna, bör det kunna gå .. .

Emellertid yttrade han icke ett ord till någon av de andra utan gled smidig som en ål nedför trädets grenar, som berörde marken, och försvann i snåren.

Timmarna skredo långsamt hän, och snart bebådades dagens ankomst av ljusa strimmor i öster, ehuru mörkret ännu rådde i skogen.

Med ens blev det liv i den domnade massan. Här och där reste sig människor. Tam-tam-slagen skrällde, sångerna och tjuten togo åter sin början.

Stunden var inne — den olyckliga skulle föras till döden. Tempelportarna öppnades, och ett starkt ljussken strömmade ut. Fogg och översten kunde nu i den skarpare belysningen se den dödsdömda, som leddes ut av två präster. Det såg ut, som om den arma kvinnan med en sista ansträngning av självbevarelsedrift sökte skaka av sig sömnmedlets bojor och slita sig lös från bödlarna. Överstens hjärta var nära att sprängas av harm, och när han krampaktigt grep Foggs hand, kände han, hur denne höll sin kniv dragen.

Hopen satte sig i rörelse. Den unga kvinnan hade återfallit i vanmakt i följd av röken från hampan och sorlet omkring henne. Hon bars mitt igenom fakirernas skara, som beledsagade henne under ett ohyggligt mässande.

Fogg, översten och föraren slöto sig till tågets sista led och smögo långsamt fram. Ett par minuter senare stodo de vid randen av bäcken, knappa femtio steg från bålet, där rajans kropp låg. I halv-dunklet kunde de se kvinnan ligga medvetslös och orörlig vid sidan av makens lik.

En fackla hölls in till bålet, och det av olja genom-dränkta träet fattade genast eld .. .

I detta ögonblick måste översten och föraren gripa och med våld hålla Fogg tillbaka, ty han ville i ett ögonblick av ädel men ändamålslös självuppoffring rusa hän till bålet. Redan hade han lösgjort sig från deras tag, då något sällsamt inträffade. Ett rop av förfäran ljöd ur allas mun, och hela folkmassan störtade, slagen av skräck, till marken. Skulle den gamle rajan inte vara död!!!

Man såg honom plötsligt resa sig upp som en vålnad, lyfta den unga kvinnan i sina armar och stiga ned från bålet genom virvlar av rök, som gåvo honom ett spöklikt utseende.

Fakirer, präster, livvakt — alla lågo de framstupa, stumma av fasa, och vågade ej lyfta upp sina ögon inför ett sådant under.

Det medvetslösa offret bars bort, och de kraftiga armarna tycktes ej tyngda av den vackra bördan. Fogg och översten stodo ensamma upprätt, mållösa av undran, och föraren spärrade upp ögonen.

Passepartout då?

Den återuppståndne rajan nalkades den plats, där Fogg och översten stodo som fastväxta i jorden, och viskade andtruten:

— Kom! Skynda er!

Det var Passepartout själv!

Det var han, som genom nattens mörker och facklornas rök smugit sig bort till bålet! Det var han, som klättrat upp och ryckt den arma kvinnan ur dödens käftar samt sedan med otrolig djärvhet spe-Passepartout räddar Aoda från döden.lat rajans roll och lyckats komma oskadd med henne genom den förfärade hopen.

Ett ögonblick senare sutto de alla på elefanten, som i hastigt trav försvann i den täta skogen.

Det var också på tiden.

Prästerna hade småningom hämtat sig från sin förskräckelse, och när de sågo rajans lik på det brinnande bålet, förstodo de, att man ryckt ifrån dem deras offer. De rusade in i skogen, åtföljda av livvakten, som sköt åt alla håll och upphävde förfärliga tjut. En kula gick igenom Foggs hatt, men elefanten sprang så fort, att våra resande snart voro utom skotthåll för både pilar och kulor.

SEXTONDE KAPITLET.

Vem fick elefanten?

net djärva försöket hade krönts med framgång.

Passepartout skrattade en hel timme för sig själv åt sin lyckliga idé; översten hade tryckt hans hand, och hans husbonde hade sagt »bra!». Det var ett ovanligt lovord i den mannens mun. Men helt anspråkslöst hade Passepartout svarat, att all äran av räddningen tillkom hans husbonde. Själv hade han bara hittat på det komiska utförandet. Men han skakade av invärtes skratt, när han kom att tänkapå, att han, Passepartout, den gamle lindansaren, akrobaten, cirkusgycklaren och sprutförmannen, också en gång i livet spelat en balsamerad raja samt en ung, vacker kvinnas make. Sådana roller bjudas inte var dag ens i Paris!

Den så lyckligt räddade kvinnan hade ingen aning om vad som hänt. Insvept i resfiltar låg hon fortfarande medvetslös i en av korgarna. Översten, som kände till verkningarna av de indiska sömnmedlen, hyste inga farhågor för hennes liv men så mycket mera för hennes framtid. Han sade rent ut till Fogg,.att om hon kvarstannade i Indien, skulle hon ofelbart förr eller senare falla i sina fienders händer. Han mindes ett alldeles likartat fall, som nyligen inträffat, och helt visst skulle fru Aoda ej vara i säkerhet förrän hon hunnit utom Indiens gränser.

Fogg tackade för upplysningarna och svarade, att han skulle tänka på saken.

Vid tio-tiden kom Allahabad i sikte. Här tog den avbrutna järnvägsförbindelsen åter vid, och på mindre än ett dygn skulle tåget föra de resande till Kalkutta. Alltså borde Fogg i tid hinna fram och kunna avgå därifrån med ångbåt till Hongkong klockan tolv på middagen dagen därpå.

Fru Aoda inkvarterades i ett rum på stationshuset. och Passepartout fick i uppdrag att anskaffa åtskilliga klädespersedlar, som hon kunde behöva, såsom schalar, pälsverk, klänningar o. s. v. Hans husbonde gav honom obegränsad fullmakt att köpa vad som ansågs behövligt. Hos en gammal judisk klädmäklare lyckades han finna en klänning av skotskt tyg, en vid kappa och en präktig päls av utterskinn. Och så återvände han förtjust till bangården.Vad gjorde det honom, att juden inte velat lämna kläderna billigare än 1,350 kronor? Det var ju inte han själv, som skulle betala dem!

Passepartout hade flera gånger under resan undrat, vad hans husbonde skulle göra med elefanten. Inte kunde han ta den med sig hela jorden runt? Skulle han sälja den! Eller släppa den lös och ledig i skogen? Ja, nog hade den präktige Kioni förtjänt en dylik belöning, ty utan honom skulle säkert allting gått galet. Men hans husbonde kunde väl inte så där kasta bort en sak, som kostat 50,000 kronor! Tänk, öm — om herr Fogg skulle slå sig lös

och skänka elefanten åt sin trogne tjänare Passepartout? Vad skulle så denne göra med den väldige kolossen? Ja, det tålte allt att tänka på!

Aoda hade kommit till sans igen men kunde naturligtvis ej fatta, var hon var eller varför hon var där. Tåget skulle gå. Föraren fick sin betalning av Fogg, men ej ett öre däröver. Detta väckte Passe-partouts undran, ty den behjärtade och kloke par-sern hade ovedersägligen vedervågat sitt liv vid pagoden i Pillaji, och skulle bramaprästerna få fatt på honom, kunde det komma surt efter.

Passepartout skulle snart få lösning på denna gåta. Fogg vände sig till föraren.

— Du har varit tjänstvillig och trogen. Din tjänst har jag betalt, men inte din hängivenhet. Vill du ha elefanten, så är han din.

Förarens ögon strålade av glädje.

— Men det är ju en hel förmögenhet ers nåd skänker mig! utropade han.

— Håll till godo! Jag är ändå din gäldenär. Farväl !— Ta emot den! sade Passepartout oegennyttigt. Det är ett ädelt och troget djur.

Han närmade sig elefanten, smekte honom och gav honom några sockerbitar, och till gengäld för denna vänlighet lyfte elefanten honom sakta högt i luften med sin snabel och satte honom lika varsamt ned på marken igen.

Några ögonblick senare voro Fogg, översten och Passepartout instuvade i en kupé, där fru Aoda redan intagit bekvämaste platsen, och bakom dem låg snart det heliga Allahabad, »Guds egen stad». Belägen å den plats, där vattnet från två heliga floder, Ganges och Jumna, flyter samman, drager denna stad till sig en oräknelig massa pilgrimer, vilka tro sig bliva syndfria och säkra om evig salighet genom ett bad i dessa floder.

SJUTTONDE KAPITLET.

Översten tar avsked.

' I ^ åget ilade med full fart mot Benares.

A Aoda var nu fullkomligt återställd från den bedövning, i vilken sömnmedlet hade försänkt henne ; men hon var naturligtvis ytterligt förvånad att i stället för på bålet befinna sig i en bekväm järnvägskupé och bland resande, som voro henne full-komligt obekanta. Översten berättade henne allt vad som tilldragit sig. Särskilt framhöll han Foggs hjältemodiga och uppoffrande beslut att för hennes räddning sätta resplan och liv på ett tärningskast samt Passepartouts djärva påfund, som gav äventyret en så lycklig upplösning. Fogg satt tyst som vanligt, men Passepartout rodnade över hela ansiktet av förtjusning, ehuru han anspråkslöst förklarade, att en sådan bagatell inte var någonting att tala om.

Lycklig över alla de omsorger, som slösades på henne, tackade Aoda sina räddare på det hjärtligaste. Hennes ögon voro mera vältaliga än hennes tunga, ty hon hade svårt att finna ord för sina känslor.. Hon genomisades ännu en gång av fasa, då hon vid överstens skildring erinrade sig den grymma död, som hon med knapp nöd undsluppit, och ännu mer, då hon betänkte de många faror, som lurade på henne överallt, så länge hon befann sig på indisk mark.

Fogg fattade fullkomligt hennes farhågor, och för att lugna henne erbjöd han sig att ta henne med till Hongkong, där hon kunde stanna kvar, tills hela historien fallit i glömska. Hon mottog detta anbud med så mycket större tacksamhet som en av hennes släktingar, en rik köpman, var bosatt i denna stad, vilken är fullkomligt engelsk, ehuru den är belägen på Kinas kust.

Klockan slog halv ett, när tåget anlände till Be-nares.

Här skulle översten stiga av, ty hans truppavdelning var förlagd några mil norr om staden. Han sade alltså farväl till Fogg, önskade honom ett lyckligt slut på denna resa och uttalade sin förhoppning,att den nästa måtte företagas under mindre farliga omständigheter.

Fogg tackade med en lätt böjning på huvudet, men den fagra Aoda hade tårarna i ögonen och försäkrade, att hon aldrig skulle glömma vad han gjort för henne. Passepartout kände sig stolt, när översten gav honom en hjärtlig handtryckning, och för att dölja sin rörelse ställde han sig att se på de tarvliga hyddor av ler och tegel, som åt »Indiens Aten» förläna en prägel av ödslighet och tarvlighet.

Tåget fortsatte sin färd genom Gangesdalen. Genom kupéns fönster hade Passepartout under den klara eftermiddagen en växlande utsikt över landskapet, dess skogomkransade berg, dess vete-, majs- och kornfält, dess floder och träsk med grönaktiga alli-gatorer, dess lövrika skogar och små täcka byar. I den heliga floden plumsade otympliga elefanter och zebuoxar med stora fettpucklar, och skaror av hinduer tvådde sig andäktigt vid dess stränder, ehuru väderleken var kylig och årstiden framskriden. Allt emellanåt gled en ångbåt över de heliga böljorna, och dess vissla skrämde upp måsarna, sköldpaddorna, som krälade i flodens dy, och de långbenta vadar-fåglar. som klevo längs stranden.

Med blixtens hastighet for detta panorama förbi, och natten sänkte sig över jorden. Man kunde ej längre urskilja landskapet — man hörde blott emellanåt rytandet av tigrar, björnar och vargar, som togo till flykten för lokomotivets frustande och dess röda, jättestora lyktor, som sågo ut som de brinnande ögonen hos sagornas vidunder.

Passepartout somnade slutligen, även han, och vaknade först, när tåget klockan sju på morgonen stannade i Kalkutta. Som ångbåten icke avgick förränklockan tolv på middagen, hade Fogg fem timmar på sig. Han var framme på utsatt dag, men han hade däremot förlorat de två dygn, som han vunnit mellan London och Bombay.

I stället hade han räddat ett människoliv.ADERTONDE KAPITLET.

Det ser illa ut för Filéas Fogg.

är tåget stannade på perrongen, skyndade Passe-

partout först ut ur kupén; därnäst kom Filéas Fogg, som hjälpte ned sin följeslagarinna. Flan ämnade bege sig direkt till Hongkongbåten, då han ej ens ett ögonblick ville lämna fru Aoda ensam i ett land, där hon hotades av tusen faror.

Just då de skulle gå från stationen, närmade sig en polistjänstemän.

— Är det herr Filéas Fogg? sporde han.

— Och detta är er betjänt?

— Ja.

— Var så goda och följ mig, båda två!

Fogg förändrade icke en min. Framför honom stod en lagens ställföreträdare, och lagen är varje engelsman helig. Passepartout ville däremot göra invändningar, men polisbetjänten vidrörde honom med sin ämbetsstav, och husbonden gav honom ett tecken att ögonblickligen lyda.

— Kan denna unga dam få följa med? sporde Fogg.

— Det går an, svarade polistjänstemannen och förde dem till ett fyrhjuligt åkdon, förspänt med två hästar.

Sedan alla satt sig upp, har det av. Ingen yttrade ett ord under färden, som varade tjugu minuter.Först bar det av genom »den svarta staden» med dess trånga gator och ruskiga lerkyffen. Här vimlade en smutsig och förtryckt befolkning från alla världens kanter. Sedan kom man in i den europeiska stadsdelen, som erbjöd en gladare anblick genom sina lätta och behagliga tegelstensbyggnader i skuggan av kokospalmer och med utsikt över en hel skog av master i hamnen. Ehuru det var så tidigt på morgonen, vimlade gator och promenader av eleganta ryttare och präktiga åkdon med frustande hästar.

Vagnen stannade utanför ett förfallet hus. Polismannen lät de åkande stiga ur och förde dem till ett rum, vars fönster voro försedda med galler.

—- Klockan halv nio ska ni inställa er inför domaren Obadja, sade han, och därpå reglade han dörren.

— Vi är fångar, sade Passepartout med ynklig min och föll handlöst ned på en stol.

— Det är för min skull ni är förföljda! För det ni räddat mig! Ack, lämna mig åt mitt öde! bad Aoda.

Hennes darrande stämma vittnade om hennes rörelse.

— Det är inte möjligt! sade Fogg lugnt. Hur skulle bramaprästerna våga framkomma inför en engelsk domstol med en anklagelse för något dylikt? Det måste bero på något misstag.

Och han förklarade, att han i alla händelser inte skulle överge henne utan enligt sitt löfte föra henne till Hongkong.

— Ja, men båten går klockan tolv! sade Passepartout.—* Dessförinnan är vi ombord, genmälde Fogg lugnt.

Tonen var så tvärsäker, att Passepartout sade för sig själv:

— Ja visst — dessförinnan är vi ombord.

Men han kunde ändå inte känna sig riktigt lugn.

Klockan halv nio öppnades dörren åter, och polismannen förde in fångarna i ett angränsande rum. Det var synbarligen domsalen, och åhörarplatserna voro redan upptagna av en stor skara nyfikna, både européer och infödingar.

Fogg, Aoda och Passepartout fingo sätta sig på de anklagades bänk mitt emot domarens och notariens stolar. Strax därefter inträdde de båda magi-stratspersonerna.

Domaren Obadja var en stor, mycket fetlagd man. Han nedtog från en krok en peruk, såsom sed är vid de engelska domstolarna, och satte den helt vårdslöst på huvudet.

—• Ropa första målet! sade han.

Men i detsamma förde han handen till hjässan och utbrast:

— Vad vill det här säga! Det är ju inte min peruk!

— Nej, jag tror nästan det är min! medgav notarien.

—• Min käre notarie! Inte tycker ni, att en domare kan avkunna en laglig dom i en notaries peruk.

— Nej, det förstås, sade notarien ödmjukt.

Och så bytte de peruker, under det Passepartout satt som på nålar och bara såg på klockan, vars visare ilade åstad med olycksbådande hastighet.

— Ropa första målet! upprepade domaren.Inför domstolen.— Filéas Fogg? sade notarien.

— Här.

— Passepartout?

— Det är jag.

— Det är bra.

— Nej, det är inte alls bra, mumlade Passepartout.

— Sedan två dagar spanar man efter er vid alla tåg från Bombay, sade domaren.

— Varför anklagar man oss? sporde Passepartout otåligt.

— Det ska ni nog få veta.

— Nå, det var ändå väl! sade Passepartout halvhögt.

— Jag är engelsk undersåte, sade Fogg, och jag har rätt att. . .

— Har man ej visat er vederbörlig aktning? avbröt domaren.

— Jo.

— Gott. Ropa käranden !

En dörr öppnades och en rättstjänare släppte in tre hinduiska präster.

— Kunde just tro det — där har vi de kanal-jerna, som ville bränna min unga änka! sade Passepartout förargad.

Prästerna ställde sig framför domaren, och notarien uppläste en anklagelse mot Fogg och hans betjänt för helgerån, i det de vanhelgat en plats, som var invigd till Bramas dyrkan.

— Har ni förstått? sporde domaren Fogg.

— Ja, svarade Fogg och såg på klockan.

•— Erkänner ni?

— Ja-

-— Nå, då är saken klar.— Men nu skulle jag i min tur vilja fråga dessa tre präster, vad de förehade i pagoden uti Pillaji och med vad rätt de ville bränna henne levande?

Prästerna sågo på varandra —• de begrepo synbarligen icke ett ord.

-—- Ja, just det! utbrast Passepartout med vanlig iver. Just i pagoden! Varför skulle offret stekas ihop med gubben?

Ånyo sågo prästerna på varandra och skakade på huvudet. Domarens ögon irrade från den ene till den andre. Han begrep ej heller något.

— Vilket offer? frågade han slutligen. Vem skulle stekas? Skulle en gubbe stekas i Bombay?

— I Bombay? skrek Passepartout och spärrade upp ögonen.

— Ja visst. Här är inte tal om någon pagod i Pillaji, utan om Malabar-Hill i Bombay.

— Och som bevismedel anhålles att få förete helgerånarens skor! sade notarien och ställde ett par skör framför sig på skranket.

— Mina skor! utropade Passepartout, som i häpenheten inte visste, vad han sade.

Nästa ögonblick ångrade han sitt förhastande och skulle velat bita av sig tungan, om det därmed hade varit hjälpt. »Men det är för sent att skaffa spruta, sen byn brunnit», som ordspråket säger.NITTONDE KAPITLET.

Kostar det något så smakar det något!

I ^ akta är således klara ? sporde domaren.

_L — Ja, erkände Fogg med iskallt lugn.

Nu kom han ihåg Passepartouts äventyr i templet.

— Alldenstund, förty och emedan, förklarade högtidligen domaren Obad ja, den engelska lagen vill kraftigt och oväldigt skydda alla de indiska folkens olika religionsbekännelser, och enär anklagade personen Passepartout är genom full bevisning och eget erkännande funnen saker att den 20 nästlidna oktober med helgerånande fot hava beträtt den i Mala-bar-Hill vid Bombay belägna pagod, alltså varder bemälde Passepartout dömd till fjorton dagars fängelse och femtusenfyrahundra kronors böter.

— Femtusen! utropade Passepartout, likblek av fasa.

Håret reste sig på hans huvud, när han hörde en slik summa.

— Tyst! kraxade rättens vaktmästare.

— Och, fortsatte domaren i samma pipande näston som förut, då det ej ens påståtts, ännu mindre bevisats, att icke husbonde och tjänare varit med varandra i hemligt förstånd samt den förstnämnde i vilket fall som helst bör vara ansvarig för den senares görande och låtande, så länge denne är i den förres tjänst anställd, alltså prövar domstolen rättvist att döma honom, bemälde husbonde FiléasFogg, till åtta dagars fängelse och tvåtusensjuhundra kronors böter.

Passepartouts förtvivlan kände inga gränser. Hans husbonde skulle sålunda förlora sitt vad och bli ruinerad för sin nyfikne och obetänksamme tjänares skull. Varför hade han gått in i den usla pagoden?

Fogg satt däremot så lugn som om saken ej angått honom. Men när nästa mål ropades, reste han sig och sade:

— Jag erbjuder mig att sätta borgen.

—• Det är eder rättighet, förklarade domaren artigt. I anledning därav att herr Filéas Fogg och hans tjänare äro utlänningar, bestämmes borgenssumman för vardera till adertontusen kronor.

—• Var så god! sade Fogg och upptog ur den kappsäck, som, Passepartout bar, en väldig packe banksedlar och nedlade den på bordet framför notarien.

— Härmed förklarar jag eder fria! sade domaren, sedan han räknat pengarna. Och denna summa skola ni återfå, då ni hava utstått edert straff och böterna blivit avdragna.

—• Kom! uppmanade Fogg den olycklige Passepartout.

—- Åtminstone ska jag väl ha mina skor! ropade denne förbittrad.

Han fick dem och skakade dem, glödande av harm.

— De där åbäkena kostar vackra slantar! muttrade han. Sin vikt i guld många gånger om! Och så klämmer de mej till på köpet!

Han gjorde en bra ynklig figur, stackars Passepartout, när han med sina skor i ena handen, kappsäcken i den andra och de turkiska tofflorna på föt-tema traskade bakom sin husbonde, vilken med sin något stela artighet hade bjudit fru Aoda armen, synbarligen alldeles oberörd av de stora utgifter, som kommo Passepartout att betrakta sig själv som en av jordens brottsligaste och mest straffvärde tjänare.

TJUG( )XDE KAPITLET.

Finurliga planer kunna också misslyckas,

När Passepartout gick ut ur domsalen, knöt han handen mot prästerna. Visserligen bara i smyg, men han tyckte ändå, att det lättade en smula. Men om han vetat, vem han hade att tacka för häktningen, och just då påträffat honom, är det troligt, att denne hade fått sina fiskar varma.

Vem var då upphovsmannen till denna plan, som så när dragit ett grovt streck över alla Foggs beräkningar? Det ha våra läsare säkerligen redan gissat.

Det var Fix, polisagenten.

lian insåg genast den fördel han kunde dra av Passepartouts olyckliga intrång i pagoden å Mala-bar-Hill. Det var därför han hoppade ned från järnvägsvagnen och satte sig i förbindelse med de uppretade tempelprästerna. Då han väl kände hur strängt engelska regeringen beivrar sådana förbrytelser, var

det honom lätt att övertyga prästerna, att de kunde yrka på en betydlig skadeersättning av Fogg och dennes tjänare, och själv lovade han att vara dem behjälpliga för vinnande av detta mål. Med första tåg följde han sålunda i deras sällskap efter brottslingarna.

Som dessa använde ganska lång tid på den unga änkans befriande, kom han före Fogg och hans sällskap till Kalkutta, där han redan telegrafiskt begärt häktning å såväl Fogg som hans betjänt. Man kan lätt tänka sig hans missräkning och hans raseri, när han vid framkomsten möttes av den underrättelsen, att man ej sett till varken Fogg eller tem-pelskändaren. Den senare frågade han ju i själva verket mindre efter, men han började befara, att den förre stigit av vid en mellanstation och givit sig åstad åt någon av de norra provinserna.

Plågad av en tärande oro snokade han därför genom alla tåg, som under de närmaste timmarna anlände till stationen. Och det är sålunda lätt att tänka sig, hur förtjust han blev, när han fick syn på de efterspanade, ehuru han icke kunde förstå, vad det var för en ung dam, som befann sig i deras sällskap. Han utpekade dem ögonblickligen för polisen, och det var därför som Fogg, Passepartout och rajans änka blevo förda inför domaren.

Hade icke den annars så vakne Passepartout varit så bekymrad för sakens utgång, skulle han säkerligen också fått syn på Fix, som undangömd i en vrå av domsalen med stort intresse följde händelsernas gång. Lyckades icke hans plan, så var allt förlorat, ty han hade lika litet i Kalkutta som i Suez eller Bombay fått någon arresteringsorder från London.Också jublade han i sitt sinne, när domaren avkunnade fängelsedomen över Fogg och Passepartout —- åtta dagar var allt vad han behövde! På den tiden skulle arresteringsordern hinna fram och han skulle lägga lagens starka arm på rymmaren och den stulna millionen.

Men också han kände en rysning genom märg och ben, när Fogg erbjöd borgen, och det var endast det höga beloppet, som för ett ögonblick återgav honom modet. Han kunde nämligen inte tänka sig, att Fogg skulle offra den oerhörda summan av trettiosextusen kronor. Men när han såg den orubbligt lugne Fogg lägga upp beloppet på domarbordet, gick allting runt för honom, och han hackade tänder, som om han haft frossa.

Emellertid hoppades han ännu, att Fogg skulle ändra sitt beslut och inte kasta bort hela detta belopp utan hellre »krypa in» på åtta dagar. Och därför smög han sig ut och följde honom tätt i spåren.

Fogg tog genast en vagn, hjälpte skyndsamt upp fru Aoda, och med Passepartout på kuskbocken bar det i ilande fart ned till hamnen. Fix sprang efter, flåsande och förtvivlad.

När de hunnit till hamnen, slog klockan en kvart över elva. Fogg hade således tre fjärdedels timme på sig, innan båten skulle avgå. Den syntes ute på redden med avgångs flaggan hissad å en av masttopparna. Fogg steg ur vagnen och hyrde ögonblickligen en roddbåt. I den stego flyktingarna ned, och Passepartout höll den dyrbara resväskan tryckt tätt intill sig.

Fix skummade av raseri och stampade i marken.

— Åh, han reser, den boven, den uslingen, västehan. Han spar inte på slantarna, och varför skulle han det? Han har ju fått dem så lätt! Men jag ska följa honom som skuggan till världens ända, om det behövs. Värst är, att när jag en gång får arresteringsordern i handen, har han slösat bort alltihop, så jag får ingenting för besväret!

Vad skulle han ha sagt, om han vetat av det dyrbara elefantköpet och den vackra avlöningen till föraren? Om han anat, att Filéas Fogg verkligen från avresans ögonblick med ett och allt redan gjort slut på mer än hundratusen kronor, och att således, den procent, som Fix kunde påräkna, när han en gång fått honom häktad och hemförd till England, krympte ihop och blev allt mindre och mindre!

Han kastade sig emellertid i en båt och lät ro sig: ut till ångaren.

TJUGUFÖRSTA KAPITLET. Ombord på Rangoon.

T) angoon var en av de förnämsta propellerång-arna på linjen Indien—Kina—Japan. Den var

byggd av järn och hade en maskin om fyrahundra hästkrafter. Den kunde gå lika fort som Mongolia, men var ej så bekvämt inredd, vilket Filéas Foggför fru Aodas skull beklagade. Det var ju likväl blott fråga om en resa på något över femhundraåttio mil, och den kunde ej taga mer än elva eller tolv dagar, och dessutom var den unga damen så glad, att hon sluppit undan död och förföljelse, att hon skulle låtit sig nöja med det tarvligaste krypin på

en laståångare.

Under de första dagarna av färden sökte hon på allt sätt inleda Filéas Fogg i samtal och visade öppet, hur tacksam hon var för det han räddat henne. Han hörde emellertid på henne med den största köld, och icke en åtbörd eller ett tonfall i stämman visade, att han satte minsta värde på hennes erkänsla. Visserligen vakade han noga över att ingenting fattades henne, och vissa timmar på dagen satte han sig vid hennes sida, men han lät henne tala och satt för det mesta själv tyst som en bildstod. Passepartout upprepade titt och ofta för sig själv jämförelsen med vaxkabinettsfiguren. Hans husbonde var då alldeles lik de automater, som sitta i skyltfönstren, emellanåt höja på huvudet, sluta ögonen eller föra handen till hatten.

Aoda undrade också mången gång över detta märkvärdiga lugn. Passepartout förkortade ibland någon timme för henne genom livligt samspråk. Detta rörde sig då mest om hans husbonde och dennes ovanliga kallblodighet i alla kinkiga omständigheter, och han omtalade hland annat det höga vad, som föranlett denna resa jorden runt, samt delgav henne sina förhoppningar och farhågor rörande företagets slutliga utgång. Den unga damen blev allt mer och mer intresserad och gladde sig, att Foggs manliga beslut att rädda henne åtminstone icke vållat honom någon förlust av en dyrbar tid. Honbörjade alltmer hoppas och önska,

De upplysningar, som den parsiske elefantföraren hade lämnat om hennes förflutna, visade sig vara alldeles riktiga. Hon berättade själv, att hon tillhörde den folkstam, som intar främsta platsen i den indiska handelsvärlden. Hon var befryndad med en rik parsisk köpman, som på bomullsaffärer skapat sig en omätlig förmögenhet och till och med av engelska regeringen blivit upphöjd i adligt stånd. Han bodde i Bombay, och det var just en av hans kusiner, som Aoda hoppades träffa i Hongkong, därhan hade en högt aktad ställning. Men skulle hon finna huld och skydd hos denne frände? Hon var ej alldeles säker på den saken, men Fogg bad henne inte vara orolig — allt skulle nog gå bra.

Första delen av denna färd var utomordentligt härlig. Vädret var synnerligen gynnsamt; vind och strömsättning tävlade i att påskynda ångarens fart genom Bengaliska viken.

Snart kommo Andamanerna i sikte, och den 732 meter höga bergstoppen »Sadelpiken» på den största av öarna framträdde i all sin storartade fägring. Den utgör ett av de mest bekanta sjömärkena för seglarna i dessa farvatten. Öns små negerliknande infödingar syntes icke till, oaktat Rangoon gick ganska nära kusten. Detta folk tillhör ett av mänsklighetens mest efterblivna och lägst stående och har förut, ehuru med orätt, räknats bland dem, som slakta och förtära sina likar.

Dessa öar erbjödo en tjusande anblick.

Kustlandet var beklätt med omätliga skogar av palmer, bamburör, trädartade ormbunkar, tekträd, som lämna det bästa skeppsvirke i världen, samt väldiga tamarinder, och mot den vackert färgade himlen avtecknade sig bergstopparna som en kolritning. Sa-langanen, den märkvärdiga svalart, vars bon som en läckerhet ätas i Kina, svärmade vid kusten i skaror av tusental.

För full maskin styrde Rangoon mot Malacka-sundet.TJUGUAXDRA KAPITLET Passepartout träffar en gammal bekant.

en varmed sysselsatte sig under tiden Fix, som

alldeles mot sin vilja kommit att fara i Filéas Foggs kölvatten jorden runt? Före sin avfärd från Kalkutta hade han begärt, att den så otåligt väntade arresteringsordern från London skulle sändas vidare till Hongkong, och därpå hade han skyndat ombord å Rangoon. Hans plan att undgå Passepartouts uppmärksamhet hade lyckats, och däröver gladde sig Fix mycket, då han kanske skulle haft svårt nog att för den hederlige fransmannen förklara sin närvaro å ångbåten.

Med största otålighet avvaktade nu Fix, att båten skulle anlända till Hongkong. I Singapore var uppehållet för kort för att någonting skulle kunna göras. Hongkong var sålunda den sista engelska besittningen på vägen. I Kina, Japan och Amerika skulle rymlingen kunna trotsa alla hans försök att få honom fast. Skulle något kunna

göras, måste det således ske i Hongkong — i motsatt fall skulle detektiven stå där med lång näsa och bli hånad till på köpet.

Var timme föreföll honom därför lång som en vecka, och han grubblade oupphörligt på något sätt att fördröja Foggs avresa från Hongkong, därest den evinnerliga häktningsordern ännu ej skulle vara anländ.Något, som också satte honom myror i huvudet, var den unga damen i Foggs sällskap. Vem kunde hon vara? Och varifrån kom hon? Hur hade Fogg gjort hennes bekantskap? Var det en slump, eller hade han kanske företagit denna långa resa just för att träffa henne? Var hon hans medbrottsling eller åtminstone medveten om hans brott? Hur skulle Fix få svar på alla dessa frågor?

Tänk om Fogg bortfört henne! Vare sig hon nu var gift eller ej, hade hon säkert någon anhörig, som skulle kunna vara böjd att hämnas hennes bortrövande. Men eftersom Fogg hade den obehagliga vanan att ögonblickligen rusa från ett samfärdsme-del till ett annat, måste allt vara förberett i god tid; i annat fall skulle han vara tjogtals mil borta, innan Fix hunnit få tag i en överhetsperson. Han beslöt alltså att från Singapore telegrafera till de engelska myndigheterna i Hongkong. Men för att ej rusa åstad i ogjort väder måste han ändå till sist bekväma sig att fråga Passepartout angående den unga damen.

Dagen innan ångaren skulle ankomma till Singapore, smög Fix således ut ur sin hytt och gick upp på däck, där Passepartout promenerade fram och tillbaka. Polisagenten låtsade sig vara ytterst förvånad och förtjust över sammanträffandet.

— Vad i all världen! Är ni här på Rangoon f

— Ni, herr Fix! Hur är detta möjligt? Jag tog avsked av er i Bombay, och nu finner jag er här på. väg till Kina ? Har ni också slagit vad om en resa jorden runt?

— Så galet måtte det väl inte gå! utbrast polisspionen. Jag har bara ett ärende att uträtta idagar.

— Jaså. Hm! Men hur kan det vara, att vi inte träffats på däck en enda gång på färden alltifrån Kalkutta?— O, jag har varit så sjösjuk!

— I ett så utmärkt härligt väder?

— Ja, jag är en stackare att tåla sjön. Nå, hur mår er husbonde, den förträfflige herr Fogg?

—• Utmärkt! Och resan går som efter kronome-ter. Vi är inte en dag efter, fastän vi räddade den unga damen .. .

— Vilken unga dam ?

Och Fix sökte se ytterst förvånad ut. Naturligtvis skyndade den pratsamme Passepartout att tala om allt från början till slut. Fix kunde inte låta 1)1 i att småle litet skadeglatt, när Passepartout skildrade, hur de blivit häktade i Kalkutta, ehuru hans min blev sötsur vid tanken på de stora belopp, med vilka kappsäcken lättats. Och denna känsla stegrades, när Passepartout skildrade köpet av elefanten och de vackra slantar, som därvid gått förlorade.

— Nå, vad ämnar er husbonde göra med den unga kvinnan? Tänker han föra henne med sig till England ?

— Nej då! Han har för avsikt att lämna henne hos en frände i Hongkong, en rik köpman, svarade Passepartout. Min herre är inte synnerligen förtjust i kvinnfolk — man har bara besvär och utgifter för deras skull! Men inte kunde han låta henne stekas heller . . .

— Den planen gick upp i rök! tänkte Fix för sig själv. Den karlen är oåtkomlig. Men vänta bara, tills jag har fått min order från London!

Högt sade han småleende till Passepartout:

— Ska vi inte tömma ett glas för vårt oväntade möte här?— Med största nöje, herr Fix! Det är bra roligt att få återse gamla vänner! Och ni är en riktig hedersknyffel, ni.

TJ UG UTREDJE KAPITLET.

Passepartout begriper alltsamman.

T? rån den dagen togo sig Passepartout och Fix en A och annan gång en bägare samman och pratade om varjehanda, men polisagenten var förbehållsam och butter samt ledde aldrig samtalet på Filéas Fogg. Han sköt visserligen skulden till sitt dåliga lynne på sjösjukan, men Passepartout började allt mer undra, hur det kommit sig att denne älskvärde och tjänstvillige man alltjämt korsat deras väg — i Suez, på Mongol ia, i Bombay, på Rangoon. Det tycktes nästan, som han följde efter Fogg. Men varför? Passepartout rev sig i huvudet och funderade allt ivrigare.

Med ens var honom allt klart!

Visst följde Fix efter hans husbonde. Han hade naturligtvis blivit utsänd av »Framstegsklubbens» medlemmar för att övervaka, att Fogg verkligen reste jorden runt! Att inte Passepartout genast kunnat begripa en så enkel sak!

Men så mycket mera stolt var han över det skarpsinne, varmed han nu genomskådat hela den lumpna listen, på samma gång som han kände sig högeligenförnärmad över det misstroende, som de andra vad-hållarna visade gent emot hans herre. Och han gav sig själv ett heligt löfte att, om han kunde, skulle han spela den eländige spionen ett spratt.

Han beslöt emellertid att inte säga någonting till sin husbonde för att ej oroa eller förtreta denne.

Onsdagen den 30 oktober passerade Rangoon Ma-lacka-sundet, som skiljer ön Sumatra från halvön Malacka, och klockan fyra följande morgon lade ångaren till i den på en mindre ö vid Malackas syd-ände belägna hamnen Singapore, där kol skulle intagas. Ångaren väntades först sex timmar senare, vadan Fogg kunde i sin anteckningsbok införa en liten tidsvinst.

På Aodas önskan företogo hon och Fogg en tur i vagn på ön Singapore. Dess utseende är mera täckt än storslaget. Inga fjäll eller vilda klippor finnas här men i stället en oerhört rik och omväxlande växtvärld. Hela ön ser ut som en välansad park. Palmer med yppiga och underligt formade blad bilda vackra häckar, och där är gott om nej liketräd, vilkas blomknoppar utgöra den kända kryddnejlikan, pepparbuskar, jättelika ormbunkar och en mängd andra växtformer. Luften var mättad med alla slags dofter, och i skogarna tittade livliga apor fram och gjorde lustiga grimaser.

Efter denna färd, varunder Aoda i fulla drag njöt av den härliga naturen under det att Fogg satt helt och hållet oberörd av all dess fägring, alldeles som: om han sovit med öppna ögon, återkommo de till staden, vars trånga och låga hus till största delen äro omgivna av trädgårdar, vilkas frukter höra till de läckraste i världen.

Fix, som ej vågade släppa Fogg ur sikte, hadetagit en vagn och följde efter sin förmente banktjuv. Passepartout såg det och log i mjugg; själv gick han som vanligt och ombesörjde nödiga uppköp.

Klockan elva skulle Rangoon åter lägga ut, och en timme tidigare voro Fogg och hans ledsagarinna åter ombord. På däcket väntade dem Passepartout, som köpt en del ananas och mangostanäpplen, frukter av mangostanträdet, vilka till storleken äro ungefär som våra men utanpå mörkbruna och inuti livligt röda. Den vita kärnan är så läcker, att den smälter i munnen, och till följd därav högt värderad av finsma-kare. Också erhöll Passepartout av fru Aoda ett hjärtligt tack och av sin herre en vänlig, fast nästan omärklig nick.

På bestämd tid avgick Rangoon, och snart förlorade passagerarna ur sikte Malackas berg, vilkas väldiga skogar gömma jordens vackraste tigrar. På sex dagar borde Fogg vara framme i Hongkong, om han skulle kunna hinna ombord på den ångare, som den 6 november skulle avgå till Jokohama, en av Japans viktigaste hamnar.

Ångbåten var ganska tungt lastad, ty i Singapore hade en stor mängd resande kommit ombord, folk av alla stånd, stammar och tungomål. Negrer, araber, kineser, bengaler, perser, singaleser, malajer och portugiser. De flesta reste på andra klass.

Sedan månen gått in i sista kvarteret, förändrades det vackra vädret, och sjön började gå hög. Visserligen var den sydostliga vinden gynnsam nog, enär den gjorde det möjligt att med större eller mindre segelyta understödja

ångkraften, men stundom blev sjön så hård, att seglen måste revas, när vindstötarna tjöto i tackel och tåg. Många av passagerarna fingo erfara, vad sjösjuka vill säga.Passepartout kunde icke lägga band på sig, när ångbåten låg så där och stampade. Han såg snett på kapten, maskinist och alla människor och önskade tusen olyckor över alla ångbåtsbolag, som: av för långt driven sparsamhet låta de resande färdas på sådana usla »tråg», som inte förmå hålla sjön i en liten storm. Hur skulle det här sluta? När skulle de komma fram? Hur länge skulle hans gaslåga hemma i London brinna till ingen nytta? Eländige skeppsbyggmästare!

— Ni är således mycket angelägna att komma fram till Hongkong? sporde Fix en dag Passepartout, då de sutto samman vid en grogg.

— Mycket! medgav den sistnämnde.

— Er husbonde rusar sålunda genast ombord på Jokohamabåten, tror ni?

— Ögonblickligen!

— Nå, tror ni själv på den där historien om vadet och resan jorden runt, va?

— Ja, visst gör jag det.

— Men det gör inte jag.

— Hycklare! sade Passepartout och slog honom skämtsamt på magen.

Fix blev förbluffad. Skulle Passepartout ana något? Hade han upptäckt, att Fix var detektiv?

— Man vet nog, vems ärenden ni går, tilläde Passepartout.

Fix började känna sig obehaglig till mods. En polis, som är ute för att göra upptäckter men själv blir avslöjad, spelar en sämre roll. Men han försökte se obesvärad ut.

— Ska vi skiljas nu när vi kommit till Hongkong? fortsatte Passepartout och kisade med ena ögat.— Hm! Jag vet inte riktigt, stammade Fix. Det kan ju — hm, det skulle kunna hända . . .

— Hör nu, sade Passepartout. Det skulle vara så roligt att njuta av ert sällskap hela turen — res med! Yi är snart i Kina — därifrån är det bara ett tuppfjät till Japan och ett litet skutt till Amerika. Och från Amerika till Europa kommer man i en handvändning. Följ ni med hara!

Fix såg skarpt på den pratsamme fransmannen men kunde ej upptäcka någon baktanke hos honom. Passepartout såg så ärlig och hjärtlig ut som helst.

— Får se, sade Fix således och log gemytligt.

— Ar det mycket lönande att resa si så där som ni gör, va? sporde Passepartout skälmaktigt.

— Hm, ja ibland. Man kan ju göra goda affärer en gång och sämre en annan. Men naturligtvis består jag inte själv resekostnaderna.

— Nej, det begriper jag nog, hahaha! sade Passepartout och blinkade klipskt med båda ögonen. Många om det. va? Jo, jo, ni intresserar er nog för vår resa, fast ni ser så menlös ut!

TJUGUFJ ÄRDE KAPITLET.

Storm och tidsförlust.

Polismannen gick ner i sin hytt. Utan tvivel hade Passepartout upptäckt hans yrke! Men hade han talat om allt för sin husbonde? Skulle han och tjänaren vara medbrottslingar?Han blev het om öronen, då han tänkte på, att de båda två kanske i smyg gingo och hånade honom. Han fattade emellertid sitt beslut.

Låg häktningsordern färdig och väntade på honom i Hongkong, skulle saken vara klar på ett ögonblick; i motsatt fall skulle han tala om för Passepartout,

vad hans husbonde var för en gynnare. Stodo de i hemligt förstånd med varandra, visste husbonden ju också, att

Fix var polisman, och då var allt förlorat. Men hade tjänaren ingen vetskap om stölden, skulle han naturligtvis bli rädd om sitt eget skinn och lämna tjuven i rättvisans händer.Den 3 november övergick vinden till nordvästlig storm. Halva dagen drev Rangoon för storseglet, och för att kunna klara sjöarna lät maskinisten propellern göra blott tio slag i minuten. Naturligtvis minskades härigenom båtens hastighet betydligt — skulle stormen fortfara, kunde ångbåten komma att fördröjas tjugu timmar eller mera.

Med sin vanliga överlägsna likgiltighet såg Filéas Fogg havet rasa; det lade sig ej ett enda veck på hans panna, och varken oro eller nedslagenhet kunde läsas på hans anlete. När fru Aoda uttryckte sina farhågor, svarade han blott, att han förutsett även stormen.

Fix däremot satt i sin hytt, gnuggade händerna av förtjusning och log i mjugg. Kom bara Rangoon ett par dagar för sent till Hongkong, så skulle båten till Japan redan ha gått, och då måste Fogg ligga kvar, tills den efterlängtade ordern hunnit anlända. Dessa förhoppningar tröstade honom för alla sjösjukans lidanden, och han uthärdade de plågsamma kväljningarna som en hjälte. Han var nästan färdig att jubla, när skeppet krängde och han slungades än hit, än dit i sitt lilla krypin.

Men så pinades Passepartout dess mer, fast han ej var sjösjuk. Allt hade hittills gått bra, så väl till lands som till sjöss, på järnvägar som på ångbåtar. Han skulle som den persiske konungen velat piska havet med järnkedjor — detta hav, vars nyckfullhet säkerligen skulle vålla hans husbondes ruin. Han hade ingen ro i hytten, han klättrade som en apa i tacklingen till besättningens förtjusning, slog den med häpnad genom sina luftsprång och hjälpte till i var vrå. Tusen gånger sporde han kaptenen, officerarna och matroserna, hur länge stormen skullehålla i, men de bara skrattade och sade, att det berodde på, när barometern behagade stiga.

Den 4 november saktade sig stormen, vinden blev åter sydlig, seglen kunde ånyo sättas till, och Rangoon sköt full fart. Passepartout klarnade upp på samma gång som himlen. Men ett dygn hade gått förlorat, och båtens ankomst, som i tidtabellen var utsatt till den femte, kunde ej ske förrän den sjätte.

Klockan sex på morgonen kom lots ombord för att styra in Rangoon i Hongkongs hamn. Passepartout var halvdöd av ängslan och förtärdes av längtan att få upplysning av lotsen, huruvida Jokohamabåten avgått från Hongkong. Men han vågade ej — han ville bevara en gnista hopp ända in i sista minuten. Han klagade sin oro för Fix, och denne sade med skenhelig min, att troligen fick Fogg ge sig till tåls och fara med nästa båt. Den stackars Passepartout blev gröngul av förbittring.

Men Filéas Fogg var inte så rädd av sig utan gick strax fram till lotsen och sporde helt lugnt, om han visste, när nästa båt skulle avgå till Joko-liama.

— I morgon vid flodtiden! sade lotsen.

— Verkligen? sade Fogg utan att ändra en min.

Fix bleknade.

— Vad heter båten? sporde Fogg.

— Canmtic.

— Den gick ju i går?

— Skulle gått. herre! Men en av pannorna måste repareras, och därför avgår båten först i morgon.

— Bra! sade Fogg och gick med avmätta steg ner i salongen.

Men Passepartout rusade fram, fattade lotsens hand, kramade den kraftigt och utbrast:— Tack, ni är en bra karl, en riktig hederspascha, herr lots!

Lotsen hade synbarligen mycket svårt att begripa, hur han kunde få detta utmärkta vitsord för att en ångpanna gått sönder på Japan-båten. Men i alla fall förde han Rangoon mellan de många båtar och farkoster av alla slag och storlekar, som trängdes med varandra i det smala sundet. Klockan ett lade ångaren till vid kajen, och de

resande gingo i land.

Medgivas måste, att lyckan denna gång på ett märkvärdigt sätt gynnat Filéas Fogg. Om ej ångpannan behövt repareras, skulle Carnatic avgått den femte, och passagerarna hade nödgats vänta i åtta dagar. Att Fogg lidit en förlust av ett dygn var ju en småsak i jämförelse med en hel vecka, helst som detta var hans hela förlust under resan. Under resten av färden kunde den förlorade tiden dessutom lätteligen tagas igen.

Utsikterna hade sålunda åter ljusnat.

TJUGUFEMTE KAPITEET.

Passepartout promenerar.

nå Carnatic först skulle avgå klockan fem följande morgon, hade Fogg sexton timmar till sitt förfogande. Ffan beslöt sålunda att uppsöka fru Aodas släkting. Den unga kvinnan själv förde hantill ett hotell, där han överlämnade henne åt Passe-partouts beskydd.

Därpå begav han sig till börsen, men här fick han veta, att den efterfrågade affärsmannen för två år sedan lämnat Kina och flyttat till Europa. Fogg återvände således genast till hotellet och underrättade Aoda om hennes frändes förändrade vistelseort.

En stund satt hon tyst och funderade.

— Vad ska jag nu ta mig till? sporde hon därpå med sin milda röst.

— Följ med till Europa — helt enkelt! svarade Fogg.

— Alen jag kan inte på detta sätt missbruka er godhet!

— Här kan ej bli tal om missbruk — er närvaro står ej alls i vägen för mina planer. Passe-partout!

— Ja, herre!

— Gå genast ombord på Carnatic och beställ tre hytter!

— Ögonblickligen!

Och Passepartout kilade åstad, helt förtjust att ännu längre få resa i sällskap med den unga änkan, som alltid var så pratsam och vänlig mot honom. Om en stund saktade han emellertid sin gång, ty han hade gott om tid, och snart vandrade han makligt med händerna i fickorna nedåt hamnen och såg sig under tiden om.

Den lilla ön Hongkong kom 1842 i engelsmännens händer, sedan de segrat i ett krig, som de fört med Kina på grund av att regeringen i detta land förbjöd införsel av opium. Med utmärkt blick för framtiden valde den brittiska regeringen just önA Wcs'^a djonkcr.Hongkong till stödjepunkt för sitt inflytande och sin handel i Östasien. Hongkong och den portugisiska staden Makao, som förr var den viktigaste europeiska handelsplatsen i södra Kina, ligga blott tio mil från varandra, på var sin sida om mynningen av den vik, som leder in till en av Kinas största städer, Kanton. På Hongkong anlade engelsmännen en starkt befäst hamn, och utmed denna uppväxte snart staden Viktoria, som redan utvecklat sig så, att den hade 300,000 invånare. Den har också som handelsplats slagit Makao alldeles ur brädet och dragit till sig största delen av handeln på södra Kina.

Viktoria har en helt och hållet engelsk prägel, om ock dess befolkning huvudsakligen utgöres av kineser. Då man ser den gotiska domkyrkan, guvernörens residens, de väldiga dockorna, varven, magasinen, sjukhusen och skolorna, de med tuktad sten belagda gatorna, skulle man nästan vara frestad att tro sig försatt till en engelsk stad, som i likhet med Filéas Fogg gett sig ut på rundresa och kommit att glömma sig kvar i Kina.

På gatorna trängdes europeer, kineser och japa-neser, bärstolar och skottkärror med segeldukstak vimlade om varandra. I hamnen lågo sida vid sida krigs- och handelsfartyg från alla land samt en mängd egendomligt byggda kinesiska och japanska farkoster. Mest fängslades Passepartouts uppmärksamhet av blomsterdjonkerna, ett slags flottar, fyllda med trädgårdsjord, där blomsterodling idkades, så att dessa farkoster sågo ut som flytande blomsterrabatter.

På gatan lade han märke till några gamla kineser, som voro klädda i gult. En kinesisk barberare,som talade engelska, upplyste honom, att dessa gubbar voro över åttio år gamla och därför hade lov att kläda sig i gult, som annars är kejsarens livfärg. Detta fann Passepartout högst komiskt; han förstod ej, att till grund för detta bruk ligger den djupa tanken, att ålderdomen bör åtnjuta den högsta aktning och ära.

Slät och fin om hakan begav sig Passepartout ombord på Carnatic. Då han kastade en blick på kajen, såg han Fix gå av och an med ett missnöjt och bistert uttryck i ansiktet. Detta fröjdade Passepar-

8. — Jorden runt på 80 dagar.tout, som naturligtvis trodde, att det hade sin grund i Carnatics fördröjda avgång, som kom Fogg så väl till pass.

—- Jo, jo! Det går de där herrarna i »Framstegs-klubben» i magen, mumlade han förnöjd. Det är alldeles rätt åt dem och deras spion.

Utan att låtsa om något och med ett glatt leende närmade han sig Fix, som verkligen hade alla skäl att vara ond över sin envisa otur. Skulle den usla arresteringsordern aldrig hinna upp honom? Hann den honom ej i Hongkong i så god tid, att han här kunde anhålla Fogg, skulle denne aldrig mera kunna gripas.

— Nå, herr Fix! Följer ni med vidare? sporde Passepartout.

— Ja! mumlade Fix och bet samman tänderna.

— Vad sa jag! utropade Passepartout och skrattade högt. Jag visste nog, att ni inte skulle överge oss! Kom nu, så går vi och beställer platser!

De gingo in på ångbåtsbolagets kontor och togo fyra hytter. Just som de skulle avlägsna sig, underrättade dem en av tjänstemännen, att Carnatic hunnit reparera ångpannan tidigare än man hoppats, och att den skulle avgå redan på aftonen klockan åtta i stället för klockan fem följande morgon.

Passepartout tog ett skutt i glädjen.

—• Det kommer min husbonde väl till pass. Jag ska genast gå och meddela honom denna nyhet. Vad han ska bli glad!

— Nu eller aldrig! tänkte Fix. Här finns ingen annan utväg.TJUGUSJATTE KAPITLET. Ett samtal på tu man hand.

å de kommit ut på gatan, föreslog Fix, att de

skulle följas åt in på en restaurant och få sig några förfriskningar. Passepartout tackade. Det var ju ett lämpligt sätt att fördriva tiden.

Vid kajen låg en vinkällare, som såg ganska inbjudande ut. Där gingo de in och befunno sig snart i en rymlig, vackert dekorerad sal. Längs ena väggen gick en brits, försedd med en mängd kuddar, och där lågo en rad gäster i djup sömn.

Kring små bord av flätade bamburör sutto bortåt trettio personer och smuttade på sina glas eller krus. Somliga drucko öl eller porter, andra konjak, whisky eller likörer. De flesta rökte dessutom långa ler-pipor, i vars små huvud instoppades små kulor av opium, med tillsats av rosenolja. Så fort någon av de rökande blev bedövad och gled ner under bordet, togo uppassarna honom, en i axlarna och en i fotterna, och buro honom bort på britsen. Ett tjugutal av dessa medvetslösa stackare lågo redan där, i högsta stadiet av berusning.

Fix och Passepartout förstodo strax, vart de kommit. De voro i ett röknäste, ett tillhåll för dessa avmagrade, förslöade, själlösa varelser, till vilka ostindiska köpmän i sin samvetslösa vinningslystnad årligen sälja för ungefär tvåhundra millioner kronor av detta ödesdigra njutningsämne, som kallas opium och beredes av vallmons mjölksaft.Visserligen har den kinesiska regeringen försökt att genom stränga lagar råda bot på denna fördärvliga ovana, men förgäves. Ursprungligen ett läkemedel fann opium snart bland de rika användning som berusningsmedel, och sedan har denna vana spritt sig allt vidare, dock mest till befolkningen i Kinas hamnstäder.

Män och kvinnor hängiva sig där åt denna last, och sedan de en gång vant sig vid giftet, kunna de ej vara det förutan. Vilja de vänja sig av därmed, få de förfärliga anfall av magkramp. En riktig storrökare kan rå med ända till åtta pipor om dagen, men vanligen är det slut med honom på fem år.

Våra resande fingo in en butelj portvin och talade om ditt och datt, och Passepartout lyckönskade upprepade gånger polisagenten till dennes beslut att resa med Carnatic. Då buteljen var tömd, reste sig Passepartout för att uppsöka sin husbonde och underrätta honom om den förändrade avgångstiden. Men Fix hejdade honom.

— Dröj ett ögonblick! sade han.

— Vad står på? sporde Passepartout.

— Jag har allvarliga saker att säga er!

—• Allvarliga saker? Sådant får vi tala om i morgon — nu har jag inte tid.

Och han tömde sista skvätten av sitt vinglas.

— Det gäller er husbonde.

Passepartout såg forskande på Fix; han tyckte, att dennes ansiktsuttryck var egendomligt.

— Vad har ni på hjärtat? sporde han och satte sig åter.

Fix lade sin hand på hans arm och viskade:

— Ni har gissat, vem jag är?

— Det händer, det!Och Passepartout smålog överlägset.

— Då ska jag tala rent ut!

— Gå på med det, min gubbe lilla! När jag vet allt förut, lär det väl inte bli stora nyheter! Men en sak så god som två: de där herrarna har verkligen slängt ut sina pengar i onödan! Inte för det jag missunnar er, men . . .

— I onödan! Det är lätt för er att säga! Ni tycks veta, vilken summa det är fråga om!

— Visst vet jag det! svarade Passepartout. En halv million.

— En och en halv million! sade Fix och tryckte hans hand.

— Vad behagas? Skulle min husbonde ha vågat . . . Nå, så mycket dyrbarare är tiden! Jag måste ge mej av . . .

Och han reste sig hastigt.

— Kypare! Ta hit en butelj konjak! ropade Fix.

Han drog åter ned Passepartout på stolen och

fortsatte:

— Jo, ser ni: En och en halv million! Lyckas jag, blir min belöning 50,000 kronor. Jag bjuder er fjärdedelen, om ni vill hjälpa mig.

— Hjälpa er? ropade Passepartout och gjorde stora ögon.

— Ja. Hjälp mig att kvarhålla herr Fogg några dagar här i Hongkong.

— Vad befalls? Jag! De där herrarna nöjer sej inte med att betvivla min husbondes redlighet och skicka spioner efter honom, utan de vill också resa hinder i hans väg. Jag riktigt blygs å deras vägnar. Fy!

— Vad menar ni med det ?— Jag menar, rent ut sagt, att det är höjden av ogrannlagenhet. De kunde lika gärna gripa min husbonde och ta pengarna ur fickorna på honom..

— Det är just meningen, sade Fix.

— Men det är ju ett skändligt försåt! ropade Passepartout.

Utan att tänka på det drack han ur glaset, som Fix fyllde med konjak, och blev följaktligen allt mer het och ivrig.

— En nedrig fälla! Och sådana där kallar sej kamrater, fina herrar, gentlemän! utbrast han.

Nu var det Fix, som kände sitt förstånd stå stilla.

— Ja ha, just kamrater! Medlemmar av »Fram-stegsklubben», riktiga hedersknyfflar! Men ser ni, min husbonde är en hedersman, han, och om han försöker vinna sitt vad, är det alldeles i sin ordning! Det säjer jag, Passepartout.

— Vem tror ni då, att jag är? sporde Fix.

—• Åh bevars — de där hedersmännens ombud med uppdrag att ränna oss i hälarna och kontrollera vår resa! Ni är ute i ett ovanligt lumpet ärende, min herre! Jag har för längesedan genomskådat er, fast jag inte brytt mej om att blotta er för min husbonde.

— Flan vet således ingenting? utropade Fix livligt.

— Ingenting alls!

Och Passepartout förde ånyo glaset till sina läppar.

Polisagenten lutade pannan i handen och funderade ett ögonblick. Vad skulle han göra?

Passepartout var synbarligen icke sin herres med-brottsling. Han hade säkerligen ej ens en aning omstölden. Han skulle således troligtvis ställa sig på rättvisans sida.

Polismannens beslut var fattat; han skulle säga

TJUGUSJUNDE KAPITLET. Passepartout blir både rådlös och redlös.

ör nu noga på! sade Fix till Passepartout. Jag

är alls inte den ni tror. Inte alls utsänd av »Framstegsklubben».

— Jaså, inte det! sade Passepartout och drog munnen till ett försmädligt leende.

— Nej, jag är polistjänstemän och utsänd av polisen i London.

— Ni? Polisagent?

— Ja, det ska jag strax bevisa er. Var så god — här är mitt förordnande, undertecknat av polismästaren. Tvivlar ni ännu?

Passepartout kunde inte få fram ett ord.

— Herr Foggs vad, varav ni och hans kamrater i »Framstegsklubben» låtit lura er, är bara en list. Han ville ha er till medbrottslingar utan att ni hade en aning därom!

— Men varför det? Jag begriper inte ett ord av allt det här.

— Vänta! Den 28 september detta år begicks i engelska banken en stöld på en och en halv million. Man har fått beskrivning på tjuvens utseende, och den stämmer till punkt och pricka in på er husbonde.

allt.— Nej, hör nu. Dra så långt pepparn växer! Min husbonde är den hederligaste man, som går i ett par skor!

— Verkligen? Hur vet ni det, om jag får fråga? Ni känner honom ju inte ett dugg. Samma dag avresan skedde, kom ni i hans tjänst. Han for några timmar senare huvudstupa från London under en huvudlös förevändning. Han hade inte en gång tid att skaffa sig nödvändiga resförnödenheter utan tog blott med sig en oerhörd packe banksedlar! Och ni vågar gå i god för, att han är en hedersman? Ni är inte lite godtrogen, ni!

— Ja, men-------jo, jag försäkrar . . .

—- Har ni lust att bli arresterad som hans med-brottsling kanske?

Passepartout var tillintetgjord — han vågade inte se på detektiven. Han grep krampaktigt med båda händerna om pannan. Skulle Filéas Fogg vara en tjuv? Den ädle, modige mannen, som räddat rajans änka, som betalt en stor summa pengar i böter för sin tjänares dumhet att gå in i pagoden i Bombay, och som alltid var lika lugn! Omöjligt! Men skenet tycktes i alla fall vara emot honom, och fåfängt sökte Passepartout kväva sina misstankar — »när allt kommer omkring, känner man inte sin bäste vän längre än till tänderna», säger ordspråket.

— Vad vill ni jag ska göra? sade han slutligen och försökte sansa sig.

— Jo, hör på! Från Suez och ända hit har jag förföljt er husbonde utan att kunna få i min hand den häktningsorder jag väntar från London. Ni måste hjälpa mig att kvarhålla honom här till dess ...

— Skulle jag? Jag — Passepartout. . .

— Ja, och jag ska ge er tredjedelen, hälften, hörni: hälften av den belöning, som banken har ut-fäst!

— Nej, aldrig! ropade Passepartout.

Men just som han ville resa sig upp och skynda bort, föll han tungt tillbaka på stolen; krafter och medvetande sveko honom på en gång.

— Hör nu, herr Fi-fix! stammade han. Om det också sku-skulle vara sa-sant vad ni sä-säjer . . . om min he-herre skulle va-vara en tjuv — så är det lö-lögn lika väl, för ja-jag har sett honom . . . han är go-god •—• och min hu-husbonde . .. och jag för-rå-råder honom aldrig! Inte för alla ba-banksedlar i vä-världen, för jag är hemmaifrån — och där bru-brukar vi inte va-vara nedriga!

— Ni vill således inte?

—• Nähej! sade Passepartout eftertryckligt.

—• Nå, då talar vi inte mer om den saken —- det är som den aldrig hade varit på tal. Skål!

— Ja vi-visst, skål!

Han fumlade, innan han fick tag i glaset, och tömde det sedan i ett drag. Fix insåg, att han gått för långt för att kunna dra sig tillbaka, och beslöt att åtminstone skilja tjänaren och hans husbonde åt. På bordet lågo några opiumpipor. Fix tog en av dem, smög den omärkligt i munnen på Passepartout, som omedvetet drog några bloss därur, sedan han tänt den utan att tänka därpå. Om några ögonblick föll hans huvud tungt mot bordskivan, omtöcknat av sömngiftet.

— Äntligen! utbrast Fix jublande, när han såg Passepartout bedövad sjunka samman. Äntligen har jag min bov i nätet. Filéas Fogg får inte veta om båtens förändrade avgångstid förrän det är för sent. och skulle han ändå få nys därom och resa, är jagåtminstone av med den välsignade fransmannen. Det är lättare att reda sig med en än med två — helst sen Passepartout vet, vem jag är.

Och i största hast gjorde han upp med kyparen och gav sig i väg med ett skadeglatt leende.TJUGUÄTTONDE KAPITLET.

Rättre brödlös än rådlös.

lldeles okunnig om detta uppträde, som i så hög

grad kunde inverka på framgången av Filéas Foggs resplan, vandrade denne hedersman med fru Aoda genom den engelska stadsdelen. Det var naturligtvis nödvändigt att sörja för hennes utrustning med kläder och varjehanda reseffekter, när hon nu antagit hans anbud att följa med till Europa. En engelsman kan visserligen färdas jorden runt utan annat resgods än en kappsäck, men det kan ej en dam. Med vanligt orubbligt lugn tog Fogg även denna sak om hand, lät henne välja och betalte utan att säga ett ord eller ens blinka. Och på alla den förbryllade, vackra änkans ursäkter och tacksägelser svarade han oföränderligt, att saken ej var värd att tala om — den ingick nu i hans program.

Sedan alla inköp voro gjorda, återvände Fogg och hans följeslagarinna till hotellet och åto en präktig middag.

Fru Aoda drog sig tillbaka till sitt rum, en smula trött av promenaden. Fogg slog sig ned i rökrummet och sysselsatte sig hela aftonen med läsning av de engelska tidningarna.

Det låg ej i hans natur att förvåna sig över någonting — annars skulle han säkert funnit det märkvärdigt, att Passepartout icke infann sig, när det var tid att gå till sängs. Men som han var säker, att ångbåten till Jokohama ej skulle avgå förrän föl-jande morgon, fäste han sig icke vidare vid sin tjänares bortovaro.

När han tidigt följande morgon ringde, lät Pas-separtout ej höra av sig. Fogg ringde en gång till, och då uppassaren infann sig, lät han tillsäga Aoda och beställde en bärstol åt henne. Han drog ej ens på ögonbrynen, när han vid efterfrågan fick veta, att Passepartout icke varit synlig i hotellet under natten.

Bärstolen anlände och i den togo Aoda och Fogg plats; på en kärra bakefter forslades resgodset. Om en halvtimme voro de vid kajen. Men där fanns ingen Passepartout. Och, vad nästan ännu värre var, ingen Carnatic.

På sin fråga efter båten fick Fogg det svar, att den avgått klockan åtta kvällen förut. Men hans ansikte syntes lika lugnt som alltid, och när den unga änkan uttryckte sin oro och ledsnad, svarade han blott:

— Det är bara en tillfällighet! Det är ingenting att bry sig om.

Då närmade sig en person, som en stund uppmärksamt betraktat honom. Det var Fix.

Han hälsade artigt.

— Förlåt, är inte ni liksom jag en av passagerarna på ångaren Rangoon, som anlände hit i går? frågade han.

— Jo, svarade Fogg kallt, men jag har inte den äran att. . .

— Ursäkta, men jag trodde, att jag här skulle träffat er kammartjänare!

— Vet ni kanske var han är, min herre? sporde fru Aoda livligt.

— Vad! Är han inte här ?— Nej, svarade fru Aoda, han har inte synts till sedan i går middag! Skulle han verkligen utan oss ha gått ombord på ångbåten?

— Förlåt en fråga! Hade ni tänkt resa med Car'-iiatic?

— Ja visst.

— Jag också. Och det var en stor missräkning för mig, att den gått ifrån mig. Nu måste vi vänta på nästa båt, och den går inte förrän om åtta dagar.

Med vilket inre jubel han sade dessa ord. Åtta dagar! Fogg skulle nödgas bli kvar i åtta dagar! Och han själv skulle äntligen få ordern från London ! Lagens målsman skulle också en gång ha turen på sin sida.

Därför var det också ett fruktansvärt slag för hans glada förhoppningar, när Fogg helt lugnt sade:

— Men här finns väl flera båtar än Carnatic i en hamn sådan som Hongkongs!

Med dessa ord bjöd han Aoda armen och gav sig av till skeppsdockorna för att få sig ett fartyg. Slagen följde Fix efter. Det var, som om han varit bunden vid Fogg med en osynlig tråd.

Lyckan tycktes emellertid verkligen ha övergivit sitt forna skötebarn. Under tre timmar genomsnokade Fogg förgäves hela hamnen under föresats att, om så erfordrades, ensam hyra ett fartyg för att komma till Jokohama. Inte ett enda kunde avgå strax, ty de voro antingen i färd med att lasta eller lossa.

Fix började andas lättare.

Fogg var emellertid inte den, som gav sig så lätt utan fortsatte sina efterforskningar och tänkte just resa över till Makao för att se, om han skulle habättre tur där, då han vid yttre hamnen hejdades av en sjöman, som med hatten i hand frågade:

— Söker ers höghet en båt?

— Ja. Har ni någon, som kan avgå strax?

— Ja, ers höghet. Lotskuttern Fiskmåsen, den bästa kuttern i hela hamnen. Den ligger där ute.

— Seglar den bra?

— Ers höghet ska bli belåten med den. Det gäller en lusttur utåt havet? sporde sjömannen.

— Nej, en resa! svarade Fogg.

— Lång?

— Vill ni åta er att föra oss till Jokohama?

Sjömannen stod helt handfallen och stirrade på

Fogg.

— Ers höghet skämtar väl? sade han slutligen.

— Nej, jäg har kommit för sent till Carnatic och måste senast den fjortonde vara i Jokohama för att kunna fara vidare till San Francisko.

— Beklagligtvis är det en ren omöjlighet, ers höghet.

— Jag ger er tvåtusen kronor för var dag och fyratusen kronor i belöning, om jag hinner fram i tid.

— Ar det ers höghets allvar?

— Jag skämtar aldrig.

Lotsen gick avsides och såg en stund utåt havet. Det var tydligt, att han slets mellan sin önskan att förtjäna en så stor summa och sin fruktan att ge sig så långt ut. Han var i valet och kvalet.

Fix stod som på glödande kol. Fogg vände sig till rajans änka.

— Är ni rädd, min fru? frågade han.

— Inte vid er sida, genmälde hon tryggt.Fiskmåsen är den bästa kuttern i hela hamnen.Lotsen närmade sig ånyo, tummande hatten mellan fingrarna.

— Nå? sade Fogg kort.

— Ers höghet! Jag kan inte med en så liten båt vid denna årstid ge mig så långt ut — det kunde kosta både er, mig och mitt folk livet. Och för resten skulle vi ändå inte hinna fram i tid.

Fix drog ett lättnadens andedrag.

— Men, fortsatte lotsen, saken kunde kanske ordnas på ett annat sätt.

Fix kände hjärtat stiga upp i halsgropen, som man säger.

— Vi kunde fara till Nagasaki på Japans sydkust eller till Shanghaj. I senare fallet skulle vi inte behöva avlägsna oss så långt från kinesiska kusten, och det skulle vara en stor fördel, helst strömmen går mot norr.

— Men jag måste träffa den amerikanska postångaren i Jokohama och icke i Shanghaj eller Nagasaki.

— Varför det då? Postångaren till San Francisko anlöper visserligen Nagasaki och Jokohama, men dess egentliga utgångspunkt är Shanghaj.

— Är ni säker på det?

— Ja visst, ers höghet.

— När går ångbåten från Shanghaj?

—• Den elfte, klockan sju på kvällen. Vi har således över fyra dagar på oss eller fullt hundra timmar. Har vi tur, så att vinden står kvar på sydost och havet förblir lugnt, hinner vi mycket gott fram.

— När kan ni segla?

— Om en timme. Till dess kan vi skaffa proviant och hissa seglen.— Då är saken avgjord. Är ni skeppare på båten?

— Ja, John Bunsby, skeppare på Fiskmåsen.

— Vill ni ha förskott?

— Ja tack, om ers höghet är så vänlig.

— Var så god, här har ni fyratusen kronor i avräkning !

Därpå vände sig Fogg till Fix, som stod där och förtvivlad rev sig bak örat:

— Vill ni göra sällskap?

— Jag hade just tänkt be er om denna ynnest, sade polisagenten beslutsamt.

— Gott, om en halvtimme går vi ombord.

— Men den stackars Passepartout! inföll Aoda, som var högst orolig över den raske tjänarens försvinnande.

— Jag ska göra allt vad jag kan för honom, sade Fogg.

Nervös, feberhet, förtvivlad, rasande gick Fix ombord på lotskuttern, under det Filéas Fogg och fru Aoda begåvo sig till polisbyrån i Hongkong, där de uppgåvo Passepartouts signalement och avsatte en summa tillräcklig för hans hemfärd till England. Hos franske konsulatagenten gjorde de på samma sätt, och på utsatt tid voro de vid hamnen.

Klockan slog elva, när kuttern var färdig att lägga ut. Provianten var instuvad, besättningen redo och passagerarnas resgods ombord.T JU GUNION DE KAPITLET.

»Fiskmåsen» styr till havs.

/fiskmåsen var en liten vacker skonert med skarp förstäv, behagliga former och väl avpassad sträckning i vattenlinjen. Den liknade en kappseg-lingsbåt och hade också flera gånger vunnit pris vid lotsarnas tävlingar. Däcket var skurat vitt som elfenben, kopparbeläggningen blank och beslagen prydliga. Det syntes, att skepparen John Bunsby var stolt över sin skuta och mån om hennes yttre.

Besättningen utgjordes av fyra man och skepparen själv. Alla kände väl till farvattnen och tvekade ej ett ögonblick att gå i en båt, om det gällde att hjälpa ett fartyg i sjönöd. Bunsby var en kraftig, solbränd fyrtiofem års man med livlig blick och bestämd hållning, ägnad att ingiva den räddaste landkrabba förtroende till hans sjömannaduglighet. Fogg och Aoda stego ombord. Fix var där redan. Genom akterkappen kom man ned i en fyrkantig kajuta, vars väggar voro utvidgade till kojer. Inunder sträckte sig i halvcirkel en stoppad soffa. I mitten stod ett bord, som upplystes av en hänglampa. Det hela var ej rymligt men snyggt.

— Jag beklagar, att jag ej kan bjuda er på något bättre än jag har, sade Fogg till Fix.

Fix bugade sig utan att svara. Han kände sig lite skamsen över att nödgas stå i förbindelse till sin brottsling.

—- Det är en mycket belevad tjuv, tänkte hanr men en tjuv är han i alla fall!

Tio minuter över elva hissades seglen, och engelska flaggan svajade högt i toppen. Passagerarna: sutto på däck, och ända in i sista minuten kastade Filéas Fogg och Aoda spanande blickar mot kajen för att se, om ej Passepartout skulle komma.

Fix såg åt samma håll men med en viss beklämning. Tänk, om Passepartout, som han behandlat så ovärdigt, nu kom i yttersta stunden! Då skulle det komma till en förklaring, som säkerligen ej skulle sluta trevligt. Men ingen

Passepartout kom, och Fix lugnade sig med den tanken, att fransmannen troligen sov på britsen vid vinkällarens vägg bland de andra offren för opiumgiftet.

Snart fylldes Fiskmåsens segel av vinden, och den lätta båten dansade lustigt på vågornas toppar.

För övrigt var det ett äventyrligt företag att så sent på året göra en så lång resa med ett fartyg på endast tjugu ton. I synnerhet på hösten äro de kinesiska farvattnen mycket farliga på grund av de förfärliga kastvindarna. Hur gärna Bunsby således än velat frakta sina passagerare ända till Jokohama och dymedelst vinna den erbjudna höga betalningen, vågade han ej göra ett så farligt försök — det var redan ett vågspel att söka komma till Shanghaj. Men han litade på sin snabba Fiskmås och på sin goda lycka.

Under dagens sista timmar passerade skonerten de slingrande bukterna i inloppet till Hongkong och redde sig beundransvärt väl, hur svårt farvattnet än var på flera ställen.

Då det bar ut i öppna havet, sade Fogg till Bunsby:—• Jag- behöver naturligtvis ej lägga er på hjärtat att gå med största möjliga fart?

— Lita på mig, ers höghet! Vi för den största möjliga segelyta. Toppseglen skulle bara tynga ned båten utan att farten ökades.

— Det är bra! Det där förstår ni bäst.

Och Fogg ställde sig bredbent som en gammal sjöman på däck och såg ut över det svallande havet utan att ens ett ögonblick förlora jämvikten.

Aoda, som tagit plats på akterdäck, kände sig däremot ängslig till mods vid åsynen av det mörknande havets vita vågor, vilka brusade kring det bräckliga flarn, som bar henne över djupets avgrunder. Och de väldiga seglen, som darrade och fladdrade för vinden, föreföllo henne som ofantliga vingar, på vilka Fiskmåsen bars genom rymden.

Det blev natt. Månen hade inträtt i första kvarteret, och dess svaga sken skymdes snart av dimmorna vid synranden. Molnen jagade fram östan-ifrån och skuggade redan en del av himlavalvet.

Skepparen satte upp sina signallyktor. Det är ett nödvändigt försiktighetsmått i dessa farvatten, som i synnerhet i närheten av hamnarna äro mycket trafikerade. Sammanstötningar äro ingalunda något ovanligt, och Fiskmåsen skulle ofelbart blivit krossad vid första stöt på grund av den stora hastighet, varmed den flög fram.TRETTIOXDE KAPITLET. Virvelstormen.

Vinden friskade alltmer i under natten. Skepparen och hans karlar blevo kvar på däck, färdiga att bärga seglen vid första farliga kastvind. Fix hade däremot redan gått till kojs, när Fogg och fru Aoda vid midnattstid kommo ned i kajutan. De hade slutligen kommit till den övertygelsen, att Passepar-tout genom någon egendomlig missuppfattning kommit att gå ombord på Carnatic och att de sålunda i Jokohama skulle få återse den trogne tjänaren.

När solen följande morgon gick upp, hade kuttern hunnit ett gott stycke. Den gick för fulla segel, och då den följde kusten, hade den god hjälp av strömmen. Som vinden låg från land, var havet mindre oroligt, och sjögången vid kusten vållade intet avbräck i Fiskmåsens hastighet.

De resande besvärades ej av sjösjuka, utan Fogg och Aoda åto sin frukost med samma välbehag som om de suttit på det finaste hotell. Fix var inbjuden att dela deras kost och fann sig nödsakad att säga tack och ta emot, ty både båt och mage behöva nödig barlast på sjön. Maten syntes honom emellertid besk, när han tänkte på, hur han reste på sin förbrytares bekostnad och åt vid hans bord. Han började blygas för sig själv, men så betänkte han, att det ju egentligen var hans pengar, som Fogg reste upp, och han tröstade sig med den tanken, att det ej var för mycket, om också han fick vara medpå ett hörn, då det i alla fall var han, som bestod fiolerna.

Emellertid kunde han efter frukostens slut icke undertrycka denna känsla av obehag utan erbjöd sig att betala sin del av resekostnaderna. Fogg förklarade kallt, att det inte kunde komma i fråga — Fix fick finna sig i att tillhöra de allmänna omkostnaderna för rundresan.

Förödmjukad satte sig agenten efter en stum bugning på sin gamla plats i fören, och där förblev han hela dagen utan att säga ett ord.

Vid så mycket bättre lynne var skepparen. Hans .ansikte strålade, när hans lätta kutter flög fram som en stormsvala, och flera gånger förklarade han för Fogg, att de med all säkerhet skulle hinna fram till Shanghaj i god tid. Den värdige engelsmannen böjde på huvudet och sade, att han hoppades det. Be-sättningskarlarna tävlade i nit och punktlighet, ivriga .att förtjäna den utlovade belöningen. Varje skot var spänt, vart segel klart. Man kunde ej ha begärt större påpasslighet ombord på en av segelsällskapets kappseglingar.

Fogg var belåten vid den tanken, att hans första motgång efter avresan från London ej skulle komma att vålla honom någon tidsförlust, då han på utsatt dag ändå skulle ankomma till Jokohama.

Tidigt på morgonen den 9 november passerade Fiskmåsen kräftans vändkrets och seglade in i Fo-kiensundet, som skiljer kinesiska fastlandet från den stora ön Formosa. Detta namn betyder »den fagra», •och ön gör skäl för sitt namn. Höga, branta fjäll •omväxla med härliga slätter, och nedför sluttningarna kasta sig älvarna i silverglittrande forsar. I sundet var farleden mycket svår, och kuttern kundemed möda kämpa sig fram genom virvlar och strömdrag, den stampade och krängde, och det var svårt att hålla balansen på däck.

I gryningen friskade vinden ytterligare i, och tecken till storm syntes på himlen, barometern steg och föll om vartannat, och i sydost reste sig böljkammarna allt högre. Också hade solen kvällen förut gått ned i rött.

Skepparens min blev mörkare, ju längre han såg på himmel och hav. Han gick rastlöst fram och tillbaka och emellanåt mumlade han några obegripliga ord mellan tänderna. En gång, då han strök tätt förbi Fogg, sade han med låg röst till denne:

— Man kan ju tala rent ut med ers höghet?

—• Ja visst! sade Fogg.

— Yi har stormen på halsen i detsamma, ers höghet !

— Från norr eller söder?

— Söder! Se där borta! Det är en »tyfon», som nalkas — en virvelstorm!

—• Den ska skjutsa oss framåt, genmälde Fogg.

Skepparen hade tydligen inte väntat det svaret. Han bockade sig kort och sade:

— Tar ni det på det sättet, ers höghet, så har jag inte ett ord mer att säga.

— Hur skulle jag annars ta det? sporde Fogg.

Skepparen stövlade åstad — det gällde att vara

rustad i tid. Tyfonerna äro farligast vid och efter höstdagjämningen, under det de sommartiden ofta upplösa sig i ett gnistrande regn av elektriska lågor. Alltså lät han beslå alla segel och firade ned rårna på däck, dijcksluckorna lädes på med största omsorg, så att ej en enda droppe vatten skulle kunna tränga in. Ett enda trekantigt segel av stark duk anbrag-tes som stormfock för att draga fördel av medvinden.

Och så var det att vänta; ingen ville under sådana omständigheter stänga in sig i kajutan. Till och med Fix kom fram på däcket till de andra. »Faran för-brödrar», heter det ju.

Bort emot klockan åtta bröt det löst med stormbyar och störtskurar. Fiskmåsen bar visserligen blott en liten segelflik men slungades fram som en fjäder av denna rasande vind, om vars styrka och hastighet man har svårt att bilda sig ett begrepp. Kuttern ilade fram med fyra gånger så stark fart som ett lokomotiv, som går för full maskin.

Så bar det hela dagen ständigt norrut. Fiskmåsen susade fram med samma hastighet som de vidunderliga vågor, vilka buro den. Oräkneliga gånger såg det ut som om det lilla nötskalet skulle slukas av de väldiga vattenberg, som pressades fram akterut. men skepparen John Bunsby skötte rodret som en hel karl.

Slagregn och böljestänk sköljde över passagerarna, så att där inte fanns en torr tråd på dem till slut. Fix grinade illa emellanåt och frustade. Han skulle nästan velat ge bort sin del av bankens belöning, om han i ett ögonblick kunnat komma välbehållen i land, ty »livhanken är ändå kär», som det heter. Fru Aoda stod helt kallblodig och trotsade stormen vid sidan av Filéas Fogg. Han var naturligtvis densamme som alltid. Han tyckte väl, att tyfonen ingick i hans program.

På kvällen gick vinden över på nordväst. Fiskmåsen fick sålunda sjön på sidan samt började knaka i alla fogar. De vilda vågorna piskade sitt skummot dess plankor med en rent förfärande styrka — man kunde ju ej veta, om alla fartygets delar blivit sammanfogade med samma noggrannhet. Själva skepparen kände sig illa till mods, när mörkret inträtt och stormen ytterligare tilltagit. Han rådgjorde med besättningen och gick därefter fram till Fogg. — Jag tror, att det skulle vara bäst, om vi sökte hamn på kusten, ers höghet! sade han tveksamt.

— Det tror jag också, sade Fogg.

— Nå! Vilken då?

— Jag känner bara en.

— Vilken, ers höghet?

— Shanghaj!

Först stod John Bunsby mållös. Flan förstod ej strax all den ihärdighet och fasthet, som låg i detta svar. Så gick där upp ett ljus för honom, och han utropade:

— Ja visst! Ers höghet har rätt. Vi måste fram till Shanghaj.

Han gick åter till rodret, och Fiskmåsen styrde fortfarande norrut.

Det blev en fasansfull natt, och ett under var det, att ej kuttern kantrade. Flera gånger var den också nära däran, och allt skulle ha spolats över bord, om det ej varit så väl surrat. Med möda kunde de resande hålla sig fast. Aoda var som sönderbråkad i alla leder, ehuru hon ej yttrade ett ord av klagan. Mer än en gång ställde sig Filéas Fogg framför henne och tog emot den inbrusande störtvågens första anbrott. Fix fräste och spottade, när han fick näsa och mun fulla av det salta skummet. Det var en lång natt.TRETTIOFÖRSTA KAPITLET.

För sent!

en som alla andra tog den slut en gång. Just

när stormen rasade som värst, gick vinden åter över på sydost. Det var en gynnsam förändring så till vida som Fiskmåsen ånyo fick förlig vind, men å andra sidan blev havet än mera upprört, då den nya vinden drev sina svallvågor mot de gamla. Kuttern var emellertid ypperligt byggd och klarade sig förträffligt.

Allt emellanåt skymtade kusten fram, då tjockan skingrades, men så långt blicken kunde nå, var ingen seglare att se. Fiskmåsen ensam trotsade vind och vågor. Mot middagen saktade sig stormen, och när solen sjönk vid synranden, blev vädret så drägligt, att de utmattade passagerarna kunde få sig litet mat och gå till vila. Det kunde behövas.

Natten blev ganska lugn. Skepparen hissade åter segel, och kuttern ilade ånyo mot målet under passagerarnas otåliga längtan. I gryningen den elfte hade man känning av kusten. Men ännu var det långt kvar till Shanghaj, och Filéas Fogg måste vara där samma kväll, om han ville tänka på att komma med Jokohamabåten. Stormen hade rövat flera timmar av hans dyrbara tid.

Vinden avtog allt mer, men lyckligtvis lade sig samtidigt sjögången. Alla segel sattes till, och skummet yrde kring stäven. Med var timme minskades avståndet — allt större blev passagerarnas och sjömännens spänning. Skulle det lyckas?Brisen blev allt mer oregelbunden, och från kusten komnio nyckfulla kastvindar, men strömmen var gynnsam. Fiskmåsen låg så lätt och dess segelvta

var så stor, att klockan sex var båten blott tre sjömil från Shanghaj. Klockan sju var den tre kvarts sjömil från

Shanghaj flodens mynning...

Då syntes på avstånd en hög, svart skorsten, och från den höjde sig som en plym en mörk strimmaav rök. Det var den amerikanska postångaren, som på bestämd tid avgick mot Jokohama.

Skepparen drog till med en förfärlig ed •— det var en vacker summa, som gick honom Ur händerna: fyratusen kronor! Hela det belopp Fogg lovat honom i belöning, om han kom fram i rättan tid!‘ Han släppte i harmen rorkulten.

Fogg rynkade ej ens ögonbrynen.

—• Signalskott! sade han till skepparen.

I kutterns förstäv stod en liten kanon, med vilken det signalerades i dimmigt väder. Denna laddades-ända till mynningen, men just som skepparen förde ett brinnande kol till fänghålet, ropade Filéas Fogg:

— Nödflagg!

Flaggan sänktes på halv stång.

— Fyr! kommenderade Fogg.

Skottet brann av, och dess knall dånade fram över oceanen.

Skulle postångaren stanna, förändra kurs och bispringa kuttern? De, som stodo på Fiskmåsens däck,, kände hjärtat klappa våldsamt — det var som om tiden stått stilla.

TRETTIOANDRA KAPITLET.

Passepartout vaknar.

Klockan åtta på kvällen den 6 november gick ångaren Carnatic från Hongkong, till sista plats fylld med resande och fraktgods, och styrde mot Japan, det stora öriket öster om Kina. Endast två.första-klass-hytter voro oupptagna, ehuru de blivit hyrda. Det var de, som beställts för Filéas Fogg och hans följeslagarinna.

Tidigt följande morgon sågo fördäckspassagerar-na till sin stora förvåning en man komma upp från andra klassens avdelning. Flan gick ostadigt, hans hår var rufsigt och tovigt, hans blick slö och stirrande. Flan slog sig ned på en bänk och försökte synbarligen få klart för sig, var han kunde vara.

Det var Passepartout i egen hög person, han själv och ingen annan.

Vad hade hänt honom?

Så fort Fix hade givit sig i väg från opiumnästet, togo två uppassare med vanlig raskhet den stackars Passepartout, som sov som ett gott barn. och lade honom på britsen bland de andra offren för det sömngivande giftet. Här låg han i tre timmar. Men även under bedövningen förföljdes han i drömmen av en kvalfull oro, en oklar känsla, att han skulle uträtta något, och snart vaknade han. I början visste han varken ut eller in, men småningom kom han till insikt om, att han ej uppfyllt sin plikt att underrätta sin husbonde om ångbåtens avgång. Han steg upp och försökte gå. Visserligen måste han emellanåt stödja sig mot väggarna; väl stod han ibland på fotterna, ibland på huvudet, men han kom ut ur det ohyggliga kyffet, och livad av den friska luften, började han springa mot hamnen, under det han alldeles som i sömnen ropade: Carnatic! Carnatic!

Ångaren låg färdig att gå. Passepartout behövde icke taga många steg: han ilade ut på flottbron, tumlade över landgången och föll ned som en ullsäck iftören på ångbåten i samma ögonblick som förtöjningarna gjordes loss.

Matroserna voro vana att bevittna dylika uppträden. De togo helt vänligt hand om stackaren, buro honom ned under däck och instuvade honom i en andra klassens hytt. Där sov han på sitt gröna öra ända till ljusan dag och vaknade några mil från kinesiska kusten.

Nu dök han upp på ångarens däck och inandades i fulla drag den friska sjöluften. Det började efter hand klarna i hans minne. Han samlade sina tankar, och så småningom kom han ihåg föregående dagens händelser, den slipade

Fix och dennes förtroenden, rökstugan o. s. v.

— Det är klart som dagen, att jag fått mej en förfärlig florshuva, sade han för sig själv. Vad ska min husbonde säja? Fy skäms, Passepartout — du har burit dej fasligt illa åt!

Ångern gjorde, att han kände sig ännu mer sjuk, ruskig och eländig. En sak tröstade honom dock något.

— I alla händelser kom jag med på ångaren; och det var ändå väl, mumlade han. Och vad den där juvelen Fix beträffar, så ska vi väl hoppas, att vi nu är honom kvitt. Efter sina snygga förslag till mej kan han väl inte ha panna att gå ombord på samma båt som vi! En polis i hälarna på min husbonde! Åh, det är nedrigt! Är herr Filéas Fogg en tjuv, så ska man få kalla mej mordbrännare.

Hans tanke flög tillbaka till den brinnande gaslågan — kanske hade den vållat explosion, kanske . . .

Nå, vid den saken var ingenting att göra. Mennu var det något annat, som bekymrade honom. Skulle han tala om för sin husbonde i vad ärende polisagenten reste! Skulle han inte hellre vänta, tills de kommit tillbaka till London? Då skulle det allt bli lustigt att tala om, hur en detektiv farit jorden runt för att gripa den förmente tjuven och hara fått en lång näsa för besväret? Jo, det skulle bli vida mera festligt.

Först och främst måste han emellertid gå och söka upp sin husbonde och ursäkta sig för den oförsvarliga dumhet, som han dagen förut låtit komma sig till last. Han steg därför upp och begav sig akterut, men havet var så oroligt och ångaren rullade så starkt, att han med sina osäkra ben hade mycket svårt att hålla jämvikten.

Varken hans husbonde eller fru Aoda syntes till på däck.

— Nå, vår vackra änka är väl ännu ej uppstigen, och min herre sitter troligen som vanligt och spelar schack med någon, tänkte han och slog sig till ro en stund.

Litet senare gick han ned i salongen — nej, inte heller där fanns herr Fogg. Det var då märkvärdigt!

Så gick han till förste styrman.

—- Förlåt mej, vilken hytt har herr Fogg? sporde han.

— Känner ingen med det namnet! fick han till svar.

— Ursäkta, en stor, stel, mycket tystlåten herre, som i sitt sällskap har en ung dam, riktigt vacker . . .

— Finns ingen dam ombord!Passepartout såg ut som ett levande frågetecken.

—• För resten är här passagerarlistan — var så god och se efter själv!

Passepartout tog listan och genomögnade den. Där fanns icke hans husbondes namn, ej heller Aodas. Benen började skälva på honom, och det svartnade för hans ögon.

Då fick han en idé: han hade gått ombord på orätt fartyg!

— Är jag på Carnaticf sporde han.

— Ja visst.

— På väg till Jokohama?

— Naturligtvis.

Passepartout sjönk maktlös ned på en stol. Hans husbonde var således icke med! Och med ens stod det klart för honom, att det måste vara så. Ångbåtens avgångstid hade ju blivit ändrad!

Men därom hade hans husbonde inte fått bud. Det var sålunda just hans eget fel, att Fogg och Aoda försummat avgångstiden och troligen ej kommit ned till hamnen förrän dagen därpå! Och detta för hans dumhets och lättsinnes skull! Åh !!

Han bet samman tänderna av harm och förtvivlan, ja, han dunkade sig i pannan med knytnäven.

Visst var det hans fel! Men ändå mer den andres, skurkens, bedragarens, som med list förstått att berusa honom och skilja honom från hans husbonde, på det denne skulle bli försenad i Hongkong. Nu förstod han polismannens plan. Ordern skulle hinna fram, Fogg bli arresterad och ruinerad !

Passepartout slet sig i håret och svor en dyr ed, att om den eländige skurken än en gång kom

10. — Jorden runt pä 80 dagar.i hans väg, skulle han —• — — ja, han skulle mala honom till snus, om han så var polis femton gånger.

TRETTIOTREDJE KAPITLET.

Vad Passepartout såg i Japan.

en efter denna första rådlösa förtvivlan åter-

fick Passepartout så småningom sin kallblo-dighet och började överväga sin belägenhet, som för övrigt inte alls var avundsvärd. Han var på väg till Japan, det visste han, och dit skulle han säkerligen komma, eftersom resan var betald. Men hur skulle han komma därifrån? Hans ficka var tom — han ägde inte ens en kopparslant!

Nå, resan och kosten voro ju i alla fall betalda i förskott, och han hade fem, sex dagar på sig att överlägga. Alltid skulle han väl hitta på någon ut-

Under tiden åt och drack han så mycket han orkade; det tycktes vara hans föresats att äta även för sin husbonde och fru Aoda, som hade betalt men inte fingo någonting för sina pengar. Kanske hade han fått för sig, att Japan var en öken utan något ätbart. Kanske tänkte han blott, att man vet vad man har men inte vad man får, som ordspråket säger.

Vid inseglingen i Tokiobukten syntes i väster den snöklädda, oändligt praktfulla käglan av vulkanen

väg!Fusijama höja sig över ett kuperat skogsland. Sägnen berättar, att denna vulkan i en långt avlägsen forntid bildats genom ett underjordiskt utbrott under en enda natt. Många hundra tusen människor ha omkommit genom dess lavaströmmar.

Den 13 november på morgonen löpte Carnatic in i Jokohamas hamn. Denna är en av de största vid Stilla havet och besökes av alla ångbåtar, som föra post och passagerare mellan Nordamerika, Kina, Japan och Filippinerna. Vid samma vik och ej långt från Jokohama ligger Jeddo eller Tokio, som Mika-don eller Japans andlige härskare, vars ätt är den äldsta regentätt i världen, gjorde till rikets enda huvudstad, sedan han tvungit schogunen eller den världslige härskaren i Jeddo att nedlägga sin makt och jariavärdighet.

Då ångaren lagt till vid kajen, steg Passepartout i land. Han var vid dåligt lynne och kände sig ej gladare vid anblicken av detta land, vars inbyggare kalla sig »solens söner». Han slog in på första bästa gata och drev omkring.

Först kom han till en stadsdel med fullkomligt europeisk prägel. Husen voro låga med vackra verandor, som vilade på pelare. Här rörde sig på gatorna en brokig blandning av alla folkslag; alla ville de köpa och sälja. Passepartout kände sig så främmande, som om han fallit ned i en hottentottby. Här tycktes ingen utväg erbjuda sig för honom att skära guld med täljknivar — inte ens att förtjäna torra brödet.

Han kunde förstås vända sig till någon av de franska eller engelska konsulerna i staden, men han drog sig för att berätta hur han låtit överlista sig-av Fix, och han ville åtminstone försöka alla andrautvägar först. Han begav sig därför till den japanska delen av staden — Benten, som den kallas efter en havsgudinna.

Här vandrade han genom härliga alléer av cedrar och furor; allt emellanåt fängslades hans blickar av heliga portar, hållna i en sällsam byggnadsstil, av broar, som lågo undangömda bland vass, ormbunkar och bamburör, av tempel, som skuggades av tusenåriga träds mörka och dystra lövverk, och av helgedomar, i vilkas skumma innandöme buddapräs-ter sitta och grubbla över tillvarons gåtor, över detta och det kommande livet, under det högbenta vadar-fåglar i vackra färger kliva omkring i träsken med värdig hållning.

Gatorna voro långa, slingrande och tycktes aldrig vilja ta slut. Bland kortbenta hundar och gula, feta, svanslösa kattor myllrade en massa rödkindade barnungar, som sågo ut precis som de blivit klippta ut ur en japanesisk solfjäder. Åldringar, vuxna män och barn släppte upp pappersdrakar, och tycktes alla ha lika stort nöje av denna sysselsättning. Mitt på ljusa dagen avbrändes fyrverkerier, mestadels bomber, som sprungo sönder högt uppe i luften och därvid utstötte icke eld utan brokig rök i de präktigaste färger eller också kastade ned hopvecklade figurer av tråd och papper, vilka i luften blåstes upp och långsamt sjönko mot marken.

Präster gingo i långa processioner och slogo oupphörligen på sina tamburiner. Polisbetjänter skredo fram i spetsiga, lackerade hattar med två sablar i bältet, likaså soldater i uniform av vit- och blå-randigt bomullstyg med flintlåsgevär på axeln och mikadons livvakt i vida, vita sidenjackor, kragar och pansarskjortor. Militärer av alla grader vand-rade stolta fram, varthän Passepartout vände blicken. I Japan står nämligen krigarens yrke högt i anseende.

Där gingo tiggare, som ej genom jämmer och suckan sökte väcka medlidande utan genom gyckel och utklädnader gjorde allt för att framkalla de mötandes löje och på så sätt deras givmildhet. Där tågade pilgrimer i långa rockar, vanliga kortväxta medborgare med slätt hår, svart som ebenholts, stort huvud, lång överkropp, spinkiga ben och en hudfärg, som kan växla från vaxvit till kopparröd men aldrig är gul som kinesernas.

Mellan ryttare, vagnar, skottkärror, som dragas av två infödingar efter varandra, och å vilkas säte två passagerare sitta sammanklämda, sängbårar av bamburör och ett slags bärstolar, som hänga å en bambustång, trippade kvinnorna kring i träskor, halmsandaler eller tygtofflor. Passepartout fann dem icke synnerligen vackra. De hade små ögon och sammantryckt hröst. Landets sed kräver dessutom, att en nygift kvinna skall svärta sina tänder och raka av sina ögonbryn. Mödrarna bära sina späda barn i en bindel på ryggen och lyfta ej ens ned dem vid sitt arbete. Men alla bära med smak den vanliga dräkten, ett slags nattrock, »kimonon», och över denna är bunden en gördel av sammet eller siden, vars båda ändar snos ihop till en stor fyrkantig knut, som av ogifta kvinnor bäres på ryggen.

Passepartout blev nästan vimmelkantig av allt detta. Han började sedan studera de stora, fina butikerna och basarerna, där lysande prov på de japanska guldsmedernas häpnadsväckande konstfärdighet blända betraktarens blickar, de många värdshusen, på vilka flaggor, standar och vimplar vajaoch där en europé endast sällan får inträda och då blott på villkor att han avtager sina skor; tehusen, där man serverar stora, bräddfulla koppar av den doftande drycken eller den rislikör, som kallas »saki», samt de bekvämt inredda rökstugorna, där män och kvinnor röka fin tobak men aldrig opium som kineserna. Aldrig såg han någon begagna näsduk utan alla putsade näsan meden papperslapp, som de sedan kastade bort. Det fann Passepartout kostligt.

Utanför staden fann sig Passepartout omgiven av ofantliga risplanteringar och trädgårdsland, som prunkade av färgrika blommor med behaglig doft; lysande kamelior växte på träd, och bakom häckar av bamburör stodo körsbärs-, plommon- och äppelträd, som i Japan mera odlas för blommornas skull än för fruktens, men dock genom fågelskrämmor voro skyddade mot sparvar, korpar och andra skadedjur. I cederns väldiga krona tronade örnen, och under tårpilen stod hägern på ett ben och såg levnadstrött ut. Kråkor, fiskörnar, vildgäss, ankor och sparvhökar vimlade överallt, och i långa rader stodo vid bäckarna dessa tranor, som japanerna kalla »ers nåd» och anse som sinnebilder av långt liv och lycka.

Efter den långa promenaden kände sig emellertid Passepartout ganska matfrisk; han tog ett par äpplen, som stucko fram mellan löven, men de voro omöjliga att äta. Vad skulle han få till kvällsvard? Får, get och svin funnos ingenstädes i matvarubodarna, och nötkreatur användas i Japan blott som dragare, enär det anses för ett helgerån att döda dem. Gärna skulle han hållit till godo med ris, fågel eller fisk, vildsvin eller dovhjort —• japanernas vanligaste föda. Men »den intet har i pungen får intet i munnen», och Passepartout strövade i brist på mat omkring i staden, som nu var upplyst med mångfärgade papperslyktor, såg på de förundransvärt skickliga jonglörerna, som kastade kulor, knivar, fat och facklor, eller blandade sig i folkhoparna, som stodo och kikade i de överallt uppställda teleskopen. Omsider gick han ner till redden, där vattenytan glimmadeav fiskarbåtarnas bloss. Här slog han sig ner, stödde ryggen mot en stenpelare och somnade, i det han mumlade:

— Lyckligtvis åt jag en duktig frukost i morse! I morgon ska man väl skaffa sig mat.

Men han sov oroligt. Ena stunden tyckte han sig sitta till bords med sin husbonde och äta den läckraste rostbiff, och ögonblicket därefter hade han fått tag i den skurken Fix, och de slogos på liv och död om en ansjovis. Men Passepartout segrade den gången.

är Passepartout på morgonen vaknade, var han

hungrig som en varg. Han sade till sig själv, att mat måste skaffas, och detta ju förr dess hellre.

Visserligen kunde han sälja sitt ur. Men hellre skulle han svälta ihjäl än göra sig av med denna arvsklenod, den enda klocka i världen, som aldrig drog sig utan alltid gick rätt — efter Londontid till på köpet!

Då föll det honom in, att han möjligen kunde förtjäna en slant som sångare. Han kunde några engelska och franska sånger, och med dem ville han försöka sin ilycka. Japanska sångare göra lycka i

TRETTIOFJÄRDE KAPITLET.

I japanska kläder.Paris. Varför skulle ej en parisersångare kunna göra lycka i Japan? Folket i detta land måste tydligen vara musikaliskt. Allt vad de togo sig före gjorde de ju med ackompanjemang av cymbaler, tamtam och trummor. Där hade han bestämt fått en ypperlig idé.

Men kanske var det ändå för tidigt att anordna konsert så här på morgonkvisten? Väckte han folk ur deras ljuva morgonslummer, kunde det hända, att han fick betalt i annat mynt än det, som bär kejsarens bild. Han beslöt därför att vänta ännu några timmar. Magen fick ge sig till tåls.

Under denna väntan föll det honom in, att han inte precis var klädd som en vandrande vissångare, och han beslöt byta ut sina kläder mot en mera passande utstyrsel. Han skulle måhända också vid affären kunna få en mellangift, med vilken han kunde bli i stånd att stilla sin hunger. A

Efter långt letande fann han också en klädmäklare, som var villig att köpa hans dräkt, och om en stund trädde han åter ut på gatan, utspökad i en gammal japansk rock och ett slags turban, som under årens lopp antagit en obestämd färg. Men han hade också i fickan några silvermynt, som skramlade muntert.

Genast styrde han sina steg till ett tarvligt tehus. där han fick sig ett stycke fågel och ett par nävar ris. Han kunde visserligen ej konsten att äta det med pinnar som japanerna, men icke desto mindre försvann det snart som snö för solsken.

Efter den tarvliga men rikliga måltiden kände han sig stärkt och tänkte:

— Nu duger det ej att hänga läpp! klan får låtsa sej vara på maskerad och söka fånga lyckan. Detgäller bara att på något fiffigt sätt komma bort ifrån det här solens land, där allt ser så mulet ut för mej.

Han beslöt att på förmiddagen gå ned till hamnen och på någon av de till Amerika avgående båtarna erbjuda sig som kock eller uppassare mot villkor av fri föda och överfart.

— En fransman slår sig alltid fram —• han duger till allt, tänkte Passepartout på vanligt franskt sätt att resonera.

Ju mer han nalkades hamnen, dess flera betänkligheter reste sig inom honom mot det förslag, som nyss syntes honom så enkelt. Till vem skulle han hänvisa? Han hade inga rekommendationer. Hankände ingen själ i hela Japan. Inte var det troligt, att man på någon av ångbåtarna var i förlägenhet för kock eller uppassare! Och sångarens bana föreföll honom med ens törnbeströdd.

Den gode Passepartout började åter se framtiden i svart.

TRETTIOFEMTE KAPITLET.

Passepartout får en anställning.

Försänkt i dessa dystra funderingar vandrade han hit och dit, tills han fick ögonen på en ofantlig affisch, som bars genom gatorna. Den hade följande lydelse:

WILLIAM BATULCARS japanesiska akrobatsällskap

DQT* Oåterkalleligen sista "fpatfl föreställningen

av

LÅNGNÄSORNA

före deras avresa till

NORDAMERIKAS FÖRENTA STATER

SMK“ STOR FÖRESTÄLLNING

under åkallan av Guden Tingou.— Amerikas Förenta stater — hip, hurra! Det är just vad som passar mej ! utbrast Passepartout och gjorde ett litet skutt av glädje.

Han följde efter affischbäraren och kom snart in i den japanska delen av staden. Efter en kvart stannade plakatmannen utanför ett stort träskjul, målat i skrikande färger och med en massa vimplar på toppen. Målningarna föreställde en jonglörtrupp, men de sågo ut som om de varit utförda av ett barn.

Det var den berömda cirkus Batulcar. Direktören själv var en företagsam amerikan, som från alla världens kanter rafsat ihop en trupp akrobater, lindansare, svärdslukare, jonglörer, gymnaster, gyckel-makare, ormmänniskor m. m.

Passepartout bad att få tala med direktören, och denne kom ut. När han fick se främlingen, tog han honom först för en infödING.

— Vad vill ni? sporde han Passepartout.

— Behöver ni en betjänt, herr direktör? blev svaret.

— En betjänt? svarade Batulcar och log. Nej, jag har redan två, trogna, lydiga, starka, som har tjänat mej för bara födan ända sedan de kom till världen, och som aldrig lämnar mej i sticket. Det är de här!

Och han pekade på sina kraftiga armar, vilkas ådror stodo spända och tjocka som strängarna på en basfiol.

— Ni har således ingen användning för mej?

— Inte alls!

— Så dumt! Det skulle varit riktigt trevligt att resa med er!

— Hrn! Jaså! Hör nu, ni är inte mer japanesän jag är chimpans. Varför har ni spökat ut er så där?

— Man klär sej i vad man har.

— Det förstås. Ni är fransman?— Jaha, äkta parisare från Paris!

— Nå, då kan ni väl spela pajas och hitta på skoj ?

— Ja, nästan lika bra som en amerikan.

— Bra sagt! Om jag inte har betjäntplats till er, kan jag kanske använda er som pajas. Ar ni stark?

— Vådligt, i synnerhet när jag har ätit en bra middag.

— Ni kan sjunga?

— Ja visst! försäkrade Passepartout, som i sin gröna ungdom deltagit i gatukonserter.

— Nå, men kan ni sjunga med huvudet nedåt, en uppdragen snurra på vänstra fotbladet och en balanserande värja på högra?

—-Ja bevars, sade Passepartout, som kom ihåg sina gamla cirkustalanger.

— Ser ni, det är hela konsten! sade direktör Ba-tulcar. Vill ni ha plats?

Passepartout betänkte sig en sekund. Det var ingen särdeles lysande anställning han skulle få, ingenting, som kunde kallas värdigt en parisare. Men å andra sidan skulle han om åtta dagar vara på resa till San Francisko och det är i alla fall behagligare att sjunga med huvudet nedåt än att svälta. Han räckte fram handen och slog till. Och så följde han med sin direktör och åt middag.

Livet såg inte längre så mörkt ut. Till ombyte kunde det vara roligt nog att en gång uppliva gamla minnen!TRETTIOSJÄTTE KAPITLET. »Människopyramiden» och dess fall.

Klockan tre dånade vid ingången till cirkus den japanska orkesterns öronbedövande trummor och tamtam. Lokalen var redan till trängsel fylld av infödda och utlänningar, män och kvinnor, vuxna och barn, som i all gemytlighet packade sig samman på de smala bänkarna. Musiken intog sin plats, och det uppstod ett öronslitande oväsen av gong-gonger, flöjter, bastrummor, tamtam, skallror och pukor.

Av de många konststycken,. som utfördes, skola vi blott omnämna några få. Med den blå doftande röken från sin pipa bildade en i luften några ord, som hälsade publiken välkommen. En balanserade med tända vaxljus, som han släckte var gång de flögo förbi hans mun och sedan åter tände utan att ett ögonblick avbryta sina rörelser. En annan gjorde de otroligaste konster med snurror —• det var som om dessa små tingestar haft liv. De kilade åstad på pipskaft, på eggen av sabel- och värj-klingor, på en hårfin, osynlig ståltråd, som var spänd från scenens ena vägg till den andra; de klättrade på bambustegar, promenerade på kanten av stora kristallvaser, flögo och klängde i alla hörn; de snurrade alltjämt och åstadkommo en egendomlig harmoni genom den klang i olika tonarter, som de gåvo ifrån sig. Jonglörerna stoppade dem i fickan men de snurrade lika fullt, och när de togosfram, sprang en fjäder upp och de exploderade i kvastar av gnistrande, färgade stjärnor.

Passepartout hade naturligtvis ej kunnat hinna instudera någon roll, men han skulle på grund av sina breda axlar vara med i slutnumret »människo-pyramiden», som skulle utföras av »Långnäsorna» under åkallan av guden Tingou. Det var föreställningens glanspunkt.

»Långnäsorna» voro klädda som härolderna vid medeltidens kungahov och hade ett par glänsande vingar på skuldrorna. Men märkligast voro de genom sina långa näsor, som bestodo. av fem till sju fot långa bamburör, somliga raka, andra krokiga, några släta, andra knottriga. Med dessa stadigt fäs-tade bihang utförde de en mängd ekvilibristiska övningar. Ett dussin av dessa konstnärer lade sig på rygg, och på deras som åskledare formade näsoi hoppade de övriga med den otroligaste vighet ocl togo de märkvärdigaste skutt från den ena näsar till den andra, allt under det de slogo kullerbyttoi och dubbelvolter i luften och emellanåt stodo ellei hoppade omkring på sin egen näsa.

»Människopyramiden» var en bild av den i Indier vid offerfester kringdragna Juggernautvagnen. Er av vagnens stödjepelare hade lämnat truppen, ocl Passepartout skulle intaga hans plats.

Den stackars fransmannen kände sig helt ömklig till mods, när han kläddes i medeltidskostym, fick brokigt färgade vingar och en sex fots näsa fästac vid ansiktet. Men det var ju med den näsan har skulle livnära sig —• det tjänade ingenting till atl bråka.

Han gick in och lade sig på ryggen bland dem som skulle bilda vagnens botten. De sträckte ut sigpå golvet med näsorna riktade uppåt. Ovanpå deras näsor ordnade sig nu en andra avdelning akrobater, där ovan en tredje och fjärde och så vidare, tillsmänniskopyramiden räckte ända upp till taket av cirkus.

Publikens handklappningar blevo allt mera stormande för varje våning av pyramiden, och orkestern föll in med dånande fanfarer . . .

Då vacklade med ens hela pyramiden och började liksom gunga, en av näsorna i dess bas drog sig undan, och hela det ståtliga levande monumentet föll samman som ett korthus.

Det var Passepartout, som var skulden till detta brak. Han sprang från sin post, flög utan att begagna vingarna över rampen, klängde upp på galleriet till höger och föll ned framför en herre bland åskådarna och ropade:

— Åh, herr Fogg, herr Fogg!

— Är det du?

— Jaaa 1

— Nå ! Direkt till ångbåten !

Och Filéas Fogg, fru Aoda, som fattat hans arm, och främst Passepartout rusade som ett yrväder ut genom en av korridorerna.

Men där mötte dem cirkusdirektören herr William Batulcar och fordrade under hotelser och skrik skadeersättning för sin sönderslagna människopyra-mid. Fogg vände sig om, stack en bunt sedlar i handen på honom och fortsatte därefter till hamnen.

Ångbåten var just färdig att avgå till Amerika, och klockan var precis halv sju, då Fogg och rajans änka beträdde däcket. Bakom dem smög sig tämligen slokörad vännen Passepartout med brokiga vingar på skuldrorna och en sex fot lång näsa. som han ej hunnit bli kvitt i hastigheten.

Hans konstnärstid hade inte varit synnerligen lång,men han hade hunnit med en hel del på den korta tiden. Framför allt hade han återfunnit sin husbonde.

TRETTIOSJUNDE KAPITLET. Passepartouts kloeka gick nog rätt.

tt Filéas Foggs hana än en gång skulle korsa

- hans tjänares är lätt att förstå, när vi få veta. att Fiskmåsens signaler blevo bemärkta ombord på Jokohamabåten. Kaptenen höll kurs ned på den lilla kuttern, John Bunsby fick sin överenskomna frakt samt därtill den utfästa belöningen, och så stego herrar Fogg och Fix samt fru Aoda ombord på ångaren, som genast styrde mot Nagasaki och Joko-hama, dit den anlände på bestämd tid den 14 november.

Filéas Fogg lät Fix sköta sina egna affärer samt begav sig genast ombord på Carnatic och fick där veta, att Passepartout kvällen förut anlänt till Joko-hama. Vid denna underrättelse blev Aoda synnerligen glad, och så var kanske även Fogg, men det kunde naturligtvis ej falla honom in att visa det. Emellertid satte han sig strax i rörelse för att få fatt i sin betjänt. Förgäves vände han sig dock till både engelska och franska konsulaten, förgävesgenomströvade han gatorna kors och tvärs, och han började redan missträsta om att finna den han sökte. Då förde honom en slump eller kanske en inre dunkel aning till cirkus Batulcar. Han skulle naturligtvis ej ha känt igen sin tjänare i dennes vidunderliga utstyrsel, men Passepartout, som låg på rygg och såg uppåt galleriet, kände ögonblickligen igen sin husbonde, rörde på näsan en smula, och så brakade hela pyramiden samt föll sönder och samman.

Den överlycklige tjänaren skyndade att så fort möjligt var göra sig sin konstnärsnäsa kvitt såväl som vingarna. Fru Aoda berättade nu, hur de gjort överresan med Fiskmåsen tillsammans med en herre, som hette Fix.

Passepartout spratt till en smula, när han hörde namnet Fix, men förändrade ej en min. Han fann ögonblicket ej ännu vara inne att berätta för sin husbonde, vad som tilldragit sig mellan honom och detektiven. Han omtalade väl för sin herre, att han blivit överraskad och bedövad av opiumrökning i Hongkong men nämnde ej vem som lockat honom dit och satt opiumpipan i hans mun.

På hans böner om ursäkt svarade herr Fogg ej ett ord men visade ej heller tecken till vrede. Han drog också strax försorg om, att Passepartout fick en mera tidsenlig och lämplig dräkt än den medeltida häroldskostymen.

Den ångbåt, på vilken färden nu gick vidare, hette General Grant, var väl proportionerad och mycket snabbgående, för övrigt en väldig hjulångare om 2,500 tons dräktighet, tacklad som tremastad skonert, samt förfogande över en stor segelyta. På tjuguen dagar borde den kunna fullborda överfarten över Stilla oceanen. Filéas Fogg kunde såledespåräkna att vara i San Francisko den 2 december, i New-York den elfte och i London den tjugonde, det vill säga några timmar före den tjuguförsta, då vadet skulle avgöras.

Intet anmärkningsvärt inträffade under överresan. Stilla havet gjorde skäl för sitt namn — det var lika lugnt som självaste Filéas Fogg. Han var sig ock fortfarande alldeles lik. Den unga änkan kände sig allt mer dragen till

honom, och snart var det icke blott tacksamhetens känslor, som bundo henne vid hennes räddare, ehuru hon nog ej gjorde sig reda för den tysta kärlek, som spirade upp i hennes hjärta. Hon intresserade sig allt livligare för hans djärva företag och oroade sig över de svårigheter, som kunde ställa sig hindrande i vägen för dess lyckliga utgång. Filéas Fogg tycktes ej ana den tilltagande ömhet, som besjälade hans vackra skyddsling.

Passepartout läste däremot mellan raderna och hade ganska klart för sig, att hon höll av hans husbonde. Själv hyste han numera ett obegränsat förtroende för sin herre och tröttnade aldrig att prisa dennes ädla, redbara och självuppoffrande karaktär. Likaledes var han säker om den lyckliga utgången av det vågade företaget, helst som färden nu skulle gå genom civiliserade länder.

När General Grant den 23 november passerade den 180 :e längdgraden, hade Fogg tillryggalagt hälften av sin resa. Visserligen hade redan 52 dagar gått av de 80 han hade att draga på, och han hade således blott 28 kvar. Men i själva verket hade han hunnit över två tredjedelar av våglängden. Han hade ju måst göra en mängd omvägar: från London till Aden, från Aden till Bombay, från Kalkutta till Singapore, därifrån till Shanghaj och så till Joko-hama. Hade han kunnat följa den femtionde breddgraden, på vilken London är beläget, hade vägen ej varit ens hälften så lång. Nu låg resten av vägen rakt framför honom.

— Och nu finns inte Fix med för att ställa till oreda och lägga hinder i vägen, tänkte Passepartout för sig själv.

Den gode gossen hade för övrigt just den 23 november firat en stor triumf. Med hårdnackad envishet hade han låtit sin ovärderliga familjerova gå efter Londontid och rynkade på näsan åt uren i alla de länder han reste igenom — de gingo ju rakt uppåt väggarna! Nu stämde hans ur precis med kronometrarna ombord, och ändå hade han ej vridit den en sekund varken fram eller tillbaka! Han skulle velat se Fix nu, den där stollen, som pratat en hop gallimatias om meridianer, sol och måne! Det skulle bli skönt, om urmakarna skulle fästa sig vid sådana tokerier! Har man en bra och pålitlig klocka, rättar sig nog solen efter den förr eller senare.

Hade Passepartout haft tjugufyra timmar på sin urtavla, såsom man hade på en del amerikanska och italienska ur, skulle han triumferat så lagom. Då skulle hans ur visat, icke som nu nio på morgonen utan nio på aftonen, det vill säga tjuguen timmar efter midnatt, eller just tidsskillnaden mellan London och den 180 :e meridianen. Men för resten hade han nog aldrig erkänt sitt misstag, om han också kunnat inse det.TRETTIOÅTTONDE KAPITLET.

Passepartout boxas.

Men var befann sig i detta ögonblick den outtröttlige polisagenten? Hade han uppgivit förföljelsen och nöjt sig med det spratt han spelat Passepartout ?

Visst icke. Han var ombord på General Grant, han också, fast ingen anade hans därvaro.

Då Fix tillsammans med Fogg och rajans änka anlände till Jokohama, lämnade detektiven sin banktjuv och begav sig genast till engelska konsulatet. Där fick han den efterlängtade arresteringsordern, som under fjorton dagar följt honom hack i häl och från Hongkong avgått just med Carnatic, där man trott, att Fix befann sig. Han hade alltså fallit i den grop han grävt åt en annan. Man kan lätt tänka sig hans förbittring. Nu var ordern utan verkande kraft, enär Fogg lämnat de engelska besittningarna, och för att gripa honom erfordrades det en utlämningsakt, vars anskaffande skulle kräva lång tid och en mängd skriftväxling.

— Nå, utbrast Fix efter en stunds överläggning, är ordern gagnlös här, ska den bli av så mycket större effekt i England. Dit tycks den boven ämna återvända, men jag ska följa med. Vete katten, om där blir något kvar av de stulna pengarna, när han en gång hinner hem. På resor, elefanter, extra båtar, skadestånd, böter och belöningar har han re-dan öst ut hundratusentals kronor. Men banken är rik!

Alltså skyndade han ombord på General Grant, där han stod i en vrå, när Fogg och fru Aoda stego ombord. Till sin stora förvåning kände han igen Passepartout under den kostliga förklädnaden. Han kröp genast ner i sin hytt för att slippa undan en obehaglig förklaring och hoppades, tack vare det stora passagerarantalet, kunna undgå sin motståndares uppmärksamhet.

Men en dag, då han smugit sig upp på fördäck för att andas litet frisk luft, stod plötsligt Passepartout framför

honom. Fix hann icke säga ett ord, förrän fransmannen flög honom i strupen och utan en stavelse till förklaring gav honom ett ordentligt kok stryk till stor förnöjelse för några amerikaner, som genast höllo vad att Passepartout skulle stå sig. Också lyckades han på ett glänsande sätt ådagalägga, att en fransman kan i boxnings-konsten vara en engelsman överlägsen.När Passepartout slutat, kände han sig lugnare och lättare om hjärtat.

Fix reste sig, illa tilltygad. men såg sin motståndare i ögonen och sade kallt:

— Ar det slut nu?

— Ja, för den här gången! svarade Passepartout något häpen.

— Kom då! Jag har något att säga er!

-— Ska jag ännu en gång ...

•— Det gäller er husbonde.

Passepartout följde med, kuvad av denna kall-blodighet hos den mörbultade agenten. Denne förde honom bort i fören.

— Ni har klått mig — det var jag beredd på. Hör nu vad jag har att säga er! Hittills har jag varit en motståndare till er husbonde. Nu står jag på hans sida.

— Äntligen har ni då insett, att han är en hedersman ! utropade Passepartout.

— Han! Nej, han är en tjuv — det tror jag fortfarande. Seså, var lugn nu! Det skulle ju vara slut för i dag. Låt mig nu tala! Så länge herr Fogg var på engelsk botten, låg det i mitt intresse att fördröja honom i avvaktan på arresteringsordern. Jag gjorde vad jag kunde i det fallet. Det var jag, som skickade prästerna på honom i Kalkutta, jag, som berusade er i Hongkong, för att han skulle komma för sent till Jokohamabåten . . .

Passepartout hörde på med knutna händer och gnisslande tänder. Han var färdig att ge Fix en ny duvning.

— Nu, fortsatte Fix, ser det ut, som om han ärnade återvända till England. Gott, jag ska följa honom, men hädanefter ska jag med samma nit un-danröja hindren för honom som jag förut hopat dem på hans väg. Mitt tillvägagångssätt är förändrat, ty mina intressen fordrar det. Och ni har samma intresse som jag. Först i England kan ni få veta. om ni är i tjänst hos en brottsling eller en hederlig man.

Passepartout hade uppmärksamt hört på och var övertygad, att polisagenten talat fullt uppriktigt.

— Ar vi nu vänner? sporde Fix till slut.

— Vänner? Ingalunda! Men vi är bundsförvanter. Dock med ett litet förbehåll. Vid minsta skymt av svek. bakslughet eller förräderi vrider jag halsen av er, skjuter er som en hund och dränker er levande. Nu vet ni det.

— Det är bra! sade detektiven helt lugnt.

Elva dagar senare, den 3 december, ångade General Grant på morgonen in i San Franciskos hamn.

Filéas Fogg hade varken förlorat eller vunnit en enda dag allt ifrån sin avresa från London.

TRETTIONK >XDE KAPITLET.

Guldgrävarstaden.

Klockan slog sju, när Filéas Fogg, Aoda och Passepartout satte foten på den flytande kajen utanför San Francisko. Dessa flytande kajer höja och sänka sig med flod och ebb samt underlätta ihög grad lastning och lossning. Där lägga ångare från alla länder till jämte de ångfärjor i flera våningar, som gå på Sac-ramento och dess bi-floder. Här samlas varor från Mexiko, Chile, Peru, Brasilien, Asien, Europa och Stillahavsöarna.

I glädjen över att äntligen få beträda amerikansk bottengjorde Passepartout ett hopp, som kunnat hedra en av akrobaterna vid Batulcars cirkus, men som plankbeläggningen var murken och maskstungen, höll han på att falla tvärs igenom. I förskräckelsen gav han till ett högt rop, som skrämde upp pelikanerna och de övriga fåglar, som

vanligen hålla till på dessa kajer.

Som första tåget till New-York ej skulle gå förrän klockan sex på aftonen, hade de resande en hel dag att ägna åt Kaliforniens huvudstad. Fogg och hans följeslagarinna togo därför en vagn, Passepartout steg upp på kuskbocken, och så bar det av till ett hotell.

Från sin upphöjda plats betraktade Passepartout med nyfikenhet den stora amerikanska staden med dess breda gator, dess låga hus, som lågo i snör-räta rader, dess kyrkor och kapell, mest i samma stil som Westminster Abbey i London, dess ofantliga skeppsdockor och palatslika magasin av trä eller av tegel. På gatorna trängdes spårvagnar, omnibu-sar och hyrvagnar med praktfulla enskilda ekipage, och en ofantlig massa fotgängare böljade fram på trottoarerna. Staden kallades »Amerikas Neapel» och var utan gensägelse den skönast belägna i Nordamerika. Den ligger på en av den härliga San Fran-ciskoviken omgiven halvö med höga berg och kullar. Somliga gator ha en så brant stigning, att det är omöjligt att köra på dem, men uppför dem kommer man på linbanor. Staden har nio månader av året det härligaste klimat, och under vintern råder tre månaders regntid.

Men var fanns den mycket omtalade guldgrävar-staden från 1850-talet, banditernas, guldgrävarnas, mördarnas stad, dit under guldfeberns dagar allaländers och folks avskum samlades, och där man spelade om guldsand med kniven i bältet och revolvern i bröstfickan? Den var en saga blott. Nu var »Frisko» blott en vanlig stor handelsstad med raka gator och stora öppna platser samt med sin kinesiska stadsdel, som tycktes ha blivit importerad i en stor leksakslåda från »det himmelska riket», så smått och hoprängt var allt i dessa kvarter med deras 25,000 snedögda asiater. Inga bredskyggiga hattar, inga röda ylleskjortor, som på guldgrävarnas tid, inga indianer! Nej, herrarna rusade åstad i affärsären-den, klädda i cylinderhatt och svarta rockar enligt nyaste modet — alldeles som i London.

Mera amerikanskt föreföll Passepartout hotellet. Nedre våningen var upptagen av ett ofantligt skänkrum, »baren», som gratis var öppen för alla. Man behövde blott begära och betala ett glas öl eller vin, och sedan kunde man efter behag ta för sig av alla. de kalla rätter, såsom ostronsoppa, kallt kött, ost, konserver, bröd, o. s. v., under vilka borden dignade.

Fogg och fru Aoda gingo upp i restaurangen och erhöllo en utmärkt fin måltid, serverad på amerikanskt sätt på en massa små tallrikar, som buros fram av kolsvarta, ståtliga negrer.

Efter slutad frukostmiddag gick Fogg till konsulatet för att låta påteckna sitt pass. På trottoaren kom Passepartout honom till mötes och frågade, om man ej före avresan borde köpa några revolvrar. Han hade nämligen hört, att indianerna brukade stoppa tågen samt råna och mörda de resande. Fogg ansåg det onödigt men gav honom rätt att i den saken göra som han ville.

Helt plötsligt stötte Fogg på Fix. Detektiven såg^ytterst förvånad ut och kunde ej begripa, att de gjort resan på samma båt över Stilla havet utan att träffas. I alla fall visade han sig ytterst förtjust över att få återse den man, som han hade att tacka för så mycken välvilja, och hoppades att i så gott sällskap få fortsätta resan till Europa, dit hans affärer kallade honom.

På anhållan fick han också tillåtelse att i sällskap med herr Fogg och fru Aoda bese San Francisko, och de begåvo sig in på Montgomery-gatan, en av stadens största och förnämsta, där butiker av alla slag äro inrymda i varje hus.

FYRTIONDE KAPITLET.

Ett valmöte i Amerika.

är var ett oerhört tillopp av folk. Först und-

rade främlingarna, om här alltid kunde råda en sådan trängsel; massor av människor skockade sig mitt på körbanan, mellan spårvägsskenorna, mitt ibland omnibusar, fraktvagnar och kärror, och de, som icke fingo plats där, stodo i portgångar, i butiks-dörrar, i fönster, ja, till och med på taken.

Vidare sågo de karlar vandra omkring med stora affischer, standar och vimplar, och överallt hördes rop och

skrän.— Hurra för Johnson!

— Leve Smith!

Fix uttalade den åsikten, att här hölls ett politiskt möte, och föreslog, att de skulle ta sin mats ur skolan, enär det vid sådana tillfällen i den fria republiken hrukade vankas hugg och slag. Fogg medgav, att om knytnävsslag äro aldrig så politiska, äro de i alla fall obehagliga, och sällskapet styrde kosan mot en trappa, från vars övre avsats de skulle kunna se på tumultet utan att bli indragna däri.

Men med ens uppstod en vild rörelse i hopen. Alla händer höjdes i luften, några tycktes vara knutna och slogo ned med stark fart — det såg ut att vara ett mycket verksamt sätt att ge sin mening tillkänna, ty massan vek ett ögonblick tillbaka. Standaren svängde i luften, försvunno och döko åter upp i trasor. Hopen stormade framåt trappan, huvudena höjde och sänkte sig i böljor som axen på ett rågfält. De svarta cylinderhattarnas antal minskades på en minut, och de, som syntes, sågo »stukade» ut.

Rörelsen blev livligare och skränet bedövande. Hurraropen för Smith blandades med skällsord mot Johnson och tvärtom. Standarstängerna användes som vapen, man slogs på omnibusarnas tak, stövlar och skor avtogos och haglade i luften, och det lät nästan som om revolverskott blandades med hopens skrik.

Folkmassan närmade sig trappan och stormade redan upp för de nedersta trappstegen. Fix började frukta, att hans »bov» skulle bli krossad eller arresterad och föreslog, att de skulle draga sig tillbaka.— En engelsk medborgare är . . . sacle Fogg.

Mera hann han aldrig säga, ty *^1 just då höjdes bakom honom i rån trappavsatsen ett gräsligt skrän. En trupp valmän hade kommit sina meningsfränder till undsättning och rusade nedför trappan.

Fogg, fru Aoda och Fix voro mellan tvenne eldar. Denna ström av rasande människor, som ba-nacle sig väg med knölpåkar och hlyd aggar, var ej möjlig att hejda. Männen erhöllo våldsamma knuffar under sina försök att skydda den stackars änkan. Fogg var lugn som alltid men utdelade samvetsgrant boxar och knytnävsslag. En storväxt, röd-brusig, bredaxlad figur, efter allt att döma bandets anförare, höjde knytnäven (iver Fogg och skulle ha krossat hans skalle, om ej Fix med hjältemodig självuppoffring kastat sig emellan och avvärjt slaget.

— Yankee! ropade Fogg föraktfullt.

— Engelsman! svarade den andre. Yi ses igen.

— Xär ni vill.

— Ert namn?

— Filéas Fogg. Och ert?

— Överste Proctor.

Hopen hade härunder skyndat förbi. Fix reste sig. Han hade icke fått någon allvarsammare skada, men hans resrock hade skilts åt i ryggen, och hans byxor sågo ut, som om han åkt kana på dem en hel dag. Fru Aoda hade sluppit alldeles undan. Fogg i det närmaste också.

Fogg tackade detektiven, när de kommit ut ur trängseln. Denne förklarade, att det ej var tack värt. och föreslog, att de skulle gå till en butik för herrkläder. Det kunde också behövas. Det dröjde en hel timme, innan de voro omklädda och hunno hem till hotellet.

Passepartout väntade sin husbonde med ett halvt dussin skarpladdade, sexpipiga fickrevolvrar. När han såg Fix i sin husbondes sällskap, mörknade hans anlete, men han lugnade sig åter, när fru Aoda berättade vad som hänt. Det såg verkligen ut, som om Fix nu var en ärlig bundsförvant.

12. — Jorden runt på 80 dagar.När de efter intagen middag foro ned till bangården, sade Filéas Fogg till Fix:

•—• Ni såg inte, vart den där översten tog vägen?

— Nej.

— Jag får resa tillbaka till Amerika och söka upp honom, sade Fogg i sin vanliga likgiltiga ton. En engelsman kan inte tåla sådant.

De resande hunno fram klockan tre kvart på sex.

När de skulle stiga in i kupén, vände sig Fogg till en av konduktörerna:

— Vad var det för oroligheter i dag här i staden?

— Det var ingenting vidare.

—' Jag tyckte emellertid, att rörelsen på gatorna var mycket livlig.

— Åh, det var helt enkelt ett valmöte.

— Presidentval? gissade Filéas Fogg.

— Nej, man valde blott fredsdomare.

—• Jaså, genmälde Fogg.

Utan ett ord vidare steg han in i kupén, och tåget satte i gång mot New-York.FYRTIOFÖRSTA KAPITLET. Expresståget och bisonoxarnas tåg.

17 örr i världen tog det ett halvt års tid att fara mellan San Francisko och New-York. Sedan den stora Pacific-järnvägen blev fullbordad, kunde resan mellan sagda städer göras på sju dagar.

Filéas Fogg och hans medresande foro på ett expresståg för att göra färden på minsta möjliga tid. Vagnen var synnerligen präktigt inredd. Mellan två rader länstolar längs vagnens långsidor ledde en bred gång genom dess hela längd. Tågets samtliga vagnar stodo genom gångbroar över plattformarna i förbindelse med varandra, så att man kunde gå från den ena ändan av tåget till den andra och efter behag ta plats i salongsvagnen, matsals- och kafévagnen, rökvagnen o. s. v. Över gångbanorna rörde sig ständigt en ström av människor, och bland dessa en del affärsmän, som utbjödo böcker och tidningar, cigarrer, apelsiner, konfekt och varjehanda drycker. Det var som om livet i en stor stad med tåget flyttats ut i vildmarken.

En stund efter tågets avgång började det snöa, och därigenom minskades tågets hastighet. Samtalet ville ej heller ta fart. Sömnen tog ut sin rätt. Passe-partout sov nu förstås »bara med ena ögat» för att kunna ha det andra på Fix. Elan misstrodde nämligen fortfarande polisagenten och höll sig redo att vid minsta skymt av svek vrida nacken av sin forne vän.Snön föll som ett fint sidentäcke över landskapet, och ångan från lokomotivet bredde sig däröver i gråa moln. Enformigt ljöd pustandet av »ånghästen», och lika enformigt flögo telegrafstolparna förbi kupéfönstren. Det var därför en lättnad, när en uppassare klockan åtta kom in och anmälde, att det var sängdags. Stolryggarna fälldes ned, sängar, som konstruerats på ett sinnrikt sätt, vecklades ut, och genom gardiner förvandlades hela vagnen på ett ögonblick till två rader små sovrum — alldeles som hytter på en ångare — med mjuka kuddar och bländvita lakan. Snart sovo resenärerna var i sin vrå.

Klockan åtta följande morgon förändrades kupén åter till en vanlig vagn, och passagerarna kunde i gott mak betrakta de vackra utsikter, som Sierra Nevadas bergstrakter erbjuda. Järnvägsspåret följde bergskedjans krökar; stundom tycktes det klättra uppåt dess brant, stundom hänga ut över ett bråddjup; det slingrade sig kring fjällknutarna och kastade sig blint in i trånga pass, som tycktes förlora sig i jordens innandömen. Lokomotivet rusade ständigt framåt. Ur dess skorsten stod en gnistrande eldkvast. som liknade en väldig komet; dess röda lykta kastade ett trolskt sken in i de sekelgamla skogarnas mörka skrymslen; dess visslingar och dess tunga suckar överröstade vattenfallens dån och forsarnas brus, och rökvirvlarna tvinnade sina trådar kring trädens toppar.

Understundom syntes stora hjordar av bi sonoxar skrida fram vid synranden, och en dag vid tretiden på eftermiddagen tågade en skara om tio eller tolv tusen dylika djur över järnvägen. Först minskade tågföraren

hastigheten och försökte bana sig vägmed den väldiga snöplogen, men förgäves. Den täta massan var ogenomtränglig som en mur, och tåget måste stanna och avvakta, att den långa

processionen skulle hinna över. Oxarna eller bufflarna, som de vanligen kallas, gingo framåt i sakta marsch och uppgåvo emellanåt förfärliga bölanden.Resenärerna kunde i lugn och ro betrakta djuren. Dessa liknade delvis den i Europa vanliga tama hornboskapen men voro större samt hade kort svans och korta ben; manken bildade en stor puckel, hornen sutto långt åtskilda, och huvudet var, liksom hals och bog, betäckt av en långhårig man.

Det dröjde tre timmar, innan den stora hjorden hunnit över banan. Fogg såg med intresse på detta oväntade hinder i hans resa och tog denna motgång lika kallt som allt annat. Men Passepartout skummade av vrede och kände sig starkt frestad att med sina revolvrar hjälpa till att bana väg för lokomotivet.

—• Sådana fräcka nöt de amerikanska oxarna ändå är! röt han. Vågar ställa till riktiga folkskock-ningar, alldeles som de också skulle välja fredsdomare! Och de stänger helt enkelt trafiken, liksom här i detta land varken funnes lag eller förordningar eller fridlysning! Undrar just, om den där fänaden också ingått i min husbondes program. En sådan stackare, den maskinisten! Skulle jag stå på lokomotivet, så skulle jag köra tvärs igenom hela rasket!

Väl var det för både tåg och passagerare, och icke minst för Passepartouts husbonde, att den hetlevrade betjänten icke hade hand om maskinen. Visserligen skulle han ha krossat ett halvt tjog bufflar, men leken skulle säkert i alla fall lyktat så, att tåget urspårat och passagerarna måhända trampats ned av de envisa djuren, som aldrig hejda sin fart, sedan de satt sig i gång, utan blint gå på, tills en bergvägg eller en fors stänger deras väg.

Natten var redan inne, när de sista oxarna passerade banan.

Åter rusade lokomotivet framåt, och den 6 de-cember på middagen ilade det förbi Stora Saltsjön. Detta stora innanhav har även blivit kallat »Döda havet», och en flod med namnet Jordan utgjuter i det sin vattenmassa. Vackra och vilda klippor, som äro överdragna med en vit saltskorpa, kanta sjöns stränder. Vattnet var fordom så salt, att inga fiskar kunde leva däri; emellertid tyckes dess salthalt småningom avtaga, och nyligen har man med framgång planterat ett slags sill där. Fordom var sjön mycket större än nu men har på senaste åren åter börjat tillväxa.

Vid denna sjö låg Saltsjöstaden, där mormonernas egendomliga sekt, stiftad 1830 av Josef Smith, hade sitt huvudsäte, ehuru den på senare tider allt mer förlorat sitt anseende hos alla tänkande människor. Förenta staternas lagstiftare ville ej heller tåla månggiftets apostlar inom unionen, oaktat dessa som jordbrukare visat en sådan duglighet, att de omskapat en del av saltöknen till en leende, fruktbar bygd.FYRTIO ANDRA KA ITTLET.

Hur man i Amerika passerar murkna broar.

Då fru Aoda en dag vid ett uppehåll å en station såg ut genom kupéfönstret, upptäckte hon bland de promenerande passagerarna den man, som i San Francisko överfallit Filéas Fogg och sagt sig heta överste Proctor. Hon greps av oro och drog sig strax tillbaka för att ej bli igenkänd. Hon var nämligen rädd, att Fogg och denne grovhuggare åter skulle sammanträffa och möjligen råka i gräl.

Då sålunda båda motståndarna foro med samma tåg, gällde det att tänka ut ett sätt att hålla herr Fogg i ro i kupén, så att han ej gick ut och fick syn på översten. Fru Aoda meddelade Fix och Passepartout sin upptäckt. Fix förklarade, att han. om det gick så långt, hellre själv skulle slåss med översten än tillåta, att Foggs dyrbara liv skulle löpa någon fara.

Passepartout fick en god idé och meddelade den åt Fix. Om en stund yttrade denne till Fogg.

•—• Det är bra långsamt och tråkigt att fara på järnväg.

Fogg medgav detta.

— Tycker ni inte om att spela schack? sporde Fix. Jag vill minnas, att ni gjorde det under resan till Indien.

— Jo visst, men här finns varken schackbräde eller medspelare.—- Visst finns här schackbräde; jag ska gå och se

efter i rökvagnen. På ett amerikanskt expresståg finns allting. Jag är förtjust i schack.

— Och jag, inföll fru Aoda, brukade förr i tiden då och då spela ett parti med min far; han påstod, att jag inte saknade anlag.

Om Filéas Fogg någon gång i livet gjort sig skyldig till ett glädjeutbrott, skulle det måhända ha skett nu — tänk, att få sig ett parti! Men han endast böjde välvilligt på huvudet.

När Fix en stund efteråt kom tillbaka med ett schackspel och ett litet bord samt fått den värderade rundresenären instuvad i ett hörn, log Passe-partout förnöjd och gnuggade sina händer. Nu kunde det regna amerikanska överstar utan att hans herre skulle se upp från det rutade brädet.

Färden gick en dag genom Klippiga bergens trakter, där en järnväg har att kämpa med många svårigheter på grund av de talrika fjällklyftor, floder och forsar, som måste överskridas. Då hördes med ens häftiga signaler från lokomotivet, och tåget stannade helt plötsligt. Passepartout stack ut huvudet men kunde ej se någon station. Fix och fru Aoda blevo ängsliga, att Fogg skulle gå ut, men han sade endast till Passepartout, att denne skulle höra efter, vad som kunde vara på färde.

Passepartout rusade ut. Största delen av de resande hade gjort på samma sätt, och bland de fyrtio eller femtio, som skockades kring konduktören, var även överste Proctor, som Passepartout kände igen på fru Aodas beskrivning.

Mitt på banan stod en banvakt med röd flagga. Han var skickad av inspektören på närmaste station för att tillkännagiva, att en hängbro hade råkati olag och ej kunde bära tågets tyngd. Flera av plankorna hade murknat, och det var alldeles för vågsamt att söka passera den.

Passepartout kände en rysning ända in i hjärteroten. Han hade så ofta hört talas om amerikanernas djärvhet och dumdristighet, att han insåg, att verklig fara måste vara å färde, när de manade till försiktighet. Hur skulle han våga gå in till sin husbonde och tala om denna motgång?

Översten tog till ordet med sin gälla, skrikiga stämma:

-—- Men vi kan väl inte bli sittande här i snön?

— Här har telegraferats efter ett annat tåg, men det kan inte komma till bron förrän klockan sex.

— Fem timmars förlust! tänkte Passepartout och bleknade.

— Kan man inte komma över strömmen med båt? sporde en annan resande.

— Nej, strömmen går strid på grund av den stora nederbörden, och vi skulle nödgas göra en omväg på ett par mil för att komma till ett ställe, där vi kan vada över.

Den råe översten öste ur sig en mängd eder och förbannelser över järnvägsstyrelsen, maskinisten, tågföraren, broar, floder och regn.

— För övrigt behöver vi nog de femi timmarna för att gå härifrån till stationen, sade konduktören.

— Ska vi gå? mumlade de resande.

— Hur långt är det dit? frågade någon.

— Bortåt ett par mil.

De resande började väsnas och skrika, den ene högre än den andre. Hade inte Filéas Fogg just haft Fix i en mycket svår ställning och varit viss om att göra honom matt genom ett par fina drag,skulle han utan tvivel lagt märke till allt detta oväsen.

Passepartout stod just i begrepp att med förtvivlan i hjärtat meddela sin husbonde, hur illa det såg ut för resans fortsättning, då lokomotivföraren steg fram, höjde rösten och sade:

— Mina herrar! Kanske finns det ändå ett sätt att komma över bron!

— Vad behagas? Över bron? Bravo! Hurra! skreko passagerarna om varandra.

—• Med vårt tåg? ropade översten.

— Ja, med tåget! sade lokomotivföraren.

— Men bron håller ju på att ramla! invände konduktören och skakade på huvudet.

— Det gör ingenting! sade lokomotivföraren kallt. Jag kör med största möjliga hastighet — då kan det gå.

Passepartout kände sig helt beklämd vid tanken, att tåget kunde rulla ned i den strida floden. Men förslaget tilltalade flera av de resande och i synnerhet den bullersamme översten. Han påpekade, att någon djärv ingenjör till och med haft den idén att övergå floderna utan broar och endast medelst tågens oerhörda snabbhet. Den äventyrliga planen vann allt flera försvarare; åtskilliga började på äkta amerikanskt sätt hålla höga vad om att tåget skulle komma lyckligt över.

Passepartout häpnade över denna grad av lättsinne men ännu mera över, att ingen tycktes tänka på en mycket enkel sak. Han vände sig till en av de resande och sade:

— Lokomotivförarens förslag synes mig något vågsamt, och jag skulle . . .— Jag håller hundra kronor mot en! sade den resande.

— Den allra enklaste eftertanke . . . sade Passe-partout.

— Det behövs ingen eftertanke — lokomotivföraren har sagt, att det kan gå, fick han till svar.

— Utan tvivel kan man komma över, men det kunde vara klokare .. .

— Klokare! utbrast överste Proctor. som befann sig i Passepartouts närhet. Det sades ju uttryckligen, att det skulle gå med största möjliga hastighet.

— Jag förstår väl det, sade Passepartout och försökte höja rösten, men jag ville bara påpeka, att det skulle vara mer naturligt, om . . .

— Vad menar karlen ? Vad talar han om ? Vad är det, som är naturligt ? skrek man på alla sidor, håll och kanter.

— Han är rädd, förstås! sade översten och log försmädligt.

— Rädd, jag, en fransman! skrek Passepartout. Åh, jag ska visa de där skränfockarna. att en fransman från Paris kan vara lika amerikansk som de! Kör!

— Till vagnarna då! ropade konduktören.

— Jaha, till vagnarna! upprepade Passepartout, röd och het.

Alla satte sig i gång och intogo sina platser.

— Men jag ville bara säja, ropade Passepartout, då han kommit upp på vagnssteget, att det varit enklare, om vi först till fots gått över bron och sedan låtit tåget försöka sin lycka. Man har i alla fall bara ett liv . . .

Men ingen hörde på honom; alla de andra hadeför brått att slå vad. Lokomotivet visslade och backade för att få riktig fart över bron.

Så ven åter dess signal, och farten framåt började. Hastigheten blev allt större och slutligen rent av fruktansvärd ; från lokomotivet hördes ett enda hemskt väsande, och det rök om hjulaxlarna. Man kunde ej en gång beräkna, hur många mil det gick i timmen; det tyngde ej längre på skenorna, det flög fram.

Bron syntes ej ens — tåget gick över den med blixtens hastighet, dethoppade från den ena stranden till den andra, och lokomotivföraren kunde ej hejda det förrän tre fjär-dingsväg på andra sidan stationen.

Men tåget hade nätt och jämt hunnit över klyftan, då bron brakade och föll ned i den skummande floden.

I samma ögonblick sade Fogg till Fix:

•— Schack och matt, min herre!

Flan hade ej haft en aning om den fara, vari han svävat.

FYRTIOTREDJE KAPITLET Översten blandar sig i spelet.

en pustande ånghästen gick över Evanspasset,

den högsta punkten på järnvägen, och nu bar det nedåt mot Atlantiska oceanen. Tåget hade kört in den försummade tiden, och Fogg kunde med största tillförsikt hoppas att hinna fram i tid.

Han satt en morgonstund inbegripen i ett schackparti med Fix, som nu tycktes ha blivit en lidelsefull schackspelare. Genom ett väl uttänkt drag hotade han både kung och drottning, så att den stackars polisagenten var riktigt illa däran.

Då hördes bakom honom en grov, rosslig stämma: •—-Jag skulle ha dragit fram den andre bonden och hotat tornet också!De spelande sågo upp från schackbrädet. Det var överste Proctor, som blandade sig i spelet. Fix så väl som Filéas Fogg och fru Aoda kände genast igen honom.

—• Och själv blivit matt för hans löpare! sade Fogg kallt.

—• Åh, det är engelsmannen, som låtsar, att han kan spela »härförarnas och konungarnas spel», sade översten med ett hånleende.

— Räknar sig nu amerikanska överstar till härförare? genmälde Fogg överlägset.

Översten blev blå i ansiktet av ilska och gav till ett rytande.

— Ni begriper inte ett spel, som fordrar beräkning! väste han slutligen fram.

•—- Kanske jag bättre förstår ett annat spel, som beror mera på slump än beräkning! sade Fogg och reste sig med sitt orubbliga lugn.

— Försök, ja, försök bara, ni mjältsjuke son av det skenheliga England! utbröt Proctor med översittarens vanliga storkaxighet.

Fru Aoda bleknade, allt hennes blod strömmade till hjärtat, och hon fattade sakta herr Foggs arm. Han drog sig undan. Passepartout höjde sig på tårna, färdig att vilket ögonblick som helst kasta sig över fridstöraren.

Fix hade reste sig och trätt fram till Proctor.

—- Ni har först och främst med mig att göra, som ni överfallit både med okvädinsord, hugg och slag.

— Herr Fix, avbröt Filéas Fogg. Här är det jag, som först har ordet, förlåt mig! Herr översten har behagat klandra en engelsk schackspelare —det är en ytterligare förolämpning, som kräver upprättelse.

— Xär som helst, var som helst och med vilka vapen ni hehagar! fräste översten.

Fru Aodas bönfallande blickar, Passepartouts knutna nävar och polisagentens upprepade försök att få behålla den retlige översten för egen räkning tjänade till igenting. Fogg och översten lämnade kupén och stego ut på plattformen vid vagnens ena ända.

Fogg mätte sin vedersakare med en kall blick.

— Jag måste nödvändigt återvända till Europa utan att förspilla ett ögonblick av min tid. Det är dyrbara intressen, som står på spel! sade han.

— Det angår mig inte! svarade översten rått.

Filéas Fogg rynkade ej ens pannan.

— Min herre! sade han. Allt sedan det ögonblick, då ni i San Francisko bar er dumt åt mot mig, har det varit mitt oryggliga beslut att återvända till Amerika och ställa er till räkenskap, sedan jag först ordnat de angelägenheter, som absolut påkalla min närvaro i gamla världen.

— Åh, verkligen? genmälde översten med ett hånleende.

— Vill ni möta mig med revolvern i hand om sex månader?

—• Varför inte lika gärna om sex år? Eller sextio år?

— Jag säger sex månader och ska då punktligt infinna mig på avtalad plats.

— Tatata! Undanflykter! Nu genast eller aldrig!

—• Som ni behagar! Far ni till New-York?

—• Det rör er inte! Vet ni var Plum-Creek är?De spelande såyo upp från schackbrädet.

13. — Jorden runt på 80 dagar.— Nej.

•—• Det är nästa station. Där är vi om en timme, håller i tio minuter, och på den tiden kan man hinna växla några revolverskott.

— Bra. Jag ska gå ut vid Plum-Creek.

— Och aldrig gå in igen! flinade översten.

-—- Vem vet? sade Fogg, steg i sakta mak in i sin kupé, slog sig ned vid schackbrädet och frågade fru Aoda, om hon behagade spela ett parti.

FYRTIOFJÄRDE KAPITLET.

Indianerna blanda sig i spelet.

T^örst lugnade han sin medspelarinna med den för-JL säkran, att man aldrig ett ögonblick borde vara rädd för skrävlare av sådant skrot och korn som den där översten, och därpå bad han Fix bli hans vittne eller sekundant vid duellen. Fix gav med nöje sitt bifall. Fogg gjorde en djärv kupp, och fru Aoda »blev matt» just som lokomotivet bortåt elvatiden signalerade, att man nalkades Plum-Creek. Fogg var oövervinnelig!

Filéas Fogg reste sig genast, och Fix följde honom. Efter dem gick Passepartout med ett par revolvrar.

Fru Aoda satt kvar med händerna krampaktigt tryckta mot hjärtat — hon var vit som en vaxbild.Dörren till vagnen framför slogs upp; och ut trädde överste Proctor i sällskap med en annan »överste» av samma skrot som han själv. Men just som de båda envigeskämparna och deras sällskap skulle gå ned på perrongen, skyndade en konduktör fram.

— Mina herrar, här får ingen stiga av! sade han.

•— Varför inte? sporde översten.

•—• Vi är försenade tjugu minuter, och tåget går ögonblickligen.

— Ja, men jag ska slåss med den här engelsmannen.

— Det kan jag verkligen inte hjälpa — vi måste gå genast. Det har redan ringt för andra gången. Var så god och stig in igen!

Och i detsamma satte sig tåget i gång.

—• Det var mycket ledsamt, mina herrar, sade konduktören. Jag skulle så gärna velat göra er en tjänst, men det var omöjligt. Men vad hindrar herrarna att slåss under vägen?

— Det passar kanske inte den här herrn? sade översten med ringaktning i tonen.

—• Jo bevars! genmälte Fogg kallt.

—• Det ska vara i Amerika folk tar en duell så ogenerat, mumlade Passepartout för sig själv. Den där konduktören är visst en person, som riktigt förstår sej på att ta folk.

Konduktören gick före till slutet av tåget, och efter honom följde Fogg, översten, båda vittnena och Passepartout. I sista vagnen sutto blott ett halvt tjog resande, och när konduktören frågade, om de ej några minuter ville lämna sina platser samt gå ut på plattformen och gångbron, så att två herrar kunde med revolvern göra upp ett litet mellan-havande,'reste sig alla ögonblickligen och förklarade, att det skulle vara dem ett stort nöje. Om ett ögonblick var vagnen utrymd.

Vagnen var femtio fot lång och således mycket lämplig för en sådan strid, som i många länder på grund av en missuppfattad s. k. hederskänsla ofta anses som ett bevis på mod, under det att den i själva verket är ett lika tanklöst som hjärtlöst spel om människoliv. Bästa beviset därpå är, att den stod i sin högsta blomstring under tidevarv, då lyck-sökande äventyrare med mer eller mindre klingande adelsnamn armbågades vid hoven för att fånga rykte och guld på värjspetsen.

Filéas Fogg och hans motståndare togo var sin revolver och stego in i vagnen. Deras sekundan-ter låste dörrarna och stannade kvar utanför. Vid första signal från lokomotivet skulle de båda en-vigeskämparna börja skjuta, och två minuter senare skulle déras vittnen skynda in och föra ut dem levande eller döda. Fix och Passepartout tyckte, att var minut var en evighet. Och den stackars Aoda kände, att hennes räddares liv var henne dyrbarare än hennes eget.

Då hördes på en gång vilda skrän, och skott smällde. Men ej från den vagn, där två personer stodo i begrepp att ta varandras liv, utan längs hela tåget. Och överallt ljödo rop av ångest och fasa från de resande i kupéerna.

Fogg och översten sprängde dörren och störtade ut. De förstodo, att tåget blivit överfallet av indianer. Dylika försök hade mer än en gång förut blivit gjorda och hade till och med lyckats. Medan tåget var i full fart, hade de starka och viga vil-darna i hundratal klängt sig fast vid vagnarna all-deles som en konstberidare på en galopperande häst. Först rusade de fram mot lokomotivet och dövade med klubbslag maskinisten och eldaren. En av hövdingarna skulle nu söka stoppa tåget, men som han ej förstod sig på maskinen, släppte han i stället på mera ånga, så att tåget fick större hastighet. Indianerna klängde sig under tiden med apors vighet fram över taken och ned på plattformarna, bröto upp dörrarna, rånade och mördade, plundrade bagagevagnen och kastade resgodset ut på banvallen. Skott, skrik och skrän gjorde uppträdet ännu ohyggligare.

En del av de resande försvarade sig med förtvivlans mod, och somliga vagnar uthärdade en formlig belägring. Fru Aoda värjde sig som en hel karl; var gång en vilde tittade in genom de krossade fönstren till hennes kupé, avfyrade hon sin revolver utan att blinka, och var gång fällde hennes kula en av stråtrövarna. Också kunde man räkna ett tjog fallna indianer på banvallen, och en hel del hade krossats av hjulen, då de försökte haka sig fast vid vagnarna. Men där lågo också många av passagerarna — det var en hemsk syn.

Striden hade redan rasat tio minuter, och man närmade sig nu ett fäste med militärgarnison, men på andra sidan därom var man åter ute på den öde slätten utan utsikt till någon undsättning.

En kula ven genom luften och genomborrade konduktören. Innan han drog sin sista suck, hann han nätt och jämt säga till Fogg, att om ej tåget stannade inom fem minuter, skulle indianerna hinna sätta sig i besittning av tåget och döda de resande till sista man.— Tåget ska hejdas! sade Fogg lugnt. Passepartout rusade fram.—- Det ska jag sköta om. Man har inte för ro skull varit gymnast och cirkusakrobat!

Och som en ål gled den raske tjänaren ned under vagnen utan att rödskinnen märkte honom. Under det striden rasade, kulorna susade över hans huvud och indianernas skrän skuro i hans öron, slingrade han sig fram under vagnarna, hängde sig fast i kedjorna, i bromsstängerna och värmeledningsrören och hann slutligen fram till lokomotivet. Ingen hade sett honom.

Han hakade av kopplingen mellan godsvagnen och lokomotivet, och detta rusade av som en blixt, så snart det blivit den långa vagnraden kvitt. Tåget stannade däremot så småningom. På endast hundra fots avstånd låg det lilla fästet Fort Kearnay.

Här hade soldaterna redan hört skotten och skyndade de resande till undsättning. Indianerna upptäckte dem, och redan innan tåget stannat, lade de benen på ryggen och försvunno, ljudlöst och katt-likt. Ingen såg, vart de togo

vägen.

Men när de resande samlades, sedan tåget stannat, och man började räkna efter, vilka och hur många, som saknades, var Passepartout borta, han som genom sitt mod, sin vighet och sin slughet hade räddat dem alla.

Var var den hurtige tjänaren, och hurudant hade hans öde blivit?FYRTIOFEMTE KAPITLET.

Räddas ska han, död eller levande!

tom honom saknades fem passagerare. Hade de

blivit mördade av rödskinnen? Eller blivit tillfångatagna för att efter gränslösa marter brännas på bål? Ingen kunde besvara den frågan.

De sårade voro många, däribland överste Proctor. Han hade fått sig en kula i veka livet utan att Fogg behövde ha samvetskval däröver. Liksom de övriga bars han till stationshuset, där han omhändertogs av banbetjäningen. Fix hade fått ett obetydligt sår i armen; Fogg, som kämpat med ett lejons mod, hade sluppit lyckligt undan utan en enda skråma, och samma tur hade fru Aoda haft. Det föreföll nästan som ett underverk. Men Passepartout saknades; rajans änka hade tårar i sina vackra, annars så klara ögon.

Passagerarna ryste, när de sågo de många kött-slamsor. som hängde på hjul, nav och ekrar, och det blod, som bildade stora fläckar på banvallens vita täcke så långt ögat kunde nå. Vid synranden sågos de sista indianerna ila fram över snöfälten, små som myggor och snabba som sådana.

Orörlig som en marmorbild och med korslagda armar stod Filéas Fogg på perrongen. Det var ett viktigt beslut han måste fatta. Fru Aoda såg på honom utan att säga ett ord, men han förstod bönen i hennes blick. Han tvekade icke längre.

— Vi ska ha honom med, död eller levande! sade han lugnt.—• Åh, herr Fogg! Snälla herr Fogg!

Hon kunde ej få ett ord mer över sina läppar, men hon tog hans hand, och det föll en varm tår på den.

—• Men vi får inte förlora en minut! sade Filéas Fogg.

Och han sade det så lugnt, som om han ej ett ögonblick tagit i betraktande, att detta beslut skulle komma honom att ohjälpligt förlora vadet och gå miste om hela sin förmögenhet. Men han var en hedersman, och för en sådan gäller i livets viktigaste ögonblick ingenting så högt som plikten.

Den, som räddat alla, måste räddas. Därom kunde ej vara tu tal.

Kaptenen på det lilla fästet var ännu kvar med sin trupp på ett hundra man. Det kunde ju hända, att indianerna skulle kunna falla på den idén att ännu en gång anfalla tåget. De hade törhända vid sin brådskande flykt ej hunnit medtaga allt rov.

— Herr kapten! Det saknas sex av de resande! sade Filéas Fogg.

— Ar de döda?

— Måhända endast fångna. Yi måste få den saken klar. Ni ämnar väl förfölja indianerna?

— Det är en kinkig sak. De kan dra i väg ända ned till Arkansas, och jag kan inte lämna fästet folktomt.

— Men det gäller sex människoliv!

— Visserligen, men det kan kosta femtio! Kan jag våga något sådant?

—• jag vet inte om ni kan, men ni bör göra det!

— Det finns ingen här, som kan avgöra vad jag bör göra! avbröt kaptenen stelt.— Nå, då går jag ensam! sade Fogg och vände honom ryggen.

—• Mot alla indianerna? utropade Fix med darrande röst.

— Ska jag låta den omkomma, som vi alla här har att tacka för vår räddning? Aldrig!

— Ni ska ej gå ensam! utropade kaptenen.

Ett sådant mod inverkade även på honom. Han förstod en ädel mans känslor. Och han ropade:

— Trettio frivilliga fram!

Hela kompaniet satte sig i marsch. Det gällde bara att välja. Och trettio soldater antecknades. En gammal sergeant bad att få bli deras befälhavare.

— Tack, kapten!

Och Filéas Fogg avtog sin hatt nästan ödmjukt.

Fix steg fram.

— Får jag följa med?

— Naturligtvis får ni göra som ni vill! Men ni skulle göra mig en verklig tjänst, om ni stannade hos fru Aoda. Ni förstår ju lätt, att om någon •olyckshändelse skulle träffa mig, så är hon utan stöd och hjälp! Hon behöver er, inte jag.

Polisagenten blev blek.

Skulle han verkligen lämna ur sikte denne man, som han följt halva jordklotet runt? Låta honom blottställa sitt liv i en snööken och bland blodtörstiga rödskinn? Han såg på honom, mötte hans fasta, ärliga blick — för första gången tvivlade han på engelsmannens brottslighet.

— Jag stannar kvar! sade han efter en stunds övervägande.

— fack!

Några minuter senare tryckte Filéas Fogg helt ceremoniöst fru Aodas hand och gav henne i för-var den dyrbara kappsäcken, som utgjorde föremålet för polisagentens hela diktan och traktan.

Så gick han bort till sergeanten och hans lilla tappra trupp.

— Räddar vi fångarna, sade han, så utbetalar jag 20.000 kronor till er.

I detsamma slog klockan halv ett.

FYRTIOSJÄTTE KAPITLET.

Passepartout återfunnen.

I väntsalen satt fru Aoda och tänkte på Filéas Fogg. Han var dock en märkvärdig man med sitt lugna mod och sin lika enkla som storartade självuppoffring! En förmögenhet hade han kastat bort för Passepartouts skull, och nu vågade han sitt liv utan tvekan, utan storartade fraser! Endast av pliktkänsla. Om någon man var en hjälte, så var det han!

Fix vankade av och an på perrongen utanför stationen i feberaktig upphetsning. Vad han varit enfaldig! Först hade han följt en karl tusentals mil och sedan släppt honom ifrån sig. Om denne man nu skulle ge sig av — sen han till på köpet skaffat honom rajans änka på halsen! Vad skulle han svara polischefen vid sin ankomst till London? Att gåmed häktningsordern på fickan och vara ett sådant nöt! En sådan amerikansk bisonoxe! Nu hade naturligtvis engelsmannen fått reda på alltsamman och satt sig i säkerhet!

Timmarna gingo med snigelns långsamhet. Vad skulle han göra? Berätta fru Aoda alltsamman? Åh, hon skulle aldrig tro honom ens en sekund. Om han skulle ge sig av och följa Filéas Foggs spår över snöfälten! Men då måste det ske genast; efter nästa snöfall skulle spåren vara försvunna, och då kunde han ta harar för alltihop! Han ångrade djupt sin dumhet.

Snön föll i tunga, stora, vita flingor. Då hördes österifrån långa, gälla visslingar, och där närmade sig under pustar och suckar ett väldigt spöke, som så småningom antog fastare former och visade sig vara ett lokomotiv.

Men österifrån väntades intet tåg. Inte kunde det tåget, som man telegraferat efter, vara här så tidigt? Saken blev dock ganska fort klar. Det lokomotiv, som nu nalkades under oupphörliga visslingar, var just det, som Passepartout så behändigt kopplat från tåget. Föraren såväl som eldaren hade sluppit undan för gott pris. De hade endast försjunkit i en djup dvala, varur de dock så småningom vaknade.

Först voro de alldeles förbluffade. Hur kom det sig, att de voro ute på färd ensamma med lokomotivet? Var fanns tåget? Så började de draga sig indianernas överfall till minnes. Hur kinkigt och obehagligt det än skulle kunna vara att vända åter till stationen, där kanske indianerna nu som bäst höllo på med att mörda och råna, fanns ingen annan råd. Och så ilade tågföraren tillbaka.Förtjusningen bland de kvarlämnade passagerarna blev stor. De kunde nu hoppas att lyckligt och utan avbrott få fortsätta sin avbrutna resa. Lokomotivet hälsades med ljudliga hurrarop, och två gamla pris-sar togo varandra om livet och dansade.

Fru Aoda gick ut på perrongen och vände sig till maskinisten.

— När ämnar ni fara mot New York?

— Så fort som möjligt, min fru!

— Men fångarna, våra olyckliga reskamrater?

— Jag måste framför allt få trafiken i gång igen — vi är redan försenade över tre timmar.

— När kommer nästa tåg från San Francisko?

— I morgon afton, min fru!

— Inte förr? O, då är allt hopp ute — vi är förlorade. Ni måste vänta!

— Omöjligt! Ska ni med, så skynda att ta plats!

-— Nej, jag stannar kvar, svarade den unga damen

beslutsamt.

Fix hörde på detta samtal. Några ögonblick förut hade han ångrat sitt beslut att stanna på denna plats, men nu, när tåget var färdigt att gå, var det som om en oemotståndlig makt höll honom kvar. Väl brände marken honom under fotterna, men han kunde ej förmå sig att resa.

Vreden över alla dessa motgångar lade sig som en kvävande tyngd på hans bröst, men han beslöt att kämpa till sista andedraget.

Emellertid hade passagerarna stigit in och även de sårade voro inburna i vagnarna, bland dem översten, som ej längre var så högljudd. Ett brusande sorl hördes ur den upphettade ångpannan, och ånganströmmade ut ur ventilerna. Så ljöd ångvisslan, tåget flåsade och satte sig i rörelse. Snart syntes endast ångpustarna, som sköto upp genom snö-gloppet.

Fix satt orörlig på en bänk i väntsalen — man skulle kunnat tro, att han sov. Rajans änka hade däremot ej ro att sitta stilla. Hon vandrade fram och åter på banvallen och försökte med sina blickar genomtränga den tjocka dimman. Ibland stannade hon och lyssnade. Men hon varken hörde eller såg något, som bar bud från dem hon hade i tankarna, Fogg och hans tjänare. Stelfrusen stampade hon så i marken med sina små fötter och satte sig åter i rörelse, men vandringen förmådde dock ej skingra hennes oro.

Kvällen kom, men de frivilliga hördes ej av. Var voro Fogg och de modiga männen från kastellet? Hade de träffat på indianerna? Hade de gått vilse i dimman? Irrade de blindvis ute på snötäckt hed? Hade de blivit slagna av rödskinnen?

Så frågade fru Aoda sig själv. Samma spörsmål gjorde sig oupphörligt Fix och kaptenen på kastellet. Men ingen av dem ville visa sin oro för de andra. Ingen av dem kände sig i stånd att öppna ett samtal.

Det blev natt. Kölden tilltog, och snöfallet minskades. En plågsam känsla av ödslighet lade sig över de väntandes

sinnen. Naturen låg som död under snöns liksvepning.

Ibland skimrade ett rött sken för Aodas trötta ögon, hennes inbillning vart upphetsad, hon utmålade för sig alla möjliga olyckshändelser, och hon led outsägligt. Fix kunde ej få en blund i ögo-nen, fast han satt orörlig på sin plats timme efter timme.

I dagningen steg solen upp över synkretsen och kastade ett matt, rött sken över de vita, vida ödemarkerna. Snart kunde man se hortåt en halv mil utåt slätten, men ingenting syntes söderut, dit Fogg och soldaterna givit sig av.

Klockan slog sju, och kaptenen våndades av ängslan. Skulle han sända de hemmavarande till de avtågades undsättning även med fara att förlora hela sin besättning? Han stod där ännu i valet och kvalet, då man hörde ljudet av skott. Alla rusade ut från kastellet. Där syntes en liten trupp i söder!'

Den närmade sig alltmer. I spetsen gick Filéas Fogg, och Passepartout följde i hans spår. I tredje ledet gingo de ur indianernas våld befriade passagerarna, och sist kommo soldaterna med den behjär-tade sergeanten främst.

Då tåget stannade, hade indianerna upptäckt Passepartout och gripit honom, just innan de togo till flykten. De förde alltså med sig både honom och de andra passagerarna. På givet tecken av Passepartout anföllo emellertid dessa samtidigt på första rastställets sina vaktare för att befria sig ur deras våld. Passepartout hade redan med sina flinka knytnävar fällt tre rödskinn till marken, då några av de vilande indianerna väcktes och under högljudda rop rusade upp. Men strax därpå ljöd ett rop på några hundra meters avstånd, det var Fogg och de trettio frivilliga, som i rätta ögonblicket ryckte fram till undsättning. Blixtsnabbt voro alla indianerna på benen och på flykt utåt slätten, kvarlämnande sina fångar.*Passepartout hade redan fällt tre rödskinn.*Räddarna och de räddade hälsade varandra med ett samfällt jubelrop. Och detta jubel förnyades, då Fogg utdelade de 20,000 kronorna. Men Passepartout kände sig helt skamsen och sade halvhögt:

— Det finns bestämt inte i hela världen en betjänt, som kostat sin husbonde så mycket pengar som jag.

Fix var ett rov för stridiga känslor. Han hade ju nu »sin tjuv» tillbaka, men han visste ej, vad han skulle tänka, och han kunde inte få fram ett ord. Fru Aoda sprang fram och tryckte varmt sin räddares båda händer samt hälsade Passepartout med ett glatt leende.

— Går inte tåget snart? ropade den nitiske tjänaren.

— Det har redan gått! svarade Fix.

— När går nästa? sporde Fileas Fogg.

— I kväll!! upplyste polisagenten.

— Jaså, inte förr! sade Fogg lugnt och kvävde en gäspning.

Men ingen skulle kunnat se på honom, att han i själva verket var tjugu timmar försenad. Passepartout däremot var alldeles förtvivlad över att han mot sin vilja varit orsaken till detta dröjsmål, och han gjorde sig själv ett löfte, att om han vid lämpligt tillfälle träffade på ett rödskinn, skulle den uslingen »få ordentligt betalt för gammal ost».

*FYRTIOSJUNDE KAPITLET.

En färd på isjakt.

Fix steg fram till herr Fogg och såg honom skarpt i ögonen.

— Ni har således mycket bråttom? sporde han.

— Mycket.

— Ni är angelägen om att vara i New-York den elfte före ångbåtens avgång till Liverpool?

— Riktigt.

— Om er resa inte blivit avbruten genom indianernas anfall, skulle ni ju anlänt till New-York redan på morgonen

den elfte?

— Ja, tolv timmar före ångarens avgång.

— Ni är således försenad tjugu timmar och måste på något sätt söka återvinna åtta av dem. Kanhända kunde det finnas ett sätt.

— Till fots?

— Nej, på isjakt. Här är en karl, som föreslagit mig att göra färden på det sättet.

Fogg svarade ej utan styrde i stället ögonblickligen kurs på mannen, som gick på perrongen. Det var en amerikan vid namn Mudge.

Några minuter senare stodo de i ett skjul och betraktade ett egendomligt fordon, ett slags släde, som framtill uppbars av två medar och kunde lämna sittplatser åt fem eller sex personer. Ungefär vid tredjedelen av dess längd reste sig en hög mast med ett väldigt storsegel och vid ett järnstag å densammavar fäst ett focksegel. Släden kunde styras med ett slags åra baktill.

Under vintern, då järnvägstrafiken stoppas av snöhinder, användas rätt ofta dylika fordon mellan stationerna å den frusna, snöhöljda prärien. Den betydliga segelmassan gör, att de i synnerhet vid medvind ila fram över skaren lika fort som expresstågen.

Fogg och amerikanen voro snart överens. Det blåste en stark västlig bris, och snön var frusen. Herr Mudge ansåg, att den förlorade tiden kunde återvinnas — det var således allt skäl att försöka färden.

På det att fru Aoda ej måtte utsätta sig för obehaget av en resa i så skarp köld, föreslog herr Fogg henne att stanna vid kastellet under Passepartouts skydd och sedan i allsköns bekvämlighet fara till Europa. Men hon ville på inga villkor skiljas från sin räddare, och Passepartout var lycklig över hennes vägran. Han ville högst ogärna lämna sin husbonde och allra minst låta honomi resa ensam med polisagenten.

Denne brydde alltmera sin hjärna med undran över Fogg. Kunde denne verkligen vara så djärv att hoppas gå strafflös i England, sedan han rest jorden runt? Eller skulle han vara oskyldig? I vilket fall som helst skulle han själv göra sin plikt och följa Fogg som hans skugga.

Klockan åtta var allt färdigt. De resande toga plats och svepte in sig i sina resfiltar. Seglen hissades, och driven av vinden flög isjakten fram över den frusna snön. Höll vinden i med samma styrka och från samma väderstreck, skulle de klockan ett kunna vara framme i Omaha, där talrika tåg ständigt gå till New-York och Chicago.

Vad det gick! Seglen spändes ut för vinden, och jakten strök fram över slätten som en jättefågel på väldiga vingar. Herr Mudge satt vid åran och styrde. De resande tryckte sig tätt intill varandra, men ingen sade ett ord, ty kölden ökades av hastigheten och tog andan från dem.

Prärien låg jämn som ett hav. Man skulle kunnat tro, att färden gått över en ofantlig tillfrusen insjö. Vägen till Omaha låg alldeles fri — det enda, som skulle kunna komma herr Foggs förhoppningar på skam, var, att något skulle råka i olag på isjakten eller att vinden skulle vända sig eller bedarra. Emellertid tilltog den i styrka, så att masten böjde sig som ett rö och hölls uppe blott av ståltrådsvanterna, vilka vinden avlockade klagande toner, som om de varit strängar på ett stort instrument.

— Både kvinten och oktaven hörs, anmärkte Fogg.

Dessa ord voro de enda han sade under hela färden.

Passepartout var röd i ansiktet som solen, då hon är övertäckt av töcken, men han var vid gott lynne. Han såg gärna allting i ljust och hoppades, att allt skulle gå väl; han kände sig till och med erkännsam mot detektiven, som var upphovsman till denna färd, men i alla fall hade han ögat på honom. Hans tacksamhet mot herr Fogg var gränslös; utan tvekan hade denne satt både förmögenhet och liv på spel för att rycka honom ur rödskinnens händer, och detta skulle tjänaren aldrig glömma.

Isjakten flög fortfarande framåt med ilande fart; om man passerade floder eller träsk, märkte man det ej, ty det vita snötäcket dolde markens beskaffenhet. Ingen by, ingen station syntes till. Ibland *En flock uthungrade prärievargar sökte hinna fatt jakten.* gick färden förbi ett enstaka träd, vars grenar våldsamt vredos och kröktes av stormen. Någon gång såg man en ensam fågel, som skrämdes upp av jakten och lyfte vingarna till flykt. Allt emellanåt rusade en flock magra, uthungrade prärievargar fram och sökte hinna fatt jakten. Passepartout stod färdig att skjuta ned den förste, som kunde hinna fram, men jakten lämnade dem lyckligtvis inom några minuter långt bakom sig.

Klockan ett syntes några snötäckta tak. Det var Omaha. De voro framme. Passepartout och Fix hoppade av och sträckte på sina stela lemmar. Herr Fogg hjälpte ned fru Aoda och betalade Mudge med vanlig frikostighet. Passepartout tryckte varmt handen på isjaktens ägare — han skulle velat ta honom i famn, om han ej haft så ont om tid. Alla skyndade till stationen, där ett expresståg just stod färdigt att avgå till Chicago. De resande hunno nätt och jämt in i en kupé, då tåget satte sig i gång.

Med god fart bar det nu av genom Iowa och Illinois, och klockan fyra följande dag, den tionde december, voro de resande i Chicago. Här skyndade de från ett tåg till ett annat, lokomotivet visslade, och så gick färden mot New-York. Den elfte stannade tåget en kvart över elva på kvällen vid bangården — alldeles mittför den landningsplats, där »Cunardlinjens» ångbåtar bruka ligga.

De skyndade strax dit ...

Ångaren *Kina* hade för tre kvart sedan avgått till Liverpool. Nu tycktes allt hopp vara ute.

*FYRTIOÅTTONDE KAPITLET.

Fogg finner en utväg.

En av den franska linjens ångbåtar, vilka äro lika snabbgående som de andra linjernas, skulle visserligen avgå den 14 december, men oberäknat den direkta tidsförlusten, som härigenom skulle vållas Fogg och hans ressällskap, gå dessa ångare ej direkt till Liverpool eller London utan till Le Havre, vilket skulle ytterligare försena Foggs framkomst.

Ett av Inmanlinjens fartyg skulle avgå dagen därpå, men som den linjens båtar äro mera avsedda för utvandrares befordran, ha de svaga maskiner och kunna således blott uppnå en medelmåttig hastighet.

Passepartout var utom sig av förtvivlan. Dessa fyrtiofem minuter voro ett dråpslag, som med ens krossade alla hans herres förhoppningar. Och felet var hans, som i stället för att jämna vägen hopat hinder på hinder! Fogg sade emellertid ej ett enda förebrående ord.

— Låt oss sova på saken! I morgon ska vi fatta ett beslut! Kom nu! sade han.

Och så togo de in på ett hotell vid *Broadway*, New-Yorks livligaste gata, som är nära en svensk mil i längd och tjugufem meter bred samt bebyggd med idel palats. Fogg sov ostört som vanligt, men de andra kunde knappast få en blund i ögonen av oro.

Dagen därpå var det den tolfte december. Hade Fogg hunnit med den snabbgående båten *Kina*kvällen förut, skulle han gott kommit fram till London på utsatt tid. Men nu!

Fogg gick ensam ut, sedan han bett fru Aoda och Passepartout hålla sig färdiga att avresa vilket ögonblick som helst. Han begav sig ned till stränderna av floden Hudson och sökte bland de där liggande fartygen något, som ämnade avgå. Men då de flesta voro segelfartyg, kunde han ej tänka på att använda dem. Han var nära att uppgiva sina efterforskningar, då han fick syn på ett propellerfartyg med smäckra och fina former, vilket utsände stora, svarta rökmoln och tycktes färdigt att gå till sjöss.

Om några ögonblick hade Fogg fått tag i en roddare, som med några årtag förde honom till fartygets fallrepstrappa. Kaptenen befann sig ombord, och Fogg fick strax tala med honom. Det tycktes vara en femtio års man, en riktig sjöbjörn med stora, utstående ögon, med kopparröd hy och rött hår, hals som en oxe och ett

obehagligt ansiktsuttryck.

— Jag är Fileas Fogg från London.

— Och jag kapten Speedy från Cardiff! svarade sjöbjörnen.

— När seglar ni?

— Inom en timme.

— Resan gäller?

— Bordeaux, genmälde kaptenen kort.

— Har ni last?

— Nej, blott barlast.

— Passagerare?

— Har aldrig passagerare. Besvärligt gods, som gärna vill bråka och klaga! förklarade kaptenen buttert.

— Är ert fartyg snabbgående?

— Nära 12 knopKnop eller sjömil = 1,885 m. »Tolv knop» alltså nära 2¼ nymil i timmen. , *Henrietta* är känd av alla sjömän, förklarade kaptenen stolt.

— Vill ni föra mig och tre andra personer till Liverpool?

— Till Liverpool! Varför inte lika gärna till Kina eller nordpolen? sade kaptenen hånleende.

— Jag ska till Liverpool! sade Fogg kallt.

— Nej, det vill jag inte.

— På inga villkor?

— Nej, jag ämnar mig till Bordeaux, och till Bordeaux ska jag.

— Inte till något pris? envisades herr Fogg.

— Nej.

Tonen var så bestämd, att Fogg började misströsta.

— Men fartygets redare? anmärkte han emellertid.

— Det är jag. Jag rår själv om min *Henrietta*.

— Jag hyr den!

— Nej.

— Jag köper den.

— Nej! sade kaptenen med höjd röst.

Här tycktes icke ens Foggs guld kunna övervinna hindren. Men han fick ett infall.

— Vill ni ta mig med till Bordeaux?

— Nej, inte om ni så bjöd mig 500 kronor.

— Jag bjuder 5,000! sade Fogg enkelt.

— För varje person? sporde kaptenen med uppspärrade ögon.

— Ja.

— Och fyra personer var det?

— Ja.

Kaptenen rev sig bak örat. 20,000 kronor att förtjäna utan attbehöva ändra sin kurs! Så dyrbart »resgods» är inte att förakta för en kapten, även om han är sin egen redare.

— Klockan nio går jag, sade han kort. Är ni då ombord, så ...

— Klockan nio är vi ombord! sade Fogg, kastade sig i en vagn, hämtade fru Aoda och Passepartout samt erbjöd artigt herr Fix att följa med.

Alla voro ombord, när *Henrietta* lättade ankar.

Passepartout stönade som ett litet lokomotiv och ropade *ack* och *ve*, när han hörde vad denna resa skulle kosta. Fix räknade efter, huruvida där verkligen skulle bli något över åt Englands bank och honom själv, när rundresan blivit fullbordad. Hundrafemtiotusen kronor hade visst redan gått åt.

Det dröjde ej länge, förrän *Henrietta* lade ut. Brooklynhängbron och frihetsgudinnans märkvärdiga jättestaty på Liberty Island lämnade de snart bakom sig, och på föga mer än en timme hade de hunnit genom det långa inloppet till New-York och mött hundratals fartyg. De styrde nu kursen mot öster, att börja med längs Long Islands kust.

*

FYRTIONIONDE KAPITLET.

Fileas Fogg som kapten.

Dagen därpå gick en person upp på *Henriettas* kommandobrygga och avläste besticket, som det heter på sjömansspråket, när man beräknar, var ettfartyg befinner sig. Men det var icke kapten Speedy utan Fileas Fogg i egen person.

Kaptenen var däremot inlåst i sin hytt och utstötte det ena vrålet vildare än det andra. Och man kan ej precis undra över hans vrede. Det var allt annat än angenämt att sitta som fånge på sin egen skuta.

Det hade gått helt enkelt till. Fogg ville till Liverpool, men kaptenen vägrade envist att föra honom dit. Fogg låtsades då som han ville följa med till Bordeaux. Under de tolv, tretton timmar, som han varit ombord, hade han emellertid gjort sig god vän med manskapet, både matroser och eldare, samt strött löften och banksedlar omkring sig med fulla händer. Och därför stod Fogg på kommandobryggan, under det kaptenen satt inlåst, ochdärför styrdes nu kursen på Liverpool. För övrigt skötte Fogg befälet så, att var man kunde se, att han varit sjöman.

Fru Aoda var orolig men sade ingenting. Fix stod stum av häpnad, och Passepartouts beundran för sin husbonde översteg alla gränser.

Henrietta visade sig verkligen vara så snabbgående, att hon inom den beräknade tiden borde kunna hinna fram. Men hur många oförmodade hinder kunde ej resa sig! Vinden kunde slå om, maskinen stoppa eller komma i olag — vad kunde icke allt hända!

De första dagarna gick färden under de gynnsammaste förhållanden. Vinden stod stadigt på sydväst, havet var ganska lugnt, och seglen kunde tillsättas.

Passepartout var ständigt i rörelse, alltid glad och munter. Han gjorde matroserna alla de tjänster han kunde, förvånade dem med sin vighet, muntrade upp dem med tusen upptåg och trakterade dem med allt möjligt gott. Men ibland greps han av otålighet och önskade blott, att färden skulle vara slut. Fix gav han ibland en lång blick, men de taltes ej vid mera.

Detektivens förstånd stod nu alldeles stilla. Denne Fogg, som i sista stund lyckades uppspåra en ångbåt, mutade besättningen, spärrade in kaptenen, tog befälet över båten och visade sig vara en erfaren sjöman. Men en person, som stulit en million, kunde väl också stjäla en ångbåt. Varför skulle han ej sluta med att bli sjörövare?!

Sannolikt ämnade han ej alls gå i land i Liverpool utan ge sig av till någon avlägsen punkt i världen och slå sig ned där helt lugnt. Fix började bli ångerköpt.

Den trettonde december gick ångbåten förbisydspetsen av Newfoundlandsbankarna, denna farliga punkt, där vinden är nyckfull och tjockan tät. Under natten sjönko både barometern och termometern, vinden gick över på nordost och blev bitande kall. Seglen måste beslås och mera ånga släpptes på; fartyget stampade våldsamt och farten minskades av sjögången. Snart övergick brisen nästan till orkan; kunde ångaren ej hålla sig uppe mot sjön, kunde den löpa fara att komma i drift för stormen, och då skulle alla gå okända öden till mötes. Men Fogg var en man, som förstod sin sak i grund och bibehöll sin kurs utan att ens minska ångan. Kunde ej båten lyfta sig upp på de mötande vågorna, skar den sig genom dem. Däcket försvann emellanåt under vattnet, men framåt gick det alltjämt.

Kapten Speedy satt fortfarande kvar i sin hytt, svor och tjöt och utstötte de fruktansvärdaste hotelser. Passepartout måste ha ögonen med sig, då han bar mat till honom. Fogg tycktes ej ens veta om, att där på båten fanns någon annan kapten än han själv.

Den sextonde december var det 75 dagar sedan Fogg och Passepartout lämnade London. Den farligaste hälften av överfarten var verkställd, och hade det varit sommar, skulle inga skäl till farhågor ha förelegat, men nu var man i hög grad beroende av den ombytliga väderleken.

Den dagen såg Passepartout maskinisten komma upp på däck, gå bort till herr Fogg och samtala ivrigt med denne. Den trogne tjänaren greps av en oförklarlig oro och närmade sig oförmärkt för att komma underfund med vad som sades. Först uppfattade han endast enstaka ord. Därpå hörde han sin husbonde säga:

— Är ni riktigt säker på saken?

— Fullkomligt! Kom ihåg, att vi alltsedan vår avresa eldat på av glatta livet, och att om vi också hade kol nog för att gå med svag maskin mellan New-York och Bordeaux, så räcker de inte till en resa för full maskin från New-York till Liverpool.

— Jag ska tänka på saken! sade Fogg.

Passepartout hade begripit vad det gällde. Kolen började tryta. Han betogs av dödlig ångest.

— Ja, kan min husbonde reda sej ur den knipan, så är han en trollkarl! mumlade Passepartout och gick att sätta Fix in i dessa nya hotande förhållanden.

— Och ni tror, att vi är på väg till Liverpool? sporde Fix med gåtfull min.

— Naturligtvis.

— Åsna! sade detektiven, höjde på axlarna och gick.

Passepartout var nära att med en ny lektion i boxning efter fransk metod besvara denna förolämpning. Men han lugnade sig med den tanken, att Fix hade skäl att vara ursinnig. Han hade ju nu snart rest jorden runt utan att kunna varken hindra Fogg i hans planer eller uträtta det minsta till nytta för sig själv.

*FEMTIONDE KAPITLET.

Fogg blir häktad.

Vilket beslut skulle Fogg fatta? Hans tveksamhet var ej lång. Redan samma afton kallade han till sig maskinisten och sade:

— Elda på av alla krafter, så länge det finns kol!

Några ögonblick senare vältrade tjocka rökmoln ut ur ångarens skorsten och lade sig som ett svart dok över vågorna.

Så gick det två dagar. Men den adertonde kom maskinisten åter upp och anmälde, att kolen ej skulle räcka mer

än dagen ut.

— Gott, sade Fogg. Men elden får ej minskas, tvärtom. Elda på bara!

Samma dag vid middagstiden ropade Fogg på Passepartout och bad honom gå ned efter kaptenen. Den häpne tjänaren kunde icke visat en mera förvånad min, om man bett honom gå och släppa lös ett lejon eller en tiger, och när han gick ned till hytten, mumlade han för sig själv:

— Tänk, vad den ska vara ilsken!

Några minuter senare syntes kapten Speedy på däck. Han svor och väsnades och såg ut som en bomb, färdig att explodera vilket ögonblick som helst.

— Var är vi? röt han och såg ut som han hållit på att kvävas, så svartblått var hans ansikte.

— Hundrasjuttio sjömil från Liverpool! sade Fogg kallt.

— Sjörövare! tjöt kaptenen.

— Jag har låtit hämta er hit, min herre ...

— Bandit! Usling!

— Jag vill köpa ert fartyg!

— Vill ni det? Åh! ...

— Jag är nämligen tvungen att bränna upp det!

— Min *Henrietta?!*

— Åtminstone överbyggnaden — vi har ingenting annat att elda med.

— Bränna upp mitt fartyg, som kostat tvåhundratusen kronor!

— Jag ger tvåhundrafemtiotusen! avbröt Fogg och tog fram en packe sedlar.

Dessa utövade en märkvärdig verkan på kapten Speedy. Man behöver ej ens vara amerikan för att erfara en viss rörelse vid åsynen av så mycket pengar. Kaptenen glömde sitt inrotade hat till passagerare, sin vrede över fångenskapen i hytten — han glömde allt. *Henrietta* var en tjugu år gammal låda. Affären var lysande.

— Får jag järnskrovet på köpet? frågade han i betydligt tamare ton.

— Skrov och maskin. Är vi överens?

— Kör! utbrast kaptenen.

Och han tog sedlarna, räknade dem och stack dem i fickan. Passepartout stod där blek som ett lärft, och Fix höll på att få ett slaganfall.

— Jag är skyldig er en förklaring, sade Fogg till kaptenen. På grund av ett högt vad måste jag vara i London den tjuguförsta december, och som ångbåten gick ifrån mig i New-York, så ...

— Ja, era skäl bryr jag mig inte om, eftersom jag nu gjort en god affär. Men vet ni vad, kapten ...?

— Fogg är mitt namn.

— Kapten Fogg, ja. Ni är en riktig yankeenatur. Jag har aldrig träffat någon styvare.

Vår engelsman böjde ej ens på huvudet vid dessaord, som skulle innebära ett smickrande bevis på kaptenens högaktning, utan sporde blott:

— Nu tillhör ju fartyget mig?

— Från köl till masttopp — allt, som är av trä, förstås.

— Gott! Slopa allt träinnanrede och bränn upp det! kommenderade fartygets nye ägare.

Den dagen gingo sängarna, ruffarna, däckshytten, undre däcket och kajutan. Dagen därpå kom turen till rår, spiror och rundhult. Masterna höggos ned, klövos och splittrades. Besättningen visade ett brinnande nit, och Passepartout sågade, högg och klöv för tio. Alla ombord utom fru Aoda tycktes gripna av ett vilt förstörelsebegär.

Den tjugonde december gingo väggbeklädnaden och största delen av däcket. *Henrietta* såg ej mer ut som en ångbåt utan som en pråm, men på kvällen skymtade man en fyr på Irlands kust.

Klockan tio var man dock blott på höjden av Queenstown, och Fogg hade blott tjugufyra timmar på sig för att hinna till London. Så mycken tid skulle åtgå för *Henrietta* att hinna fram till Liverpool även med högsta ångtryck. Men snart skulle bränslet och således även ångan tryta.

— Jag måste verkligen beklaga er otur! sade kapten Speedy, som mot sin vilja allt mer började intressera sig för Fogg. Ödet är er ogynnsamt. Ni kan inte hinna fram.

— Är det Queenstown där borta, där ljusskenet synes?

— Ja.

— Kan vi ej löpa in där?

— Jo, men ej förr än om tre timmar, då flodtiden inträder.

— Då väntar vi! avslöt Fogg samtalet.

Ångarna, som gå från Amerika till Europa, brukade avlämna posten i denna lilla hamn på irländska kusten. Med expresståg gick posten sedan till Dublin och därifrån till Liverpool med ytterst snabba båtar. Härigenom fick posten tolv timmars försprång före oceanångarna.

Fogg ämnade göra sig samma tidsvinst till godo. Med *Henrietta* lopp han klockan ett på morgonen in i hamnen, sade farväl till kapten Speedy, som åter var i okvald besittning av sitt fartyg, som ännu var värt halva köpesumman, och steg i land med sitt sällskap.

Fix kände ett vilt begär att häkta Fogg, så snart denne satte foten på engelsk grund. Emellertid gjorde han det ej. Varför kunde han ej säga själv.

Men han övergav ej sin brottsling utan for med samma tåg som de andra till Dublin, dit de ankommo i gryningen, och steg sedan liksom de andra ombord på en av dessa ångare, som bestå nästan endast av maskin och äro vassa som knivspetsar samt skära tvärs igenom böljorna, nästan som om de avskjutits ur en kanon.

Klockan fattades tjugu minuter i tolv, när Fogg den tjuguförsta december satte foten på kajen i Liverpool. Nu hade han blott sex timmars resa till London.

Passepartout var yr av glädje och gav till ett jubelrop.

Men i det ögonblicket gick Fix fram till herr Fogg, lade sin hand på hans skuldra och tog fram sin häktningsorder.

— Ni är ju herr Fileas Fogg? sade han.

— Ja.

— I drottningens namn förklarar jag er häktad.

*

FEMTIOFÖRSTA KAPITLET.

Fem minuter för sent.

Fogg satt fängslad i vaktrummet å tullkammaren.

Här skulle han tillbringa natten och morgonen därpå föras till London.

Passepartout hade velat göra ett förtvivlatförsök att i häktningsögonblicket kasta sig över detektiven men hindrats av polisen. Fru Aoda förstod ej meningen med detta handlingssätt av den man, som så länge färdats i hennes och herr Foggs sällskap. Passepartout förklarade henne allt. Måhända greps hon av större harm över att detektiven kunde misstänka hennes räddare för stöld än över häktningen och det förlorade vadet, men hon kände sig ur stånd att göra något och kunde endast fälla tårar.

Fix kände det lugn och den tillfredsställelse, som alltid är en följd av uppfyllda plikter. Om Fogg var skyldig eller oskyldig, blev rättens sak att avgöra. Fix hade gjort sitt.

Med ens slog det Passepartout, att just han var skuld till denna sista, förfärliga olycka. Varför hade han ej talat om alltsamman för sin husbonde? Denne skulle övertygat detektiven, hur han tagit miste på person, och styrkt sin egen oskuld. Åtminstone skulle han då ej på egen bekostnad och till sin egen olycka släpat med sig denne eländige, som visade sitt tack för alla tjänster genom att häkta den ädlaste man i världen. Passepartout grät som ett barn. Han önskade, att han aldrig blivit född eller att han åtminstone klått upp Fix en gång var dag under hela färden.

Trots kölden kvarstannade fru Aoda och den olycklige tjänaren i tullhusets förstuga. De hoppades att åtminstone än en gång få återse herr Fogg.

Den hedervärde gentlemannen satt under tiden på en träbänk i förvaringsrummet och syntes till det yttre fullkomligt oberörd av denna hårda skickelse. Kanhända kokade det inom honom med denna återhållna glöd, som hos lugna personer kan bli så förfärlig, när den äntligen en gång bryter lös.Väntade han ännu? Vad väntade han i så fall på? Hyste han ännu hopp?

Han var ju ohjälpligt ruinerad, nu när han stod så nära målet. Hade han ej blivit arresterad, hade han haft nio timmar och en kvart till på köpet för sin resa. Och denna kunde han göra på sex timmar.

Sitt ur hade han lagt framför sig, och med uppmärksam blick följde han visarens gång. En gång steg han upp och gick runt omkring rummet. Tänkte han kanske på flykt? I så fall gäckades nog snart hans förhoppningar, ty dörren var tillbommad och fönstren försedda med järngaller.

Han satte sig igen och framtog sin annotationsbok. Där stod:

»*December 21, lördag, Liverpool.*»

Och han tilläde:

»*80:e dagen, klockan 11,40 f. m.*»

Så satte han sig ned och väntade.

Klockan slog ett. Herr Fogg lade märke till att hans ur gick två minuter före. Hon slog två. Hade han i detta ögonblick varit fri och kunnat ta ett extratåg till London, skulle han kunnat hinna upp till »Framstegsklubben». Han rynkade pannan en smula ...

Klockan 2,33 hördes ett buller av dörrar, som skyndsamt öppnades. Fogg kände igen Passepartouts och detektivens röster, och hans blick lågade upp ett ögonblick.

Vaktrummets dörr slogs upp, och in störtade fru Aoda, Fix och Passepartout. Fix flåsade och stönade, hans hår stod åt alla håll; han var varm, såatt det ångade av honom, han kunde med möda få fram ett ord.

— Åh, förlåt, förlåt! stammade han äntligen. En olycklig li-likhet! Banktjuven togs för tre dar sen. Ni är ... fri!

Ja, Fileas Fogg var fri. Och han visade det ögonblickligen. Han gick rakt på polismannen, och så snabba, häftiga rörelser hade han troligtvis aldrig förr gjort. Han drog båda sina armar till sig och därpå gingo hans knytnävar en god stund som lärkvingar; med mekanisk regelbundenhet föllo de ned på den stackars detektivens skalle, axlar och bröst. Det var ett kok stryk, så mönstergillt som någon kunde önska se.

Fix föll, men gav ej ett ljud ifrån sig. Antagligen insåg han, att han led, vad hans gärningar värda voro. Fogg såg på klockan och tyckte antagligen, att avbasningen kostat för mycket tid. Tid är pengar! säger det engelska ordspråket. Så var det också i detta fall.

Fogg och hans medresande kastade sig upp i en vagn och foro till bangården. Klockan var 2,40. Expresståget till London hade gått för trettiofem minuter sedan. Fogg beställde ett extratåg, men detta kunde allra tidigast bli färdigt att avgå klockan 3.

Då var det också i ordning. Sedan fru Aoda och Passepartout stigit in i kupén, underrättade Fogg lokomotivföraren, att en kunglig belöning skulle komma denne till del, om han raskade på. Så ljöd avgångs signalen.

På fem och en halv timme skulle avståndet tillryggaläggas, och om banan var fri borde det gå lätt. Men ett par opåkallade uppehåll måste göras.

När de resande kommo fram till stationen i London, felade klockan tio minuter i nio.

Sedan Fogg rest jorden runt, kom han hem precis fem minuter för sent. Han skulle varit i klubben 8,45 e. m.

Han hade förlorat vadet.

*

FEMTIOANDRA KAPITLET.

Fogg beslutar gifta sig.

Herr Foggs grannar skulle säkerligen följande dag blivit högst förvånade, om någon sagt dem, att hans hus vid Drottninggatan åter var bebott, ty dörrar och fönster voro stängda som vanligt.

När ressällskapet hade lämnat bangården, gav Fogg med vanlig självbehärskning sin tjänare i uppdrag att göra några inköp. Själv begav han sig hem och tog med sig fru Aoda, som fick sig ett par rum anvisade i andra våningen. Hon var förtvivlad och visste ej, vad hon skulle ta sig till. Fogg själv bar med skenbar likgiltighet det slag, som drabbat honom. Men han var dock ruinerad, och detta genom en klåpare till detektiv! Han hade med en beräkning utan like tillryggalagt hela den ofantliga vägsträckan, röjt undan tusen hinder, trotsat tusen faror, ja, till och med haft tid att under resan utföra en ädel och behjärtad handling, och så hade han lidit skeppsbrott i själva hamnengenom en handling, lika oförutsedd som oförklarlig, vadan han aldrig kunnat avvärja den. Nog var det hårt!

Av den betydande reskassan var just inte så mycket kvar. Hans förmögenhet bestod således nästan blott av den halva million, som stod insatt hos Bäring Brothers, men den hade hans klubbkamrater vunnit. Vadet skulle ej ha inbragt honom någon synnerligen stor vinst, även om han vunnit det, ty utgifterna hade varit dryga, men nu ägde han så gott som ingenting, tyckte han. Och som han ingått vadet mest för äran att vinna det, kände han sig också förnedrad och förödmjukad.

Det första Passepartoutgjorde, när han kom fram till sin bostad, var att han rusade upp och släckte gaslågan, som brunnit i åttio dygn. I brevlådan hade han funnit en gasräkning, som kom honom att hoppa på ett ben av förskräckelse; det kunde vara överflödigt, att den skulle bli större.

Hela natten vakade Passepartout som en hund utanför sin herres dörr.

Dagen därpå gick han i vanlig tid in till honom men kunde ej märka, om Fogg sovit eller ej. Med några ord befallde hans husbonde honom att servera fru Aoda frukost; själv ville han blott ha te och rostat bröd. Hela dagen hade han att göra med ordnande av sina angelägenheter, och först på kvällen skulle han anhålla om några minuters samtal med fru Aoda.

Passepartout hade hela natten plågats av förebråelser för det han ej varskott sin herre. Nu stod han ej ut längre.

— Käre herre! Herr Fogg! Det är mitt fel! Åh! utropade han och vred sina händer.

— Jag anklagar ingen! sade Fogg lugnt. Jag vill vara ensam.

Passepartout skyndade att beklaga sig för fru Aoda, som var lika ängslig som han. Men hon förstod, att ingenting var att göra, och dessutom hade han ju förklarat, att han ville tala med henne på aftonen.

Huset syntes hela dagen vara obebott, och för första gången, sedan han tagit sin bostad där, vandrade Fileas Fogg ej till sin klubb vid vanligt klockslag. Vad hade han där att göra, när han ej på utsatt tid kvällen förut kunnat infinna sig där? Nu väntade honom troligen ingen. Han behövde ej ensinfinna sig hos Baring Brothers, ty klubbmedlemmarna hade hans bankanvisning. Han blev således hemma hela dagen.

Passepartout sprang under denna tid upp och ned för trapporna utan ett ögonblicks rast eller ro, och när han kände sig alltför olycklig, knackade han på fru Aodas dörr, slog sig ned i ett hörn och såg på den unga damen, som alltjämt satt tyst och grubblande.

Klockan halv åtta lät Fogg fråga, om hon ville unna honom ett ögonblicks samtal. Några ögonblick senare voro de ensamma. Utan att visa minsta rörelse tog han en stol och slog sig ned vid brasan.

Efter några minuters tystnad vände han sig till henne.

— Kan ni förlåta mig, att jag fört er till England? sade han.

— Jag? sade hon och sökte lugna sig.

— Då jag beslöt att föra er bort från det land, där så många faror och försåt lurade på er, var jag rik och räknade på att kunna ställa till ert förfogande en del av min förmögenhet. Ni skulle ha kunnat bli rik och oberoende. Nu är jag ruinerad.

— Jag vet det, herr Fogg, och det är jag, som skulle be er om förlåtelse; jag har följt med er, varit er till besvär — kanske är det just jag, som fördröjt er och därigenom vållat er ruin eller åtminstone bidragit därtill.

— Ni kunde inte stanna i Indien, min fru, och det var min plikt att bringa er i säkerhet för edra obevekliga förföljare.

— Således har ni inte blott ryckt mig undan en kvalfull död utan också velat betrygga min framtidhär i ert fädernesland? sporde änkan, och hennes röst darrade av rörelse.

— Ja, det var min mening — förhållandena har korsat mina planer. Jag ber emellertid att till er få överlämna vad jag har kvar.

— Ni själv då?

— Jag behöver ingenting.

— Det är sant. En sådan man som ni kan aldrig behöva frukta fattigdomen. Ni har vänner.

— Ingen enda.

— Era släktingar ska ...

— Jag står ensam i världen.

— Då beklagar jag er. Det är tungt att stå ensam i världen och inte äga ett enda hjärta, som man kan anförtro sina bekymmer åt. Men det heter ju, att olyckan är lättare att bära, när man är två om den.

— Så säger man.

Fru Aoda reste sig och räckte honom sin hand.

— Vill ni ha mig till vän och släkting? Vill ni ta mig till hustru? sporde hon.

Fileas Fogg reste sig också. Hans läppar darrade, hans kinder fingo färg, hans ögon glänste. Ett ögonblick sänkte han sitt huvud och därpå svarade han:

— Jag har er kär, Aoda! Jag älskar dig av hela mitt hjärta, rättade han sig.

Deras ögon möttes. Hennes lyste av den ädlaste hängivenhet.

Fogg ringde, och Passepartout skyndade in. Då han såg dem stå där hand i hand, förstod han allt, och hans breda anlete strålade som solen i söderns länder.

— Det är kanske litet sent, sade herr Fogg, mengå bort till pastor Wilson och bed honom komma hit och viga oss i morgon förmiddag.

— I morgon måndag? frågade Passepartout.

— Just så.

Passepartout var redan nere — han tog trappan i två skutt.

*

FEMTIOTREDJE KAPITLET.

»God afton, mina herrar!»

När det blev bekant i London, att den verklige förövaren av stölden i Englands bank, en herre vid namn Strand, den sjuttonde december hade blivit häktad i Edinburgh, blev det en stor uppståndelse i den engelska huvudstaden, och man erinrade sig genast Fileas Fogg och hans märkvärdiga vad om en resa jorden runt. Man hade en tid ansett honom som en lumpen tjuv, vilken efterspanades av polisen; nu stod han rentvagen från dessa misstankar, och man talade överallt om hans vad. Alla, som sysslat med denna affär, talat, skrivit om den, hållit på Fogg eller emot honom, började på nytt livligt intressera sig för hans öde. Nya vad ingingos, och hans namn blev åter ett värdepapper på börsmarknaden.

Men var kunde han vara? Hade han dukat under? Var han död eller försenad? Eller skulle han den tjuguförsta december klockan 8,45 på kvällen med sina kända lugna steg överskrida tröskeln till »Framstegsklubben»? Hans kamrater i klubben voro ej minst intresserade — det gällde ju betydandebelopp! Man telegraferade till Amerika och Asien, man satte ut spioner att övervaka huset vid Drottninggatan men utan påföljd. Han var som bortblåst. Polisen visste ej ens vad som blivit av detektiven Fix, som kommit så illa på villospår.

Lördagskvällen blev det riktig folkträngsel i Pall Mall och angränsande gator, trafiken hämmades, och en stor massa mäklare och vadhållare höllo till vid ingångarna till klubbens lokal. Polisen kunde med möda upprätthålla ordningen.

I stora salongen stodo hans fem motståndare, alla offer för otålighet och oro.

Klockan slog 8,15.

— Om en halvtimme är tiden ute! sade ingenjör Stuart.

— När kom sista tåget från Liverpool? frågade Flanagan.

— Klockan 7,23. Nästa tåg kommer 12,10, upplyste Ralph.

— Hade han anlänt klockan 7,23, skulle han redan ha varit här; vi kan således anse oss ha vunnit vadet, menade Flanagan.

— Det är bäst att vänta, innan vi sjunger segersånger, invände Ralph. Vår gamle Fogg är en egendomlig man, som aldrig kommer för sent eller för tidigt. Jag skulle ej alls bli förvånad, om han steg in i sista minuten.

— Jag skulle knappt tro mina egna ögon, om han visade sig, sade Stuart, nervös som alltid.

— I själva verket var planen vanvettig, menade Flanagan. Hur punktlig en människa må vara, kan hon råka ut för oöverstigliga hinder, och ett dröjsmål på två eller tre dagar är ju nog för att förstöra hans planer.

— Dessutom, erinrade Sullivan, har man inte hört ett ord från honom eller om honom, fast han haft gott om

telegrafstationer på resan.

— Visst har han förlorat! utropade Stuart. Kina kom i går från New-York till Liverpool — med någon annan poståangare har han ej kunnat fara. Men han var ej med. På Sjöfartsunderrättelsernas passagerarlistor finns inte heller hans namn. Han har troligen inte ens hunnit till Amerika än.

— Ja, i morgon kan vi gå till Baring Brothers och lyfta vår vinst, menade Ralph.

Klockan visade 8,40.

— Fem minuter till! sade Stuart med hes röst.

Allas hjärtan klappade häftigt, men var och en sökte behärska sig, och de slogo sig ned vid spelborden.

— Jag skulle inte avstå min andel i vadet, om man bjöd mig nittioniotusen niohundranittionio kronor och nittionio öre, sade Stuart och försökte morska upp sig.

Visaren pekade på 8,42. Ingen hade mod att bryta tystnaden.

— 8 och 44! utropade Sullivan, och rösten darrade.

— En minut kvar! viskade Stuart.

Allas ögon följde sekundvisaren.

Vid den femtiofemte sekunden hördes utifrån hurrarop, tjut och oväsen. Vadhållarna reste sig.

När klockan felade tre sekunder i den utsatta tiden, öppnades dörren, och innan ännu visaren hunnit den sextionde sekunden, hördes Fileas Foggs lugna stämma:

— *God afton, mina herrar!*

En yrande folkhop hade trängt sig i hans spår. *God afton, mina herrar!*FEMTIOFJÄRDE KAPITLET.

Gåtans lösning.

Ja, där stod Fileas Fogg verkligen. Hur kunde detta vara möjligt?

Fem minuter över åtta på kvällen hade han givit Passepartout i uppdrag att söka upp en präst och med honom komma överens om vigsel till följande förmiddag. Pastorn var ej hemma, men Passepartout väntade en stund. Med ens fick han syn på en väggalmanacka, och som en galning störtade han ut utan hatt, med håret i vädret, sprang värre än en skenande häst och slog omkull folk. På tre minuter var han tillbaka och föll flåsande, eldröd, svettdrypande och mållös ned på en stol.

— Vad står på? sporde herr Fogg.

— Intet... bröllop! stönade Passepartout.

— Varför inte?

— Inte ... i ... morgon!

— Varför *inte* då?

— Söndag i morgon!

— Nej, måndag!

— Jo, jo ... vi har räknat fel på en dag ... kommit hem tjugufyra timmar för tidigt ... nu bara tio minuter kvar! Spring!

Och Passepartout fattade sin herre i kragen och släpade honom utan barmhärtighet ut. De höggo en droska, och kusken fick löfte om 2,000 kronor, om han kunde hinna fram. Och sedan han kört över ett par hundar och snuddat vid fyra, fem vagnar,stannade han vid klubben, och Fogg stod, som vi berättat, på utsatt tid i salongen.

Han hade fullbordat sin rundresa.

Han hade vunnit en halv million.

Men hur hade en man som han, själva punktligheten, kunnit räkna miste på en hel dag och tro, att han kommit fram på lördagen den tjuguförsta, då det i själva verket var fredagen den tjugonde, så att resan blott krävt sjuttionio dagar.

Jo, han hade vunnit en dag på sin resa, därför att han rest *österut*. Hade han rest åt motsatt håll, skulle han förlorat en i stället.

Han färdades nämligen *mot* solen, och dagarna minskades följaktligen med 4 minuter för var längdgrad, som han passerade. Som graderna äro 360, vann han således 1,440 minuter, det vill säga jämt 24 timmar. Han såg med andra ord solen passera meridianen 80 gånger, under det hans kamrater hemma i London sågo den blott 79 gånger.

Det skulle också Passepartouts märkliga familjerova ha upplyst om, därest hon utvisat dagar lika så väl som timmar och minuter. Men det gjorde hon inte.

Fogg hade nu åter en vacker förmögenhet att förfoga över. Vad som återstod av reskassan delade han mellan den stackars detektiven, mot vilken han ej hyste något agg, och sin trogne Passepartout. Men som det bör vara ordning och punktlighet i allt, avdrog han på den senares konto betalningen för gaslågan, som brunnit 1,920 timmar på grund av Passepartouts slarv att icke släcka den, innan de reste.

På måndagen stod bröllopet. Passepartout uppträdde som brudens vittne vid vigseln. Vem stodden äran närmare än han, som på starka armar burit henne ned från rajans bål?

Hade Fogg således vunnit sitt vad, så hade han ock för detta mål anlitat alla sin tids samfärdsmedel, ångbåtar, järnvägar, vagnar, tulljakter, isslädar och elefanter. Han hade ytterligare skärpt sin redan förut enastående kallblodighet och noggrannhet i beräkningar, sin förmåga att ur varje än så kinkigt läge finna den bästa, ofta den enda utvägen.

I penningar hade han visserligen ej vunnit mycket mer än resan kostat. Men han hade gjort en annan vinst, som ej var att förakta: en älsklig och hängiven maka, som skänkte honom, den trots sitt lugna, kalla yttre dock varmhjärtade Fileas Fogg äktenskapets och familjelivets ljuva lycka.

Högre och dyrbarare gåva har livet ej att bjuda.

JORDEN RUNT 1872 och 1900.

(Efterskrift till första upplagan.)

Åttio dagar för en färd jorden runt är icke längre något häpnadsväckande såsom när Fileas Fogg och Passepartout år 1872 gjorde denna resa. Redan nu år 1900 kan en dylik tur göras på sextiosex dagar. Den nuvarande rundresetabellen ter sig nämligen på följande sätt:

Från New-York till Southampton .... 6 dagar » Southampton till Brindisi .... 3½ » » Brindisi till Jokohama, genom Suezkanalen 42 » » Jokohama till San Francisko .... 10 » » San Francisko till New-York .... 4½ » Summa 66 dagar

Men inom kort skall hälften av sistnämnda tid vara tillräcklig. När den sibiriska järnvägen snart nog är fullbordad, skall resetabellen få följande utseende:

Från Bremen, med järnväg till Petersburg ..... 1½ dagar » Petersburg till Vladivostok .... 10 » » Vladivostok till San Francisko .... 10 » » San Francisko till New-York .... 4½ » » New-York till Bremen .... 7 » Summa 33 dagar

Och dock är härvid endast beräknat en tåghastighet av 48 kilometer i timmen, under det man ivåra dagar alltmer strävar att låta tågen uppnå — om ej samma snabbhet som Foggs färd över de amerikanska hängbroarna så

åtminstone den största möjliga. *Trettio dagar* torde således snart nog vara allt vad som behövs för en resa jorden runt.Obs.! Den sibiriska järnvägen är nu färdig.

Men det är att märka, att den nya vägen runt vår planet icke kommer att erbjuda samma rika och växlande överblick av allt vad natur och konst har att erbjuda en vetgirig resandes öga i skilda länder och luftstreck, enär en stor del av resan upptages av färden över Stilla havet och genom de sibiriska ödemarkerna.

Omöjligt är ju dock ej, att blivande resenärer även där kunna få uppleva äventyr, som kunna ge blivande reseskildrare ämnen till intressanta arbeten. Havet har alltid oväntade faror och oanade möjligheter att erbjuda, och vem vet, vad allt den nordasiatiska snööknens oändliga fält kunna hysa inom sitt ännu outforskade område?